

RAJAVARTIOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖS

2021

RAJAVARTIOLAITOS
GRÄNSBEVAKNINGSVÄSENDET
FINNISH BORDER GUARD

24.2.2022

RAJAVARTIOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2021

Oheisena lähetetään tiedoksenne Rajavartiolaitoksen tilinpäätös vuodelta 2021.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Markku Hassinen

Suunnittelu- ja talousyksikön päällikkö
Eversti

Jaakko Olli

JAKELU A + E + RVLpääll + RVLappääll + RVL YT-lautakunta + Kompassi +
Tutkihallintoa.fi
Sisäministeri
Ministerin erityisavustajat
SM, kansliapäällikkö
SM, osastot
Eduskunnan pääsihteeri
Eduskunnan kanslia (2)
Eduskunnan hallintovaliokunta (29)
Eduskunnan valtionvarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto (12)
Eduskunnan tarkastusvaliokunta (2)
Valtiontalouden tarkastusvirasto (2)
Valtiokonttori (2)
VM (Budjettineuvos Lauri Taro)
Palkeet

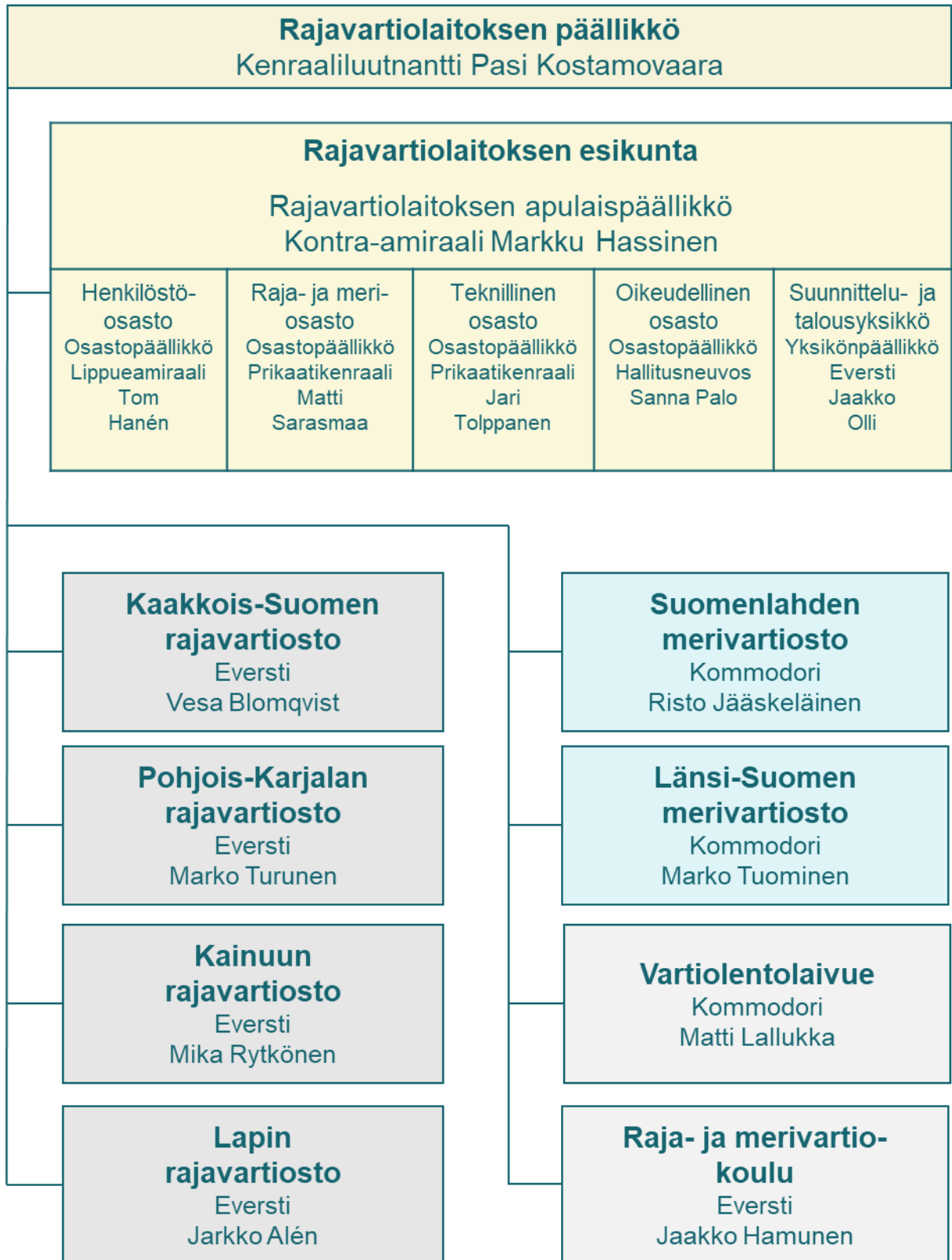
RAJAVARTIOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2021

RAJAVARTIOLAITOKSEN ORGANISAATIO 1.1.2022	1
TOIMINTAKERTOMUS	2
1. JOHDON KATSAUS	2
2. TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS, TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS, TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	4
2.1 YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS	4
2.1.1 Rajaturvallisuus	5
Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite	5
Yhdyshenkilötoiminta ja kansainväliset operaatiot	5
Yhteistyö naapurimaiden viranomaisten kanssa	6
Rajavalvonta	6
Rajojen valvonta	8
Rajatarkastukset	8
Rikostorjunta	8
Panokset ja tehokkuus.....	9
2.1.2 Turvallisuus merialueilla	9
Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite	9
Meripelastus.....	9
Merellinen ympäristönsuojelu	10
Panokset ja tehokkuus.....	10
2.1.3 Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius	11
Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite	11
Häiriö- ja poikkeusolovalmiuden ylläpito.....	11
Rajavartiolaitoksen joukkotuotanto ja sotilaallisen maanpuolustuksen koulutus	11
Panokset ja tehokkuus.....	12
2.1.4 Sisäiset toiminnot.....	12
Teknillisen toimialan yleiskatsaus.....	12
Materiaalihallinto	12
Tietohallinto.....	12
Toimitilahallinto	12
Alustoimiala.....	13
Kaupallinen toimiala.....	13
Viestintä	13
Säädösvalmistelu.....	14
Suunnittelu- ja taloushallinto.....	14
Tutkimus- ja kehittämistoiminta	15
2.1.5 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	15
2.1.6. Yhteisrahoitteinen toiminta	16
2.1.7 Arvio toiminnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovaikutuksista.....	17
3. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN.....	18
3.1 HENKILÖSTÖJOHTAMINEN	18
3.2 HENKILÖSTÖN TILAA JA MÄÄRÄÄ KÄSITTELEVÄT TUNNUSLUVUT	18
3.2.1 Henkilötyövuodet	19
3.2.2 Henkilöstömäärä ja sukupuolijakauma	19
3.2.3 Ikärakenne	20
3.2.4 Koulutusrakenne	21
3.2.5 Lähtö- ja tulovaihtuvuus.....	21

3.3 HENKILÖSTÖKUSTANNUKSIA JA TYÖAJANKÄYTTÖÄ KUVAAVIA TUNNUSLUKUJA	22
3.3.1 Työvoimakustannukset	22
3.3.2 Työajan käyttö	23
3.3.3 Perhevapaiden käyttö	23
3.3.4 Koulutukseen osallistuminen	24
3.4 TYÖHYVINVOINTIA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT	24
3.4.1 Työtyytyväisyys	24
3.4.2 Fyysinen kunto ja kenttäkelpoisuus	25
3.4.3 Työterveyshuolto ja työturvallisuus	25
3.4.4 Sairaus- ja tapaturmapoissaolot	25
4. VASTUULLISUUS.....	27
5. TILINPÄÄTÖSANALYYSI SEKÄ MUUT OIKEAT JA RIITTÄVÄT TIEDOT	28
5.1 RAHOITUKSEN RAKENNE	28
5.2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	29
5.2.1 Rajavartiolaitoksen toimintamenot 26.20.01	29
5.2.2 Ilma- ja vartioalusten hankinta 26.20.70	31
5.2.3 Muut talousarviotilit	32
5.2.4 Valtuudet	33
5.4 TUOTTO- JA KULULASKELMAN ANALYYSI	33
5.5 TASEEN ANALYYSI	34
6. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	34
6.1 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA RAJAVARTIOLAITOKSESSA	34
6.2 SISÄINEN LAILLISUUSVALVONTA RAJAVARTIOLAITOKSESSA	35
6.3 SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN ARVIOINTI JA TULOKSET	35
6.4 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	36
7. ARVIOINTIEN TULOKSET	36
8. YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ JA TAKAISINPERINNÄT	36
TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA JA SEN SISÄLTÄMÄT VALTUUKSIA KOSKEVAT TIEDOT ...	38
TUOTTO- JA KULULASKELMA	42
TASE	43
LIITETIEDOT	45
1. Tilinpäätöslaskelmien liitteet.....	45
Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus	45
Liite 2 Nettotuetut tulot ja menot	46
Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset	47
Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat	47
Liite 5 Henkilöstökulujen erittely	47
Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	48
Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	50
Liite 8 Rahoitustuotot ja –kulut.....	52
Liite 9 Talousarvionaloudesta annetut lainat	52
Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	52
Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat.....	52
Liite 12 Valtiontakaukset ja –takut sekä muut vastuut.....	53
Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat.....	54
Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	54
Liite 15 Velan muutokset	54
Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio.....	54
Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot	54
2 Muut liitteet.....	55
2.1 Tuotannon tekijöiden käyttö.....	55

Kustannukset	55
Operatiivisen toiminnan työajankäyttö	55
2.2 Rajojen valvonta	56
Partiointi	56
Ilma-aluspartiointi	57
Vartioaluspartiointi	57
Tekninen valvonta	58
Rajatapahtumat raja- ja merialueella	59
Muut suoritteet raja- ja merialueella	61
2.3 Rajatarkastukset	63
Tarkastetut henkilöt ulkorajaliikenteessä	63
Henkilöiden rajatarkastukset ulkorajaliikenteessä rajanylityspaikoittain	64
Henkilöiden kokonaisliikennemäärät sisärajaliikenteessä	65
Havainnot ja jatkotoimenpiteet	66
Käännytysperusteet vuonna 2021	66
2.4 Rikostorjunta	67
Esitutkintaan tulleet tapaukset 2021	67
Jatkotoimenpiteet vuonna 2021	67
2.5 Turvallisuus merialueilla	68
Pelastus- ja avustussuoritteet	68
2.6 Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius	69
Koulutusvuorokaudet	69
ALLEKIRJOITUKSET	70

RAJAVARTIOLAITOKSEN ORGANISAATIO 1.1.2022

TOIMINTAKERTOMUS

1. JOHDON KATSAUS

Mennyt vuosi haastoi Rajavartiolaitosta ja sen henkilöstöä poikkeuksellisella tavalla. Vuoden aikana pandemia jatkoi leviämistään, mikä edellytti sisärajalvalvonnan ylläpitämistä pääosan vuodesta. Vastaavasti ulkorajaliikennettä rajoitettiin koko vuoden. Lisäksi annoimme laajasti virka-apua terveysviranomaisille terveysturvallisuustarkastuksiin rajoilla. Vuoden aikana myös eurooppalainen rajaturvallisuustilanne heikentyi merkittävästi erityisesti Puolan ja Baltian ulkorajoilla. Laajaan laittomaan maahantuloon ja sen järjestämiseen liittyi selvästi valtiollista hybridivaikuttamista. Loppuvuoden aikana Ukrainan kriisi ja Venäjän toiminta siihen liittyen on lisännyt sotilaallisia jännitteitä Pohjois-Euroopassa. Näköpiirissä ei ole muutosta parempaan.

Edellä mainitut tapahtumat ja tilanteet edellyttivät Rajavartiolaitokselta samanaikaisia toimenpiteitä käytännössä kaikilla sen tehtäväalueilla. Haasteista selvittiin erityisesti Rajavartiolaitoksen henkilöstön laaja-alaisen osaamisen, perusteellisen koulutuksen ja ennen kaikkea rautaisen asenteen johdosta. Kiertäessäni tapaamassa rajamiehiä ja -naisia eri puolilla rajojamme en voi olla muuta kuin syvästi vaikuttunut henkilöstömme sitoutumisesta sekä loistavasta asenteesta työtään ja tehtäviään kohtaan.

On kuitenkin päivänselvää, että tilanteen vaikeutuminen yhtäaikaisesti useilla Rajavartiolaitoksen tehtäväalueilla kuormitti henkilöstöä ja vaati koko organisaatiolta venymistä ja sietokykyä. Rajavartiolaitoksen voimavaroista on huolehdittu pandemian aikana hyvin ja syntyneisiin ylimääräisiin kustannuksiin eduskunta on myöntänyt lisäresursseja. Niiden avulla olemme voineet esimerkiksi palkata evp-reservistämme henkilöstöä töihin selvittääksemme tehtävistämme. On kuitenkin todettava, että toimeenpantu pitkäaikainen ja laaja-alainen sisärajalvalvonta ei olisi ollut mahdollista ilman samanaikaista ulkorajaliikenteen voimakasta rajoittamista.

Vilkkaasta operatiivisesta toiminnasta huolimatta Rajavartiolaitos on jatkanut suunnitelmallista kehittämistyötä ja vienyt hankkeita eteenpäin. Nostettakoon tässä yhteydessä esille erityisesti maa- ja merirajan teknisen valvontajärjestelmän uudistaminen, joka etenee mallikkaasti sekä hanke kolmen vanhentuneen ulkovartiolaivamme korvaamiseen kahdella uudella laivalla. Laivat on tarkoitus saada operatiiviseen käyttöön vuodesta 2026 alkaen.

Pandemian johdosta ulkorajan rajanylitysliikenne on ollut koko vuoden rajoitettua. Kaikki rajanylityspaikat ovat kuitenkin olleet auki kaupan ja talouden tarpeille. Siten rajanylitysten määrän alhainen taso ei kerro koko totuutta työvoiman tarpeesta (1,9 milj./2021; 3,9 milj./2020). Lapissa sesonkiajan lentoliikenne oli lähes pandemiaa edeltävällä tasolla, mikä antaa viitteitä siitä, että lentoliikenteen volyyymi voi palautua hyvinkin nopeasti. Itärajalla rajaliikenne palautuu pandemiarajoitusten poistuessa hyvin nopeasti – yleisen turvallisuustilanteen heikentyminen on kehityksen jokeri-kortti. Sisärajalvalvonnan yhteydessä paljastettiin laiton toimintaa ja kaikilla rajoilla pääsy evättiin tai henkilö käännytettiin yhteensä 3 181 tapauksessa vuonna 2021 (2 439/2020).

Lukumääräisesti laitton maahantulo lisääntyi hiukan vuodesta 2020. Rajavartiolaitoksessa avattuja laittoman maahantulon järjestämisen esitutkintoja oli 91 kappaletta vuonna 2021 (84/2020). Venäjän rajaviranomaiset jatkoivat tehokasta toimintaa itärajalla estäen satoja laitton maahantulon yrityksiä puolellaan. EU:n ulkorajoilla havaittujen laittomien rajanylitysten määrä oli noin 196 000 (128 000/2020). Määrä oli korkein sitten vuoden 2015. Laitton maahantulon reiteistä vilkkain oli keskisen Välimeren reitti noin 65 000 laittomalla rajanylityksellä. Sisärajojen kautta Suomeen saapui noin 540 henkilöä laittomasti.

Merialueilla Rajavartiolaitos pelasti lähes 3 000 ihmistä (4 000/2020). Meripelastustehtäviä oli 1 338 (1 391/2020), joten merialueilla liikenne säilyi vilkkaana. Pandemiasta huolimatta merialueella kyettiin toteuttamaan tärkeimmät kansainväliset harjoitukset, joista merkittävin oli ensimmäistä kertaa Rajavartiolaitoksen johdolla elokuussa järjestetty Balex Delta. Siihen osallistui 17 alusta seitsemästä maasta Itämeren alueelta sekä EMSA. Lisäksi useat maat lähettivät harjoitukseen asiantuntijoitaan.

Rajavartiolaitoksen sotilaallisen maanpuolustuksen ja kriisiajan valmiuksien kehittämistä jatkettiin pandemian aiheuttamat välttämättömät rajoitukset huomioiden. Harjoitustoiminta kyettiin toteuttamaan pääosin suunnitelmien mukaisesti; jotakin harjoituksia peruttiin terveysturvallisuuden ylläpitämiseksi. Asevelvollisten koulutuksen järjestelyissä onnistuttiin edelleen hyvin; asevelvollisten antama palaute parani taas hieman vuoteen 2020 verrattuna. Asevelvollisten koulutusta jatketaan suunnitellusti kertausharjoitukset mukaan lukien vuonna 2022.

Rajanylitystietojärjestelmää (EES) ja Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmää (ETIAS) koskevan kansallisen lainsäädännön valmistelu eteni suunnitellusti. Hallituksen esitys niitä koskevaksi täydentäväksi lainsäädännöksi annettiin eduskunnalle lokakuussa 2021. Järjestelmät otetaan käyttöön aikaisintaan syksyllä 2022. Rajavartiolaitos on valmisteluissaan aikataulussa.

Esiselvityshanke rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arvioimiseksi asetettiin tammi-kuussa 2020. Hankkeen tavoitteena on selvittää rajavartiolainsäädännön toimivuutta ja lainsäädännön muutostarpeita erityisesti rajojen valvonnan, rajatarkastusten ja Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan osalta. Rajavartiolainsäädäntöä koskevat pandemian torjuntaan ja muutto-liikettä hyväksikäyttävään hybridivaikuttamiseen liittyvät havainnot viedään eteenpäin nopeammassa aikataulussa. Lausuntokierroksen jälkeen keväällä 2022 päätetään säädöshankkeen asettamisesta.

EU-yhteistyössä keskeisin hanke oli eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvien joukkojen käyttöönotto. Rajavartiolaitoksen osallistuminen Frontex-operaatioihin lisääntyi pysyvän joukon käyttöönoton ja Euroopan heikentyneen rajaturvallisuustilanteen vuoksi. Pysyvän joukon käyttöä harjoiteltiin myös Suomessa. Muuta kansainvälistä yhteistyötä jatkettiin aktiivisesti pandemiarajoitukset huomioiden. Keskusteluyhteys Venäjän rajaviranomaisiin yllä pidettiin ja Suomen ja Venäjän rajapäälliköt tapasivat kerran vuoden 2021 aikana.

Rajavartiolaitos osallistui sisäisen turvallisuuden selonteon laatimiseen. Selonteossa Rajavartiolaitoksen tavoitteeksi asetettiin 3000 henkilötyövuoden saavuttaminen vuoteen 2026 mennessä. Turvallisuusympäristö on kuitenkin vaikeutunut tuosta arviosta merkittävästi. Tilanne voikin edellyttää tätä suurempia panostuksia, jotta Rajavartiolaitoksen kriisinsietokyky ja valmius tehtävissään turvataan.

Henkilöstön lisäksi myös muiden voimavarojen tulee olla oikealla tasolla suhteessa tehtäviin ja toimintaympäristön vaatimuksiin. Tässä suhteessa aivan keskeinen huoli on se, että Rajavartiolaitoksen kehystaso laskee 13 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja siitä eteenpäin. Sen lisäksi kustannustason merkittävä nousu leikkaa oleellisesti Rajavartiolaitoksen nykyistä suorituskykyä. Rajavartiolaitoksen toimintamenojen taso on tärkeää turvata vuodesta 2023 eteenpäin, jotta se kykenee tehtäviinsä myös pidempään jatkuvissa häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa. Keskeisistä strategisista hankkeista kahden vanhentuneen valvontalentokoneen korvaaminen on edelleen ilman rahoitusta. On aivan välttämätöntä, että hankkeelle saadaan rahoitus rajojen valvonnan, meripelastuksen, ympäristövahinkojen havaitsemisen ja torjunnan tehokkaaksi hoitamiseksi myös tulevaisuudessa.

2. TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS, TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS, TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

2.1 YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallisina vaikuttavuustavoitteina ovat rajaturvallisuus, turvallisuus merialueilla sekä alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius. Tehtävät hoidetaan kustannustehokkaasti maalla, merellä ja ilmassa vaikeissakin luonnonoloissa sekä kaikissa yhteiskunnan häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indeksi lasketaan vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden indekseistä. Vaikuttavuusindeksi lasketaan kolmen osa-alueen useista mittareista. Nämä muodostavat painotettuina kyseisen osa-alueen tunnusluvun. Osa-alueiden painotetuista tunnusluvuista muodostuu kokonaisvaikuttavuuden tunnusluku. Kukin osa-alue käsitellään tarkemmin seuraavissa alaluvuissa.

Vuosi 2021 oli Rajavartiolaitoksen toiminnassa erittäin poikkeuksellinen. Koko vuoden kestänyt ulkorajaliikenteen rajoittaminen, pääosan vuotta kestänyt sisärajalvalvonta ja syyskaudella terveysviranomaisille annettu laaja virka-apu aiheuttivat merkittäviä muutoksia myös Rajavartiolaitoksen tuloksellisuuteen. Tuloksellisuuden laskentajärjestelmää rakennettaessa ei kaikilta osin ole aikaisemmin huomioitu näin pitkäkestoista tavanomaisesta poikkeavaa tilannetta. Tuloksellisuuden laskentajärjestelmän päivitys tältä osin on käynnissä ja päivityksen edellyttämät tietojärjestelmämuutokset valmistuvat vuoden 2023 alkupuolella.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus (indeksi)	101,7	90,0	90,1	87,5
Vaikuttavuus (indeksi)	90,3	93,5	95,7	97,5
Vaikuttavuus (1-5)	3,8	3,9	4,0	4,1
Rajaturvallisuus (1-5)	3,7	3,9	4,0	4,1
Turvallisuus merialueilla (1-5)	3,9	3,7	4,0	4,2
Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius (1-5)	3,9	3,9	3,8	3,9
Kustannusvaikuttavuus (indeksi)	113,0	86,6	84,4	77,4
Kustannusvaikuttavuus, kustannukset/painotetut suoritteet (absoluuttinen)	1,3992	1,8266	1,8731	2,0445
Painotetut suoritteet (1 000 kpl) resurssoinnin perusteella	171 510	134 415	132 454	125 453
Kustannukset kyseisen vuoden hintatasossa (1 000 €)	273 933	283 498	285 600	303 367
Toiminnallinen tuloksellisuus				
Laatu ja palvelukyky (indeksi)	90,3	93,5	95,7	97,5
Tuottavuus (indeksi)	122,2	92,9	92,6	86,2
Taloudellisuus (indeksi)	113,0	86,6	84,4	77,3
Voimavarojen hallinta				
Henkilötyövuodet	2 811	2 896	2 865	2 916

Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus laski edellisestä vuodesta ja suunnitellusta. Syynä tähän oli pelkästään kustannusvaikuttavuuden lasku. Vaikuttavuus ylitti edellisen vuoden ja suunnitellun tason.

Pandemian ja siihen liittyvien rajanylitysliikenteen rajoitusten jatkuminen odotettua pidempään heikentää kustannusvaikuttavuutta. Kustannusvaikuttavuuden lasku aiheutui ulkorajatarkastusten vähäisestä määrästä ja sisärajalvalvonnan aiheuttamasta merkittävästä kustannusten

noususta. Painotettuja suoritteita syntyi rajatarkastuksista ulkorajaliikenteen tarkastusten vähenemisen vuoksi huomattavasti suunniteltua vähemmän. Sisäraajatarkastusten ja rajojen valvonnan painotettujen suoritteiden vähäinen lisääntyminen ei korvannut tätä laskua. Kun samalla kustannukset nousivat, seurauksena oli kustannusvaikuttavuuden romahtaminen.

Vaikuttavuudessa tapahtui nousua rajaturvallisuudessa ja turvallisuudessa merialueilla.

Tuottavuus ja taloudellisuus laskivat, koska painotettuja suoritteita kertyi huomattavan vähän suhteessa käytettyyn työpanokseen ja käytettyihin määrärahoihin. Henkilötyövuosikertymä nousi suunnitellusta, koska sisäraja-valvonnan vuoksi palkattiin jo eläköityneitä virkamiehiä taikaisin töihin.

2.1.1 Rajaturvallisuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite

Suomen ulkorajavalvonta on tehokasta ja uskottavaa. Rajavartiolaitos vahvistaa Suomen turvallisuutta ja torjuu Suomeen ja Eurooppaan kohdistuvia turvallisuusuhkia ulkorajoilla. Rajaliikenne on turvallista ja sujuvaa. Rikostorjunta on vaikuttavaa. Rajavartiolaitos lisää ihmisten turvallisuutta rajaseudulla ja saaristossa.

	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Rajaturvallisuus (1-5)	3,7	3,9	4,0	4,1

Rajaturvallisuuden tunnusluku nousi. Kyselytutkimuksilla mitatut rajatarkastusten asiakastyytyväisyysmittarit nostivat rajaturvallisuuden tunnuslukua. Myös sisäraja-valvonnan vuoksi lisääntynyt partiointi ja siirrettävän teknisen valvonnan lisääntyminen vaikuttivat tunnuslukuun. Sisäraja-valvonnan yhteydessä havaittiin isompi määrä erilaisia rikoksia ja rikkomuksia suhteessa rajatarkastusten määrään, kuin normaalisti ulkorajavalvonnassa havaitaan. Rajanylitysliikenteen määrä laski edelleen vuodesta 2020 ulkorajaliikenteen rajoittamisen vuoksi.

Yhdyshenkilötoiminta ja kansainväliset operaatiot

Rajavartiolaitoksen yhdyshenkilöiden toiminnalla ennalta estetään luvatonta maahantuloa, siihen liittyvää ihmiskauppaa ja muuta rajat ylittävää rikollisuutta lähtöalueilla. Yhdyshenkilöiden toiminnalla tuetaan myös muiden EU-maiden toimintaa. Rajavartiolaitoksen osallistuminen kansainvälisiin rajaturvallisuusoperaatioihin ja siviilikriisinhallintaan parantaa EU:n ja Suomen rajaturvallisuutta.

Yhdyshenkilötoiminta ja kansainväliset operaatiot	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	3,8	4,3	3,4	4,7
Yhdyshenkilötoiminnan vaikuttavuus (1-5)	4,1	5,0	3,2	5,0
Kokemus yhdyshenkilötoiminnan onnistumisesta (1-5)	3,6	3,6	3,6	4,3
Tuotokset				
Yhdyshenkilötoiminnan perusteella estetyt luvattomat rajanylitykset (kpl)	2 860	568	600	1 416
Operaatiovuorokaudet Frontex (kpl)	1 975	1 817	3 500	6 919
Operaatiovuorokaudet muut (kpl)	0	27	50	0
Operaatiovuorokaudet harjoitukset (kpl)	243	0	250	0

Rajavartiolaitoksen yhdyshenkilöiden työn tuloksena on estetty ennalta 1 416 maahanpääsyä Suomeen tai Suomen myöntämien viisumien avulla muihin Schengen-maihin. Lukumäärä on huomattavan suuri suhteessa myönnettyihin viisumeihin. Tästä syystä yhdyshenkilötoiminnan vaikuttavuus säilyi huipputasolla. Myös kyselytutkimuksella mitattu tyytyväisyys yhdyshenkilötoiminnan onnistumiseen oli normaalia korkeammalla tasolla.

Rajavartiolaitos osallistui vuonna 2021 Frontexin koordinoimiin rajaturvallisuusoperaatioihin EU:n maa- ja meriulkorajoilla sekä lentoasemilla aikaisempaa enemmän. Merkittävä syy tähän oli Euroopan rajaturvallisuustilanteen heikkeneminen. Vuodesta 2021 alkaen Rajavartiolaitoksella on Frontexin pysyvässä joukossa läpi vuoden olevia virkamiehiä. Myös tämä nosti operaatiovuorokausien määrää. Kansainväliset harjoitukset osin peruuntuivat tai siirtyivät pandemiasta johtuen.

Yhteistyö naapurimaiden viranomaisten kanssa

Naapurimaiden viranomaisten kanssa tehtävän yhteistyön avulla ylläpidetään rauhalliset rajat, ennalta estetään Suomeen suuntautuvaa laitonta maahantuloa ja muuta rajat ylittävää rikollisuutta, ylläpidetään tilannekuvaa lähialueelta ja varmistetaan rajanylitysliikenteen sujuvuutta.

Yhteistyö naapurimaiden viranomaisten kanssa	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	4,2	2,7	3,6	2,9
Rajanaapuriyhteistyön vaikuttavuus (1-5)	5,0	1,9	3,9	2,6
Yhteisten riskianalyysojen laatu (1-5)	3,5	3,5	3,4	3,2
Tuotokset				
Rajanaapuriyhteistyö (kpl)	420	130	212	278

Rajanaapuriyhteistyön vaikuttavuus itärajalta säilyi korkealla tasolla. Venäjän viranomaisten ilmoittamien estojen ja heiltä saatujen ennakkotietojen määrä oli suhteessa itärajan rajanylitysmääriin aikaisemmalla tasolla. Sen sijaan kokonaistunnusluku rajanaapuriyhteistyön vaikuttavuudessa oli aikaisempaa alhaisemmalla tasolla, koska merkittävä osa havaituista rikoksista, rikkomuksista ja käännytyksiin tai pääsyn epäämisiin johtaneista havainnoista tehtiin sisärajavälisessä. Sisärajoilla yhteistyö naapurimaiden kanssa ei ole yhtä vakiintunutta kuin itärajalta.

Vuoden aikana järjestettiin noin 130 Suomen ja Venäjän rajaviranomaisten fyysistä tapaamista. Näiden lisäksi järjestettiin useita kymmeniä tapaamisia etäyhteyksillä, erityisesti rajavaltuutettujen kesken. Tapaamisissa ja etäyhteyksillä vaihdettiin säännöllisesti tietoja laitton maahantulon ja rikollisuuden torjumiseksi.

Kolmikantainen yhteistyö Suomen, Viron ja Venäjän sekä Suomen, Norjan ja Venäjän rajaviranomaisten välillä toteutettiin kirjallisessa menettelyssä ilman tapaamisia. Vuoden aikana järjestettiin yksi kolmikantainen Suomen, Viron ja Venäjän välinen yhteinen harjoitus Suomenlahdella. Rajavartiolaitoksen johto tapasi loppuvuodesta 2021 Venäjän ja Viron rajaviranomaisten johtoa kahdenvälisesti.

Rajavalvonta

Suomen rajavalvonta on järjestetty tehokkaasti. Rajavalvonnan tilannekuva mahdollistaa resurssien tehokkaan käytön. Luvattomat rajanylitykset ja muu laitton toiminta paljastetaan ja luvattomat rajanylittäjät otetaan kiinni. Rajat ylittävään rikollisuuteen puututaan tehokkaasti. Kaikki Schengen alueen ulkorajan ylittävät henkilöt tarkastetaan. Schengen alueen sisärajoilla ylläpidetään valmius rajavalvonnan väliaikaiseen palauttamiseen. Maahantulo ja maastalähtö vastoin säädettyä järjestystä paljastetaan.

Rajanylitysliikenne on turvallista ja sujuvaa.

Rajaseudun ja saariston ihmiset ja sidosryhmät kokevat Rajavartiolaitoksen toiminnan lisäävän turvallisuutta. Rajavartiolaitos on tavoitettavissa. Rajavartiolaitos antaa viranomaisapua hädässä olevien ihmisten auttamiseksi ja muille viranomaisille kuuluvien tehtävien hoitamiseksi.

Rajavalvonta	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	3,7	4,0	4,1	4,1
Rajatarkastusten kattavuus: Saapuva (1-5)	5,0	4,9	5,0	5,0
Rajatarkastusten kattavuus: Lähtevä (1-5)	5,0	5,0	5,0	5,0
Rajatilannekuvan laatu (1-5)	4,0	4,0	3,9	4,3
Rajatarkastusten laatu (1-5)	3,1	2,9	2,3	3,8
Rajatapahtumien estäminen (1-5)	4,1	4,2	4,4	4,3
Rajatapahtumien paljastaminen (1-5)	2,4	2,0	3,7	2,5
Rajanylityksiin liittyvä rikollisuus (1-5)	4,4	5,0	5,0	5,0
Rajanylittäjien näkemys rajaturvallisuuden ta- sosta (1-5)	4,1	4,1	4,1	4,8
Rajatarkastusten oikeusturva (1-5)	5,0	5,0	4,8	4,9
Rikoslakirikosten selvitystaso (1-5)	4,7	4,4	4,3	4,5
Laittoman maahantulon järjestämisen ja ihmis- kaupparikosten selvitystaso (1-5)	2,3	3,6	2,9	3,3
Rikostorjunnan oikeusturva (1-5)	5,0	5,0	5,0	5,0
Rajojenvalvonnan valmius ja reagoitukyky (1- 5)	3,6	3,7	3,4	3,6
Rajojenvalvonnan kohdentuminen (1-5)	2,1	3,9	4,3	3,2
Rajatarkastusten sujuvuus RVL:n toimenpiteet (1-5)	5,0	5,0	5,0	4,9
Rajatarkastusten sujuvuus kokonaisaika (1-5)	5,0	5,0	5,0	5,0
Rajanylittäjien tyytyväisyys rajanylityksen suju- vuuteen (1-5)	4,2	4,2	4,2	4,7
Rajatarkastusten asiakaspalvelu (1-5)	4,2	4,2	4,2	4,8
Partiointin kattavuus maarajalla (1-5)	3,1	3,1	2,8	2,7
Partiointin kattavuus merirajalla (1-5)	2,8	2,9	3,1	2,9
Turvallisuuden tunne, harva-alueen asukkai- den kokemus (1-5)	3,8	3,8	3,8	3,7
Turvallisuuden tunne, harva-alueen viran- omaisten näkemys (1-5)	3,6	3,6	3,5	4,1
Rajavartiolaitoksen antama viranomaisapu (1- 5)	2,9	2,3	2,9	5,0
Tuotokset				
Partiointi (h)	260 923	364 161	252 630	338 517
Tekninen valvonta (h)	2 569 338	3 870 563	3 000 000	4 293 681
Rajojen valvonnan tarkastukset (kpl)	54 463	40 372	39 422	55 904
Rajatarkastukset (milj. hlöä)	16,4	3,6	6,6	1,6
Rajatarkastusten sujuvuus RVL:n toimenpiteet (min)	7,6	7,1	5,7	10,5
Rajatarkastusten sujuvuus kokonaisaika (min)	11,1	7,3	10,0	6,3
Rajatarkastuksia/vrk (kpl)	43 925	9 486	16 738	3 847
Tullitarkastukset (hlöä)	1 921	200	410	562
Pääsyn epäämiset (hlöä)	1 122	829	925	683
Käännyttämispäätös (kpl)	367	1 610	326	2 498
Myönnetyt viisumit (kpl)	707	508	623	374
Vastaanotetut turvapaikkahakemukset (hlöä)	713	431	514	465
Rikosilmoitus (R-ilmoitus) (kpl)	941	647	825	623
Valtiorajarikos (kpl)	164	164	130	219
Väärennös (kpl)	262	124	206	192

Laittoman maahantulon järjestäminen ja ihmis- kauppa (kpl)	91	84	79	91
Muu rikos tai rikkomus (kpl)	3 671	2 241	2 960	1 562
Pakkokeino (kpl)	1 834	1 254	1 250	1 139
Huomautus (kpl)	2 458	1 492	1 890	1 067
Sakko (kpl)	4 063	1 971	3 445	1 180
Turvallisuuspalvelut harva-alueilla (poliisi- ja virka-aputehtävät) (kpl)	462	441	457	1 677
Etsinnät maa-alue (kpl)	111	129	131	110
Pelastustehtävät maa-alue (kpl)	160	196	171	98
Ensihoitotehtävät, muu kuin meripelastus (kpl)	276	336	312	270
Avustustehtävä maa-alue (kpl)	39	31	31	33

Rajojen valvonta

Tilanne maasto- ja meriulkorajalla saatiin säilytettyä vakaana. Luvattomien rajanylitysten ja alueloukkausten kokonaismäärässä itärajan maastorajalla ei tapahtunut merkittävää muutosta. Sen sijaan sisärajalvalvonnan yhteydessä havaittiin huomattava määrä luvattomia rajanylityksiä.

Partioinnin määrä pysyi suunniteltua korkeammalla tasolla sisärajalvalvonnan vuoksi. Siirrettävän teknisen valvonnan määrä lisääntyi edelleen. Rajatapahtumien estämisen ja paljastamisen tasossa ei tapahtunut suuria muutoksia sisärajalvalvonnan yhteydessä havaittujen tapausten määrästä huolimatta. Rajavartiolaitoksen antaman viranomaisavun määrää nosti huomattavasti terveysviranomaisille annettu virka-apu rajanylityspaikoilla.

Rajatarkastukset

Rajavartiolaitos on tehnyt henkilöiden rajatarkastukset valvomillaan rajanylityspaikoilla Schengen-säännösten mukaisesti covid-19-pandemiasta huolimatta. Ulkorajaliikenteen rajoittaminen laski rajanylitysmääriä tavanomaisesta kaikilla rajanylityspaikoilla. Sisärajalvalvonta lisäsi käännytyksiä. Merkittävä osa niistä kohdistui EU-kansalaisiin. Merkittävimmät perusteet käännyttämisille/ epäamisille olivat kaikilla rajaosuuksilla joko maahantuloedellytysten puuttuminen matkustusrajoitusten voimassa ollessa tai kansanterveydelliset syyt. Rajatarkastusten sujuvuutta heikensivät erityisesti lentoliikenteessä ja Helsingin satamassa tehdyt terveysturvallisuuteen liittyvät tarkastukset. Rajanylittäjien näkemys sujuvuudesta kuitenkin parani.

Suomen ja Venäjän välisten rajanylityspaikkojen kautta kulki noin 0,97 milj. henkilöä (-60 %). Vaalimaa oli itärajan vilkkain rajanylityspaikka.

Rajavartiolaitoksen tarkastusvastuulla olevassa ulkorajat ylittävässä lentoliikenteessä tarkastettiin 0,9 milj. matkustajaa (-37 %). Helsingin satamassa rajatarkastuksia tehtiin noin 8 000 matkustajalle (-27 %).

Rikostorjunta

Rajavartiolaitos ennaltaehkäisee, paljastaa ja selvittää vakavaa rajat ylittävää rikollisuutta tiiviissä yhteistyössä muiden kansallisten ja kansainvälisten lainvalvontaviranomaisten kanssa. Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan painopiste on Schengen-ulkorajat ylittävässä liikenteessä. Tiiviillä kansainvälisellä rikostorjuntayhteistyöllä ja Europolin tarjoamien palveluiden avulla on ennalta estetty, paljastettu ja selvitetty organisoitua laittoman maahantulon järjestämisrikollisuutta sekä muuta vakavaa rajat ylittävää rikollisuutta.

Havaittujen rikosten ja rikkomusten kokonaismäärässä tapahtui edelleen laskua ulkorajaliikenteen määrän laskun vuoksi. Valtiorajarikosten ja väärennösten määrä oli korkea suhteessa liikennemäärään. Havaintojen määrä laski kuitenkin vähemmän, kuin ulkorajaliikenne. Syyinä tähän olivat sisärajalvalvonnan yhteydessä havaitut rikokset ja rikkomukset.

Panokset ja tehokkuus

Rajaturvallisuus	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Kustannukset (1000 €) ko vuoden hintatasossa	244 337	257 185	255 326	273 234
Henkilötyövuodet	2 507	2 627	2 561	2 626
Tuottavuus ind	126	94	95	88
Taloudellisuus ind	117	88	87	79

Rajaturvallisuuden ylläpitämisen kustannukset nousivat selvästi suunnitellusta ja vuoden 2020 toteutuksesta. Syynä tähän on kasvanut henkilötyöpanos ja muiden toimintamenojen kasvu sisärajovalvonnan vuoksi. Tuottavuus laski huomattavasti, koska henkilötyövuosimäärä kasvoi suoritteiden määrän laskiessa lähinnä ulkorajaliikenteen rajoitusten vuoksi. Myös taloudellisuudessa tapahtui huomattava tiputus suoritteiden määrän laskiessa.

2.1.2 Turvallisuus merialueilla

Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite

Suomen meripelastusjärjestelmä on luotettava. Rajavartiolaitoksen johtamis- ja toimintavalmius merellisiin monialaonnettomuuksiin on välitön. Rajavartiolaitos edistää merellisen ympäristön suojelua.

	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Turvallisuus merialueilla (1-5)	3,9	3,7	4,0	4,2

Merellisen turvallisuuden kokonaistilanteessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Meripelastuksen osalta toiminnan laatu pysyi aikaisemmalla tasolla.

Meripelastus

Rajavartiolaitoksessa on jatkuva johtamis-, viestitys- ja suoritusvalmius meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtäviin.

Kaikkiin merellä tapahtuviin hätätilanteisiin kytetään osoittamaan apua. Muiden meripelastusviranomaisien voimavarat hyödynnetään. Meripelastuksen osaaminen varmistetaan koulutuksella, katselmoinneilla ja tarkastuksilla.

Meripelastus	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	4,6	4,6	4,6	4,7
Meripelastusavun saapuminen onnettomuuspaikalle (1-5)	4,9	4,9	5,0	4,9
Meri- ja ympäristötilannekuvan laatu (1-5)	4,0	4,0	4,0	4,3
Tuotokset				
Etsinnät merialue (kpl)	21	12	19	16
Meripelastustehtävät (kpl)	1 433	1 391	1 443	1 338
Meripelastuksen ensihoitotehtävät (kpl)	50	29	45	41
Merialueen avustustehtävät (kpl)	107	348	110	462
Muu meripelastustoimen pelastussuorite (kpl)	272	132	270	166
Pelastettu henkilö (kpl)	4 746	3 723	3 500	2 846
Estetty onnettomuus (kpl)	8	7	8	3

Merivartiostot ylläpitivät jatkuvaa meripelastustoimen johtamisvalmiutta ja päivystivät meripelastuksen hätäradioliikennettä. Kaikkiin meripelastuksen hätätilanteisiin kyettiin osoittamaan apua.

Meripelastukseen liittyvät tehtävät kokonaisuudessaan pysyivät samalla tasolla kuin 2020. Pelastettujen henkilöiden määrä laski hieman vuodesta 2020.

Merellinen ympäristönsuojelu

Merellinen ympäristön valvonta sekä ympäristöriskosten selvittäminen ja tutkinta ennalta ehkäisevät tehokkaasti merellisen ympäristön saastumista. Valmius avomerellä tapahtuvaan ympäristöonnettomuuksien torjuntaan on hyvä.

Merellisen ympäristön suojeleminen	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	1,8	1,0	2,3	3,3
Aluspäästötapausten tutkinta (1-5)	1,8	1,0	2,3	
Rajavartiolaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmius (1-5)				3,2
Merellisten öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntakyky (1-5)				3,4
Tuotokset				
Aluspäästötapausten määrä (kpl)	52	39	32	22
YVT-torjuntavalmiusvuorokaudet (vrk)				2 005

Aluspäästötapausten tutkintamittari on poistettu käytöstä vuodesta 2021 alkaen. Sen tilalle on otettu käyttöön Rajavartiolaitoksen ympäristövahinkojen torjuntavalmius ja merellisten öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntakykymittarit, jotka kuvaavat paremmin merellisen ympäristön suojelun tilannetta. Uusille mittareille ei pystytä tuottamaan tunnuslukuja ennen vuotta 2021.

Rajavartiolaitoksen tietoon tuli 22 öljypäästöä Suomen merialueilla. Valtaosa havaituista päästöistä tapahtui satamien tai rannikon tuntumassa ja ne olivat määrältään pieniä.

Ympäristövahinkojen torjuntavalmiusvuorokausiin lasketaan Rajavartiolaitoksen omien ulkovartiolaivojen merellä toimimisvuorokaudet ja erikseen tehtyjen sopimusten perusteella torjuntavalmiudessa olevien Merivoimien ja kaupallisten toimijoiden alusten valmiusvuorokaudet. Vuosi 2021 on ensimmäinen, jolloin kaupallisten toimijoiden kanssa tehdyt sopimukset ovat voimassa uusitulla mallilla. Tästä syystä vertailulukuja aikaisemmilta vuosilta ei voida esittää. Merialueiden ympäristövahinkojen torjuntavalmiutta saatiin nostettua uusien sopimusten myötä.

Panokset ja tehokkuus

Turvallisuus merialueilla	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Kustannukset (1000 €) ko vuoden hintatasossa	12 367	12 074	13 709	13 151
Henkilötyövuodet	127	123	138	126
Tuottavuus ind	106	95	97	235
Taloudellisuus ind	99	88	88	211

Tuottavuus ja taloudellisuus nousivat huomattavasti uusista ympäristövahinkojen torjunnan suoritteista johtuen. Näitä suoritteita ei pystytä laskemaan aikaisemmilta vuosilta ja tämä aiheuttaa ison muutoksen vuodelle 2021.

2.1.3 Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius

Yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite

Rajavartiolaitoksella on hyvä toimintakyky yhteiskunnan turvaamiseksi kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Rajavartiolaitoksella on hyvä valmius alueellisen koskemattomuuden turvaamiseen ja valtakunnan puolustamiseen.

	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius (1-5)	3,9	3,9	3,8	3,9

Alueellisen koskemattomuuden ja puolustusvalmiuden tunnusluvussa ei tapahtunut muutosta vuoden 2020 tasosta.

Häiriö- ja poikkeusolovalmiuden ylläpito

Rajavartiolaitoksella on ajanmukaiset varautumis- ja puolustussuunnitelmat, tilanteen edellyttämä johtamis- ja toimintavalmius sekä valmius joukkojen perustamiseen. Rajavartiolaitoksen kriisivalmius sekä kyky alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen rauhan aikana on jatkuvaa.

Häiriö- ja poikkeusolovalmiuden ylläpito	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	4,1	4,2	3,9	4,2
Suunnitelmavalmius (1-5)	4,2	4,3	3,9	4,1
Sijoitustilanne (1-5)	4,4	4,7	4,3	4,5
Materiaalivalmius (1-5)	3,8	3,8	3,6	4,0

Häiriö- ja poikkeusolovalmiuden ylläpidon taso pysyi vuoden 2020 tasolla.

Rajavartiolaitoksen joukkotuotanto ja sotilaallisen maanpuolustuksen koulutus

Rajavartiolaitoksen henkilökunta, varusmiehet ja reserviläiset on koulutettu kriisiajan tehtäviin ja sijoitettu rajajoukkoihin.

Rajavartiolaitoksen joukkotuotanto ja sotilaallisen maanpuolustuksen koulutus	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	3,7	3,6	3,7	3,6
Koulutettavuus (1-5)	3,5	3,3	3,6	3,2
Sijoitettavuus (1-5)	3,7	3,6	3,5	3,7
Koulutus (1-5)	4,0	3,8	3,9	3,8
Tuotokset				
Koulutusvuorokaudet asevelvolliset (kpl)	117 532	111 887	115 940	106 648
Koulutusvuorokaudet henkilöstö (kpl)	6 513	2 905	4 850	4 400
Järjestetyt kertausharjoitukset (kpl)	14	9	12	16
Itse järjestetyt sotilaallisen maanpuolustuksen koulustilaisuudet (kpl)	153	269	127	101

Asevelvollisten koulutusvuorokaudet laskivat vuoden 2020 tasosta. Syynä tähän olivat ensisijaisesti pandemiasta aiheutuneet varusmiesten vähäisemmät koulutusvuorokaudet. Joukkotuotanto toteutui varusmiesten osalta suunnitellusti. Henkilöstö voitiin sijoittaa rajajoukkoihin.

Panokset ja tehokkuus

Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius	2019 Tot	2020 Tot	2021 Sma	2021 Tot
Kustannukset (1000 €) ko vuoden hintatasossa	17 229	14 240	16 565	16 982
Henkilötyövuodet	177	145	166	163
Tuottavuus ind	164	146	154	139
Taloudellisuus ind	152	136	140	125

Alueellisen koskemattomuuden ja puolustusvalmiuden kustannukset ja henkilötyövuodet nousivat selvästi vuodesta 2020. Tuottavuus ja taloudellisuus laskivat, koska suoritteiden määrä laski erityisesti koulutusvuorokausissa.

2.1.4 Sisäiset toiminnot

Teknillisen toimialan yleiskatsaus

Teknillisen osaston uudistettu kokoonpano ja palvelutuotannon malli otettiin täysimääräisesti käyttöön 1.1.2021. Kokoonpanon mukainen toimintamalli on vakiintumassa. Kunnossapito- ja peruspalvelut on tuotettu hallintoyksiköille tarpeita vastaavasti koronapandemiasta huolimatta. Tulossuunnitelman mukaisia hankkeita kyettiin toimeenpanemaan pääosin suunnitellusti. Vanhentuneen materiaalin ja kaluston uudistamista sekä toimitilojen välttämättömiä uudistamishankkeita on jatkettu.

Strategisten hankkeiden toimeenpanon tueksi perustettiin erillinen projektitoimisto.

Hankintojen ja hankkeiden toimeenpanossa näkyy selkeästi pandemian seurauksena yleisen kustannustason nousu.

Materiaalihallinto

Materiaalihallinnon painopiste oli asevelvollisten koulutuksen tukemisessa, operatiivisen liikkuvuuden turvaamisessa sekä rajavartiomiehen henkilökohtaisen suojan kehittämisessä. Rajavartiolaitoksen materiaalista valmiutta kehitettiin yhteistoiminnassa Puolustusvoimien kanssa. Hankinnat toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Tarkastustoiminnassa ei havaittu merkittäviä poikkeamia.

Tietohallinto

Rajavartiolaitoksen tiedonhallinta on toimeenpantu voimassa olevan säädöspohjan mukaisesti. Rajavartiolaitoksessa on vuonna 2021 aloittanut uusi vakituinen ja päätoiminen tietosuojavastaava. Tietosuojavastaavan tehtävää on aikaisemmin tehty muiden tehtävien ohella.

Rajavartiolaitoksen teknisten valvontajärjestelmien uudistamishankkeen (RAVALU) toimeenpanoa jatkettiin. Hankkeessa peruskorjataan maa- ja merirajan tekniset valvontajärjestelmät ja luodaan edellytyksiä uuden teknologian käyttöönotolle. Rajavartiolaitos on osallistunut EU:n Älykkäät rajat ja ETIAS-hankkeiden valmisteluun. Suurin osa Rajavartiolaitoksen perustietoteknisistä palveluista hankittiin Valtorilta.

Toimitilahallinto

Rajavartiolaitos jatkaa yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa vuoteen 2025 ulottuvan kiinteistökannan kehittämisohjelman toimeenpanoa. Kehittämisohjelman tarkoituksena on varmistaa Rajavartiolaitokselle toimivat, turvalliset, terveelliset ja taloudelliset toimitilat. Ohjelman vaatimat välttämättömät investoinnit ovat noin 100 miljoonaa euroa ja siitä eteenpäin noin 5 miljoonaa euroa vuodessa.

Rajavartiolaitos on jatkanut osana kehittämisohjelmaa kolmen keskeisimmän kiinteistöhanke-keen valmistelua ja toimeenpanoa yhteistyössä Senaatin kanssa. Immolan kasarmialueen ensimmäinen vaihe valmistui, toinen vaihe käynnistettiin ja hanke etenee aikataulussa. Ivalon kasarmialueen tarkastettu suunnitteluratkaisu on hyväksytty ja ensimmäinen vaihe on käynnistetty. Onttolan kasarmialueen tarkastettu suunnitteluratkaisu on valmisteilla.

Lisäksi Raja-Joosepin sekä Vartiuksen rajajylityspaikkojen ENI-CBC-hankkeina tehtävät toimila- ja -infrastruktuurimuutokset valmistuivat. Vainikkalan rajajylityspaikan muutosten toimeenpano etenee suunnitellussa aikataulussa.

Merivartioyksiköiden tukeutumisratkaisun suunnitelma valmisteltiin sekä hyväksyttiin ja toimeenpano on käynnistetty.

Alustoimiala

Kolme ulkovartiolaivaa on pidetty toimintakuntoisina. Ulkovartiolaiva Turvan suorituskykyä on täydennetty varustehankinnoilla.

Rajavartiolaitoksen saaman tilausvaltuuden mukaisesti on valmisteltu kahden uuden vartiolaivan hankintaa. Hankintasopimusta ei ole vielä vahvistettu. Hankittavilla laivoilla korvataan kaksi Tursas-luokan alusta sekä operatiivisesta käytöstä poistettu ja uudelle haltijalle luovutettu vartiolaiva Merikarhu.

Rajavartiolaitos korvaa vanhentuneet nopeat veneet uusilla veneillä vuosina 2019 - 2022. Venesarjan kolmannen toimituserän kuusi venettä vastaanotettiin toukokuussa 2021. Vanhentuneet rannikkovartioveneet korvataan uudella venetyypillä vuosina 2020 - 2023. Venesarjasta vastaanotettiin vuonna 2021 kolme venettä.

Rajavartiolaitos valmisteli PV 08-luokan elinkaaripäivitystä.

Jääkulkuneuvojen elinkaari on pääosin lopussa ja ne tullaan korvaamaan kevyt-ilmatyynyaluksilla vuosina 2022 - 2026. Samoin osa suuremmista ilmatyynyaluksista on elinkaarensa lopussa ja niistä tullaan pääosin luopumaan. Ilmatyynyalusten tarkoituksenmukaista korvaamista selvitetään. Muun aluskaluston huoltotoimenpiteet toteutettiin suunnitellusti.

Kaupallinen toimiala

Vuoden 2021 hankkeiden ja hankintojen kaupallinen valmistelu saatiin toteutettua pääosin suunnitellusti. Handi-järjestelmän osalta jatkettiin käytön tehostamishanketta.

Viestintä

Vuonna 2021 Rajavartiolaitoksen viestinnän painopisteinä olivat strateginen viestintä ja vaikuttamisviestintä liittyen merkittäviin kalustohankintoihin ja huonokuntoisten toimitilojen peruskorjauksiin.

Baltian ja Puolan tilanne ja siihen liittyvät Frontex- operaatiot Liettuassa ja Latviassa aiheuttivat lukuisia mediakyselyjä Rajan suuntaan. Suomalainen rajapartio Liettuassa esiintyi useamassa koti- ja ulkomaisessa mediassa. Kreikan Frontex- operaatioon liittyvät selvitykset kiinnostivat myös kotimaista mediaa. Rajan kansainvälisen yksikön asiantuntija antoi asiasta haastatteluja eri medioissa. Näiden lisäksi rajaturvallisuuteen liittyvää viestintää aiheutti uutisointi Suomesta kohdemaana Valko-Venäjältä Eurooppaan suuntautuvien siirtolaisten osalta sekä tähän liittyvänä niin sanottu ”aitakeskustelu”.

Koronapandemia jatkui vuonna 2021. Kansalaisten tiedontarve rajan ylittämiseen liittyviin ohjeistuksiin liittyen jatkui edelleen. Valtakunnallinen viestinnän valmiusryhmä vastasi vuoden aikana 56 210 puheluun ja 24 025 sähköpostiin suomen, ruotsin ja englannin kielellä. Ajantasaista koronaviestintää toteutettiin aktiivisesti internet- sivustoillamme pyrkien mahdollisimman reaaliaikaisiin ohjeistuksiin tarvittavilla kielillä. Sisärajatarkastusten poistaminen heinäkuun lopulla ja niiden uudelleen palauttaminen joulukuun lopulla aiheutti Rajan viestinnälle mittavia haasteita, joista selvittiin kiitettävästi hyvällä yhteistyöllä.

Vuoden loppupuolella valmistui kattava tutkimus Rajan maineesta ja viestinnän selviytymisestä koronapandemian aikana. Tuloksista käsi ilmi, että mainekolhuja ei tullut ja viestinnän koettiin toimineen vaativassa tilanteessa kohtuullisen hyvin. Toinen tutkimus toteutettiin yhdessä ministeriön hallinnonalojen kanssa monien julkishallinnon organisaatioiden luottamuksesta ja maineesta. Rajavartiolaitos sijoittui tässä laajassa tutkimuksessa julkishallinnon osiossa toiseksi, Rajan ammattitaidon, luotettavuuden ja johtamisen saadessa kiitettävät arvostukset.

Säädösvalmistelu

Rajavartiolaitoksen säädösvalmistelussa huomioitiin sisäministeriön yhteiset ja omat säädösvalmistelun laadun parantamista koskevat tulostavoitteet. Rajavartiolaitoksella on tiedonkeräysjärjestelmä sitä koskevien säädösten toimivuudesta ja muutostarpeista.

Sisäministeriö asetti tammikuussa 2020 hankkeen rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arvioimiseksi. Hankkeessa selvitetään lainsäädännön toimivuutta ja muutostarpeita erityisesti rajojen valvonnan, rajatarkastusten ja Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan kannalta. Esiselvityshanke päättyi keväällä 2022.

Hallitus antoi lokakuussa 2021 eduskunnalle hallituksen esityksen rajanylitystietojärjestelmää (EES) ja Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmää (ETIAS) koskevaksi täydentäväksi lainsäädännöksi. Järjestelmät otetaan käyttöön arviolta vuosina 2022 - 2023.

Suunnittelu- ja taloushallinto

Toiminnan ja talouden suunnittelu toteutettiin vuonna 2021 sisäministeriön toiminnanohjausmallin mukaisesti. Sisäministeriön konsernistrategia, tulos- ja johtajasopimukset sekä Rajavartiolaitoksen strategia ja tulos- sekä toiminnan ja talouden suunnitelma muodostavat selkeän ketjun ja jatkumon. Edellä mainittujen kanssa linjassa on myös kansallinen yhdenmetyt rajaturvallisuuden strategia. Rajavartiolaitoksen strategia päivitetään vuoden 2022 aikana. Vastaavasti myös kansallinen yhdenmetyt rajaturvallisuuden strategia päivitetään eurooppalaisen monivuotisen toimintapolitiikan toimeenpanon rytmityksessä. Strategiatyö tältä osin käynnistyy vuoden 2022 aikana.

Eduskunnan myöntämien lisävoimavarojen johdosta strategisten tavoitteiden ja linjausten toimeenpanolle on hyvät taloudelliset edellytykset vielä vuonna 2022. Pääosa lisävoimavaroista joudutaan kuitenkin edelleen käyttämään aikaisempien sopeuttamistoimien johdosta syntyneiden merkittävien suorituskykypuutteiden paikkaamiseen.

Teknillisen alan palveluiden ja Rajavartiolaitoksen teknillisen osaston kehittäminen saatettiin pääosiltaan tavoitellaan. Strategisten hankkeiden hallintoa tehostettiin. Toimenpiteillä on kyetty parantamaan palveluiden laatua ja nopeutta. Kehittämishankkeiden toimeenpano on sujuvampaa. Erityisesti teknillisen ja henkilöalan palveluiden tehostamiseen tarkoitettujen toiminnanohjausjärjestelmän kehittäminen on käynnistynyt uudelleen.

Rajavartiolaitoksen toiminnan ja talouden seurantarjestelmällä on tuotettu säädösten, määräysten sekä Rajavartiolaitoksen johtamisen edellyttämät tarpeelliset ja ajantasaiset tiedot.

Talousarvion ulkopuolisia rahoitusvälineitä on hyödynnetty monipuolisesti. Rajavartiolaitoksessa on vuoden 2021 aikana ollut käynnissä 30 ulkopuolisella rahoituksella tuettua hanketta, joihin rahoitusta on myönnetty kuudesta eri rahoituslähteestä. Sisäisen turvallisuuden rahaston rahoitusta käytettiin muun muassa Älykkäät rajat-kokonaisuuteen sisältyvien Rajanylitystietojärjestelmän (EES) ja Matkustustieto- ja lupajärjestelmän (ETIAS) käyttöönottoihin valmistautumiseen sekä merelliseen toimintaympäristöön soveltuvien kauko-ohjattavien ilma-alusten hankintaan. Palauma ISF-rahastosta oli vuonna 2021 noin 7,2 milj. euroa (2020: 7,5 milj. euroa). Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta saatiin merivalvontateknologian ja öljyntorjuntakonseptien kehittämishankkeiden maksatuksia noin 600 000 euroa. Hankkeita on ollut käynnissä myös IBA-rahastosta, Horisontti 2020 -ohjelmasta sekä ENI/CBC-rahoituksesta.

Valtiokonttori on asettanut kirjanpitoyksiköille seuraavat laskujen käsittelyyn liittyvät automaatiotavoitteet vuodelle 2021:

Automaatio	Tavoite 2021	RVL toteuma 2021	RVL toteuma 2020
Kokonaisautomaatioaste	30 %	51,6 %	41,2 %
Ostotilauslaskuja	10 %	15,2 %	12,8 %
Automaatioprosessiin kohdistuneita laskuja	-	64,4 %	56,8 %

Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Rajavartiolaitoksen tutkimuksen painopisteet ovat strategiakaudella 2019 - 2027 toimintaympäristön muutoksia ennakoiva pitkittäistutkimus sekä operatiivisen toiminnan ja osaamisen kehittämistä tukeva monitieteellinen tutkimus. Tutkimusteemat ja niihin kuuluvat tarkemmat tutkimuskohteet ovat rajaturvallisuus, merellinen toimintaympäristö ja operatiivinen toiminta sekä suorituskyky.

Rajaturvallisuuden tutkimuksen tavoitteena on taata Rajavartiolaitoksen kyvykkyys ja luotettavuus eurooppalaisena rajaturvallisuusorganisaationa sekä edistää Suomen ja EU:n rajaturvallisuutta. Rajaturvallisuusteknologian tutkimuksen tavoitteena on varmistaa, että Suomen ulkorajavalvonnassa, merialueiden valvonnassa ja rajatarkastuksissa ovat käytössä kehittyneet teknologiset menetelmät, joiden avulla voidaan muodostaa tilannekuvaa, torjua rajat ylittävää rikollisuutta ja tehdä kehitysarvioita kansainvälisen toimintaympäristön kontekstissa. Merellisen toimintaympäristötutkimuksen tavoitteena on edistää tutkimuksen avulla Rajavartiolaitoksen roolia ympäristöönnettömyyksien torjunnassa ja meripelastusjärjestelmän johtamisessa. Toimintakykytutkimuksen tavoitteena on parantaa kriisinsietokykyä ja valmiutta toimia nopeasti muuttuvissa turvallisuustilanteissa.

Keskeisin kehittämistoimintahanke on RAVALU-hanke; Rajavartiolaitoksen sisäinen rajojen valvonnan valvontatekniikan kehittämishanke, jonka tehtävänä on ajanmukaistaa ja uudistaa maarajojen ja merialueen valvontajärjestelmät sekä tilannekuvan ylläpitämisessä ja johtamisessa käytettävät ratkaisut.

2.1.5 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Valtiokonttorin määräyksen mukaan kustannusvastaavuuslaskelmien eri osa-alueiden esittämismisvelvollisuuden raja on miljoona euroa. Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvasta taloudellista toiminnasta (kilpailulaki 30 d §) esitetään tuloslaskelma, kun toiminnan tuotot ovat yli 40 000 euroa vuodessa. Rajavartiolaitoksen maksullisen palvelutoiminnan tulot eri osa-alueilla ovat olleet seuraavat:

Kustannusvastaavuuden osa-alue	Tavoite 2021	2021	2020
Julkisoikeudellinen suorite			
Sairaankuljetukset	400 000	417 293	404 889
Viisumit	75 000	29 875	37 765
Julkisoikeudelliset suoritteet yhteensä	475 000	447 168	442 654
Liiketaloudellinen suorite			
Palvelussuhdeasuntojen vuokrat, ml. käyttökorvaukset	600 000	438 796	492 182
Muu vuokraus	100 000	136 090	82 355
Muut liiketaloudelliset suoritteet	-	2 373	3 570
Potilassiirrot	-	105 820	-
Kilpailullinen toiminta *)	290 000	67 705	208 475
Liiketaloudelliset suoritteet yhteensä	990 000	750 784	578 107
Maksullinen palvelutoiminta yhteensä	1 465 000	1 197 952	1 020 761

*) Vuonna 2020 kirjattu yhteistoiminnan tuotoiksi ja vuonna 2021 liiketaloudelliseksi tuotoiksi.

Rajavartiolaitos saa helikoptereilla suoritetuista sairaankuljetuksista korvausta sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 756/2016 mukaan eikä hinta vastaa Rajavartiolaitoksen omakustannushintaa. Aluksilla tehtyjen sairaankuljetusten laskutus on Rajavartiolaitoksen omakustannushintojen mukaista. Viisumien hinnan määrää Euroopan Unioni.

Muiden liiketaloudellisten suoritteiden tulot ovat pääosin juhlijulkaisujen myyntituloja.

Kilpailulain mukaisen toiminnan tuloslaskelma:

Rajavartiolaitos on tuottanut kiinteistönhoitopalveluja Senaatti-kiinteistölle. Palvelu sisältää Senaatin hallinnassa ja hoitovastuulla oleviin kiinteistöihin liittyviä lumi- ja vihertöitä niissä kohteissa, joissa se on kokonaistaloudellisesti edullisempaa Rajavartiolaitoksen hoitamana. Palvelun tuottamisesta on suuressa osassa kohteista luovuttu vuoden 2021 aikana.

KILPAILULAIN 30 d § MUKAINEN TULOSLASKELMA	Tavoite 2021	31.12.2021	31.12.2020
Tuotetut kiinteistönhoitopalvelut			
Tuotot/kustannukset, euroa			
<u>Kilpailullisen toiminnan tuotot:</u>			
Kilpailullisen toiminnan myyntituotot		67 705	199 865
Kilpailullisen toiminnan muut tuotot		0	8 610
Tuotot yhteensä:	290 000	67 705	208 475
Kokonaiskustannukset:			
<u>Erilliskustannukset:</u>			
Aineet ja tarvikkeet		0	439
Henkilöstökustannukset		31 817	100 185
Vuokrat		0	0
Palveluiden ostot		488	105
Muut erilliskustannukset		0	0
Erilliskustannukset yhteensä:	145 000	32 305	100 729
<u>Osuus yhteiskustannuksista:</u>			
Tukitoimintojen kustannukset		24 229	73 532
Poistot		11 335	22 540
Korot		0	0
Muut yhteiskustannukset		0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä:	145 000	35 564	96 072
Kokonaiskustannukset yhteensä:	290 000	67 869	196 801
TULOS (tuotot-kustannukset)	0	-164	11 674
Kustannusvastaavuus % (monta % tuotot kattavat kustannuksista)	100 %	100 %	106 %

Laskelmassa erilliskulut ovat suoraan kohdennettuja palkkoja ja kuluja. Pääomakustannusten kohdennuksena on käytetty kyseisen toiminnan henkilötyövuosien osuutta Rajavartiolaitoksen henkilötyövuosista (1,55/2915,7=0,05%). Tukitoimintojen kustannukset on kohdennettu Rajavartiolaitoksen yleiskuluprosentin (75 %) mukaan. Laskelma on arvonlisäveroton. Tulotavoite on Rajavartiolaitoksen tulo- ja menosäännössä esitetty tavoite tuotetuille kiinteistönhoitopalveluille. Kahta vertailuvuotta ei esitetä, koska toiminnan seuranta ja laatimisvelvoite on vuodesta 2020 alkaen.

2.1.6. Yhteisrahoitteinen toiminta

Rajavartiolaitoksen yhteisrahoitteisen toiminnan eri hankkeiden sisältöä on kuvattu kappaleissa tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä suunnittelu- ja taloushallinto. Yhteisrahoitteisten hankkeiden tuotoista merkittävimmät ovat olleet sisäisen turvallisuuden rahaston kautta rahoitetut hankkeet (69 % yhteisrahoitteisista tuotoista).

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot (milj. euroa)	2021	2020	2019
Tuloutettu toimintamomentille 26.20.01.	5,1	7,7	9,9
Tuloutettu sekalaisiin tuloihin 12.39.10. (arvonlisäveron osuus)	0,7	1,1	1,3
Yhteensä yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot (milj. euroa)	5,8	8,8	11,2

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmien tuotoissa on Rajavartiolaituksen saamat rahoitusosuudet eri hankkeisiin. Laskelmassa on tuloina huomioitu myös talousarvion 26.01.24.2. kirjausoikeus merivenehankintaan (3 319 200 euroa). Kuluissa ovat yhteisrahoitteisia hankkeita vastaavat menot. Muissa erilliskuluissa ovat mukana myös rahoitetut käyttömaisuushankinnat, käyttömaisuuden keskeneräiset hankkeet sekä maksetut arvonlisäverot.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa on huomioitu tukitoimintojen kustannuksina arvioina 5 % yleiskustannuslisä sekä poistoina ja korkoina 1 % Rajavartiolaituksen vuosittaisista poistoista ja koroista. Tavoitteena on esitetty Rajavartiolaituksen tulo- ja menosäännössä esitetty arvio ulkopuolisen rahoituksen palaamista.

Tuotot/kustannukset €	2021	Tavoite 2021	2020	2019
TUOTOT				
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	8 029 586	8 119 200	10 711 698	12 188 916
- EU:lta saatu rahoitus	55 976	400 000	675 211	689 108
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	1 077 876	0	50 946	441 153
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	9 163 438	8 519 200	11 437 856	13 319 176
KUSTANNUKSET				
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	811 321		2 410 418	1 184 376
- henkilöstökustannukset	550 659		739 711	1 338 828
- vuokrat	996		7 658	103 368
- palvelujen ostot	1 489 200		1 186 991	2 009 842
- muut erilliskustannukset	8 590 217		10 577 446	9 544 961
Erilliskustannukset yhteensä	11 442 392	11 000 000	14 922 223	14 181 374
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	572 120		746 111	709 069
- poistot	226 691		225 400	217 520
- korot	0		0	7 243
- muut yhteiskustannukset	0		0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	798 811	600 000	971 511	933 831
Kokonaiskustannukset yhteensä	12 241 203	11 600 000	15 893 734	15 115 205
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
tuotot – kustannukset	-3 077 765	-3080 800	-4 455 879	-1 796 029
kustannusvastaavuus %	75 %	73 %	72 %	88 %

2.1.7 Arvio toiminnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovaikutuksista

Rajavartiolaitos jatkoi vuonna 2021 henkilöstöstrategian mukaisia toimia naisten osuuden kasvattamiseksi sotilasviroissa. Vuoden 2021 lopussa sotilasviroissa palvelevista henkilöistä oli naisia noin 8 %. Osuus on pysynyt lähes samana vuoteen 2020 verrattuna.

Rajavartijan peruskurssilta valmistui vuonna 2021 yhteensä 10 naista (18,5 % kurssilaisista). Osuus on hieman pienempi kuin vuonna 2020, jolloin se oli 22,2 %. Rajavartijan peruskurssin

rekrytoinnissa käytettiin positiivista erityiskohtelua antamalla naishakijoille lisäpiste vapaaehtoisesta asepalveluksen suorittamisesta sekä käyttämällä matalampia vaatimusrajoja 12 minuutin juoksutestissä. Asepalvelus tai naisten vapaaehtoinen asepalvelus tulee kuitenkin olla suoritettuna kaikilla muilla hakijoilla lukuun ottamatta henkilöitä, joilla on Ahvenanmaan kotiseutu-oikeus.

Maanpuolustuskorkeakoulusta valmistui elokuussa yksi naisupseeri Rajavartiolaitokseen.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovaikutuksia on käsitelty myös tämän asiakirjan kohdassa 4. vastuullisuus.

3. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

3.1 HENKILÖSTÖJOHTAMINEN

Rajavartiolaitoksen henkilöstöstrategian mukaisesti Rajavartiolaitoksessa on luotettava, ammattitaitoinen ja motivoitunut arvoin sitoutunut henkilöstö. Henkilöstöstrategiassa on kuvattu ne keskeiset kehittämistoimet, joilla vaikutetaan toimintaympäristön ja tulevaisuuden asettamiin haasteisiin kilpailtaessa osaavasta työvoimasta, kehitettäessä henkilöstön ammattitaitoa ja luotaessa positiivista työnantajakuvaa.

Rajavartiolaitoksen henkilöstöjohtamisen tavoitteena on työ- ja toimintakykyinen sekä hyvinvoiva henkilöstö. Rajavartiolaitoksen henkilöstön hyvinvointi koostuu työstä, sen sisällöstä ja merkityksellisyydestä, oikeudenmukaisesta ja hyvästä johtamisesta, toimivasta ja kannustavasta työyhteisöstä, riittävästä osaamisesta ja mahdollisuudesta kehittyä, motivaatiosta ja innostuksesta, riittävästä terveydestä ja työkyvystä, oikeudesta turvalliseen työympäristöön sekä työ- ja yksityiselämän yhteensovittamisesta.

Rajavartiolaitoksen palveluksessa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 2 961 henkilöä (2020: 2 976). Rajavartiolaitoksen palvelukseen valmistui Maanpuolustuskorkeakoulusta 25 sotatieteiden kandidaattia ja yhdeltä rajavartijan peruskurssilta yhteensä 54 rajavartijaa.

3.2 HENKILÖSTÖN TILAA JA MÄÄRÄÄ KÄSITTELEVÄT TUNNUSLUVUT

RAJAVARTIOLAITOS							
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	2019	% osuus	2020	% osuus	2021	% osuus	% vert.ed. vuo- teen
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoihin palkatut)	2 815		2 895,7		2 920,3		0,8
henkilöstömäärä	2 915		2 984		2 947		-1,2
naiset	436	15,0	445	14,9	454	15,4	2,0
miehet	2 479	85,0	2 539	85,1	2 493	84,6	-1,8
vakinaiset	2 858	98,0	2 860	95,8	2 854	96,8	-0,2
naiset	416	14,3	411	13,8	423	14,4	2,9
miehet	2 442	83,8	2 449	82,1	2 431	82,5	-0,7
määräaikaiset	57	2,0	124	4,2	93	3,2	-25,0
naiset	20	0,7	34	1,1	31	1,1	-8,8
miehet	37	1,3	90	3,0	62	2,1	-31,1
kokoaikaiset	2 861	98,1	2 941	98,6	2 892	98,1	-1,7
naiset	411	14,1	423	14,2	420	14,3	-0,7
miehet	2 450	84,0	2 518	84,4	2 472	83,9	-1,8
osa-aikaiset	54	1,9	43	1,4	55	1,9	27,9
naiset	25	0,9	22	0,7	34	1,2	54,5
miehet	29	1,0	21	0,7	21	0,7	0,0

keski-ikä	39,9		40,3		40,5		0,5
naiset	42,3		42,4		42,5		0,2
miehet	39,5		40,0		40,2		0,5
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta %		79,9		80,9		80,5	-0,5
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	168 222 595		177 596 802		186 501 118		5,0
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta	108 349 437	64,4	114 784 950	64,6	121 029 987	64,9	5,4
välilliset työvoimakustannukset	59 873 159		62 811 851		65 471 131		4,2
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		55,3		54,7		54,1	-1,1
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi	3,65		3,65		3,65		0,0
lähtövaihtuvuus %		0,9		1,3		1,8	31,3
tulovaihtuvuus %		1,3		4,7		2,1	-55,3
kenttäkelpoisuus		4,4		4,7		4,5	-4,3
fyysinen kunto (1-5)		4,3		4,3		4,3	0,0
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä		0,001		0,001		0,001	0,0
sairauspoissaolot työpäivää/htv	7,7		7,3		6,4		-12,3
työterveyshuolto €/htv	459		383		499		30,3
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv	120		109		133		22,2
työtaturmat työpäivää/htv	0,5		0,5		0,6		20,0
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	3,9		4,0		4,0		0,0
naiset	4,3		4,3		4,3		0,0
miehet	3,9		3,9		3,9		0,0
koulutus ja kehittäminen €/htv	1 636		1 589		1 961		23,4
koulutuspanostus työpäivää/htv	6,8		4,5		6,1		35,6
henkilöstön arvo €	2 084 452		2 129 452		2 241 447		5,3
	463		840		213		

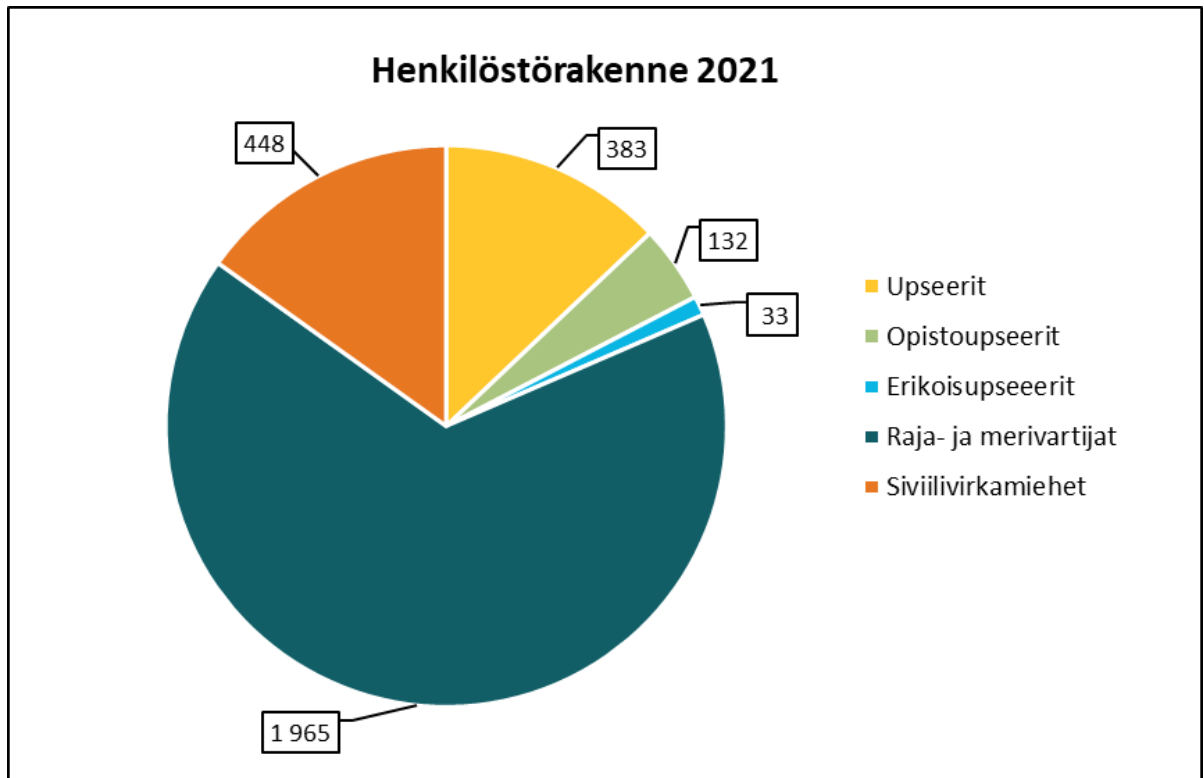
3.2.1 Henkilötyövuodet

Rajavartiolaitoksen henkilöstötyövuosikertymä (pl. työllisyysvaroin palkatut) oli vuonna 2021 yhteensä 2 916 henkilötyövuotta (2020: 2 896 henkilötyövuotta). Yllä olevan taulukon luku on Tahti-järjestelmästä ja on suurempi, koska siinä on mukana myös työllisyysvaroin palkatut henkilöt. Henkilötyövuosikertymän nousua edelliseen vuoteen verrattuna selittää koronapandemian vaikutukset (määräaikaisen lisähenkilöstön palkkaaminen).

3.2.2 Henkilöstömäärä ja sukupuoli-jakauma

Vuoden 2021 lopussa Rajavartiolaitoksen palveluksessa oli yhteensä 2 961 virkamiestä, joista miehiä 2 503 (85 %) ja naisia 458 (15 %). Lukujen eroavaisuus yllä olevaan taulukkoon selittyy sillä, että yllä olevan taulukon lukemat ovat Tahti-henkilötietojärjestelmästä.

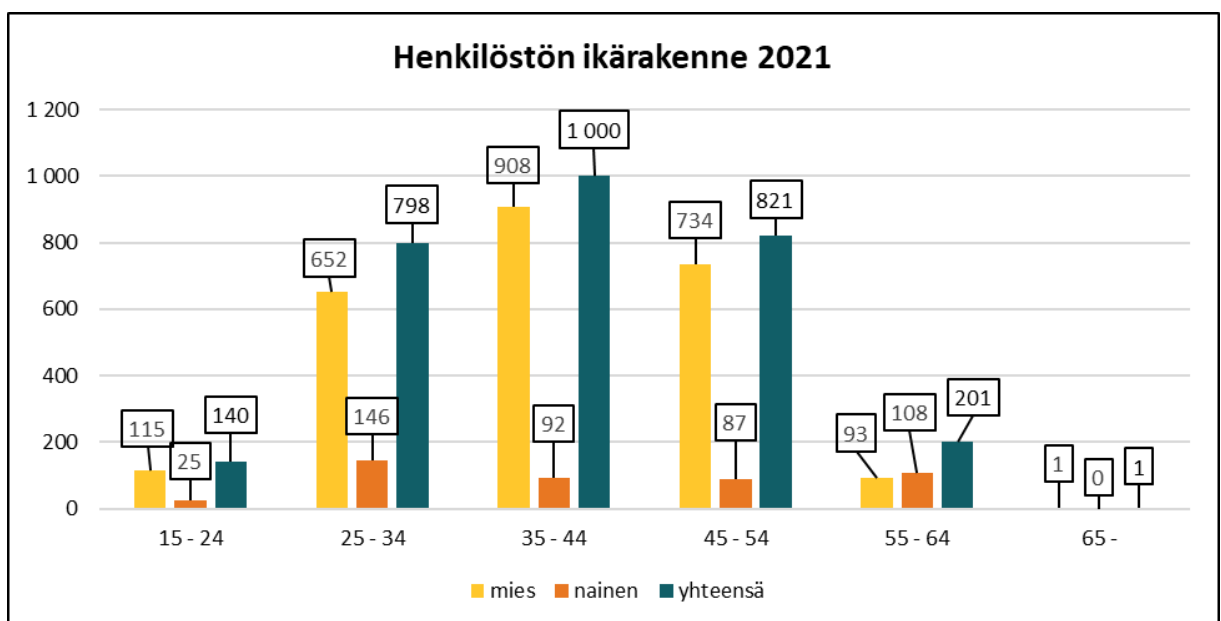
Sotilasviranhaltijoita on noin 85 % henkilöstöstä. Naisten osuus sotilasviranhaltijoista on pysynyt ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna ja se on noin 8 %. Rajavartiolaitoksessa naiset työskentelevät pääsääntöisesti siviilitehtävissä, heidän osuutensa siviilihenkilöistä on 59,8 %. Määrä on noussut hieman edelliseen vuoteen verrattuna, sillä vuonna 2020 naisten osuus siviilihenkilöistä oli 58,8 %.

3.2.3 Ikärakenne

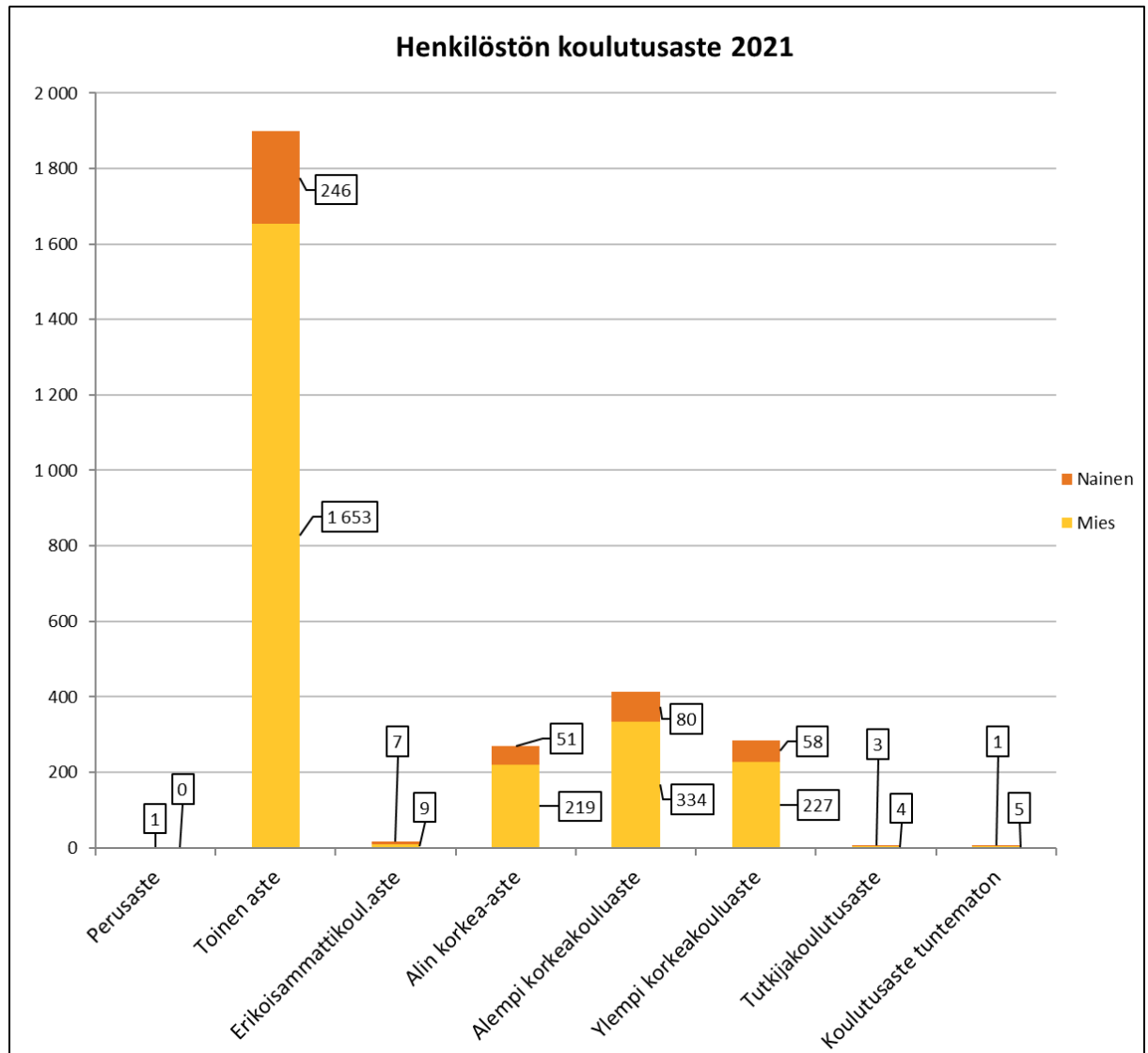
Rajavartiolaitoksen henkilöstön keski-ikä 40,5 nousi hieman edelliseen vuoteen verrattuna (40,3 vuonna 2020). Keski-ikä on varsin matala, johtuen henkilöstörakenteen painottumisesta sotilashenkilöstöön.

Sotilaiden eläkejärjestelmästä johtuen miesten keski-ikä (40,2 vuotta) on naisten keski-ikä (42,5 vuotta) matalampi. Suurimman henkilöstöryhmän iän perusteella muodostavat 35–44-vuotiaat, joita on noin 34 % prosenttia henkilöstöstä. Myös edellisenä vuonna sama henkilöstöryhmä on ollut kaikista suurin. Vuonna 2020 ryhmän osuus on ollut hieman suurempi 35 %.

3.2.4 Koulutusrakenne

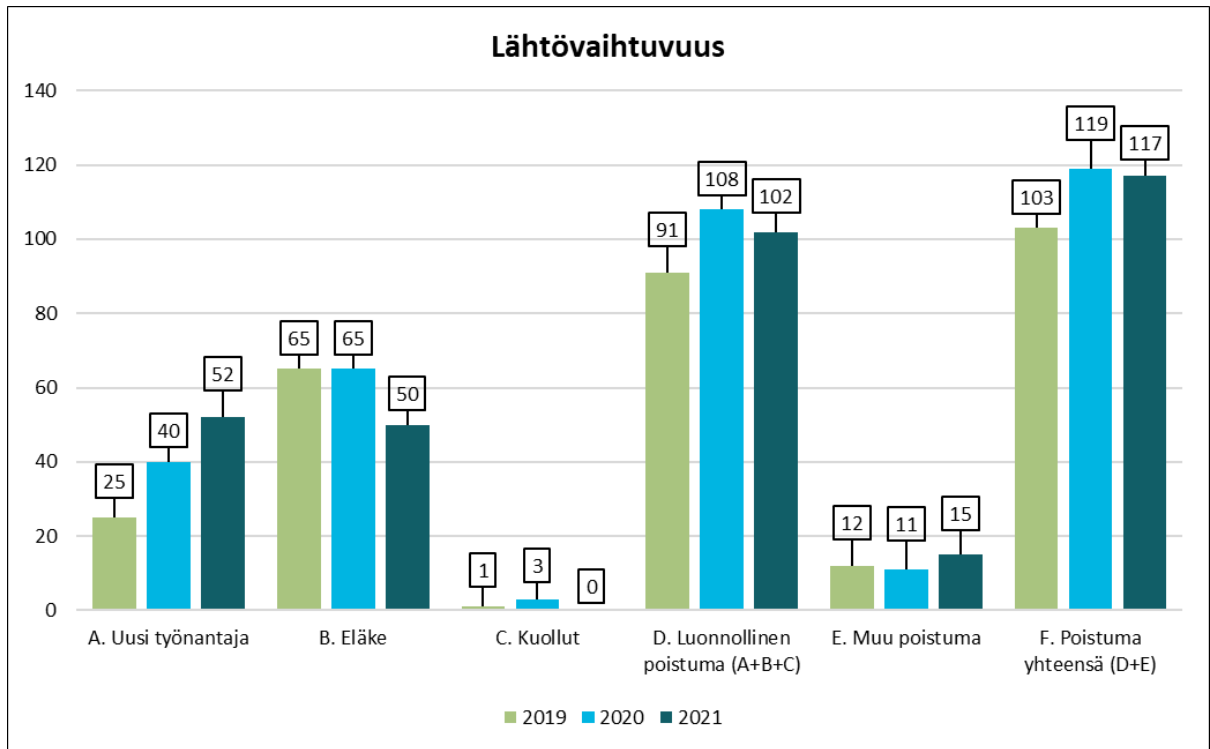
Koulutustasoindeksin tiedot on kerätty Tilastokeskuksen luokituksen mukaan, joka perustuu Unescon laatimaan kansainväliseen koulutusluokitukseen (Unesco International Standard Classification of Education, ISCED). ISCED-luokitus on laadittu tilastollisia tarkoituksia varten ja se vaikuttaa ainoastaan koulutuksen tilastointiin liittyviin asioihin. Koulutustasoindeksi on esitetty kohdassa 3.2 henkilöstön tilaa ja määrää käsittelevien tunnuslukujen taulukossa.

Koulutusastejakauma on edellisvuosien kaltainen. Raja- ja merivartijoiden suuri osuus henkilöstöstä (noin 66 %) nostaa myös toisen asteen koulutuksen saaneiden määrän suureksi verrattuna muihin koulutusasteisiin.

3.2.5 Lähtö- ja tulovaihtuvuus

Henkilöstön kokonaispoistuma oli 4,0 % eli yhteensä 117 henkilöä. Vuonna 2020 määrä oli sama 4,0 %. Lähtövaihtuvuus toisen työnantajan palvelukseen kasvoi jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna ollen 1,76 % vuonna 2021. Vuonna 2020 lähtövaihtuvuus toisen työnantajan palvelukseen oli 1,34 %. Tulovaihtuvuus on esitetty kohdassa 3.2 henkilöstön tilaa ja määrää käsittelevien tunnuslukujen taulukossa.

3.3 HENKILÖSTÖKUSTANNUKSIJA JA TYÖAJANKÄYTTÖÄ KUVAAVIA TUNNUSLUKUJA

3.3.1 Työvoimakustannukset

Rajavartiolaitoksen työvoimakustannuksia kertyi kokonaisuudessaan noin 186,5 miljoonaa euroa. Henkilötyövuotta kohden laskettuna työvoimakustannukset olivat noin 63 958 euroa.

TYÖVOIMAKUSTANNUSERÄ	2019	2020	2021	2021 jakauma	muutos %
I. Palkkasumma	135 341 416,50	143 736 211,30	150 956 021,50	80,94 %	5,0
II. Tehdyn työajan palkat	108 349 436,80	114 784 950,30	121 029 987,00	64,90 %	5,4
A. Välilliset palkat	26 991 979,70	28 951 261,00	29 926 034,50	16,05 %	3,4
B. Sosiaaliturva	26 021 965,10	28 212 128,30	29 539 034,50	15,84 %	4,7
C. Muut välilliset kustannukset	6 859 213,70	5 648 462,00	6 006 061,50	3,22 %	6,3
III. Välilliset työvoimakustannukset	59 873 158,50	62 811 851,30	65 471 130,60	35,10 %	4,2
IV. Työvoimakustannukset yhteensä	168 222 595,30	177 596 801,50	186 501 117,60	100,00 %	5,0
Työvoimakustannukset/HTV	59 844 €	61 325 €	63 958 €		

Työvoimakustannuserien selitykset:

I. Palkkasumma: Palvelussuhteen tieto, ennakonpidätyksen alainen ansio, josta on vähennetty sairausvakuutuksen palautukset.

II. Tehdyn työajan palkat: I. Palkkasummasta vähennetty A. Välilliset palkat. Ydintoimintoihin, ohjaustoimintoihin ja tukitoimintoihin käytetty työaika.

A. Välilliset palkat: Lomaraha, vuosiloma-ajan palkat, sairausajan/äitiysloman palkat, muut palkalliset vapaat, reservin kertausharjoitus, palkalliset arkipyhät, ammattiyhdistystoiminta, yhteistoiminta, työsuojelun yhteistoiminta ja virkistystoiminta.

B. Sosiaaliturvamenot: Sotu-, eläke-, tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut.

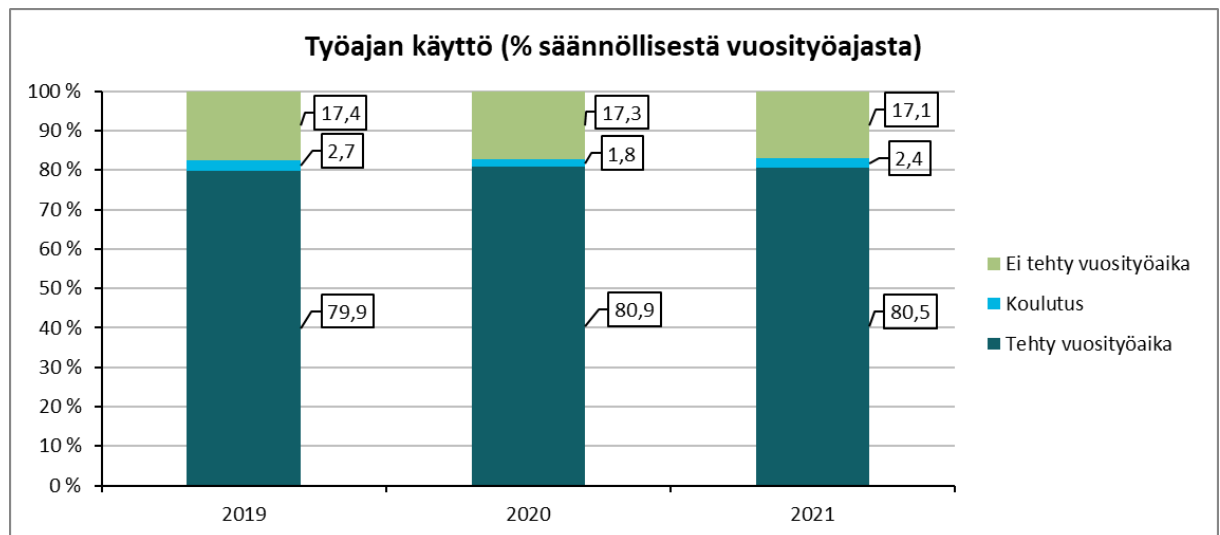
C. Muut välilliset kustannukset: Virka- ja suoja- ja työsuojelu, työsuojelu, terveyden- ja sairaudenhoito, työpaikkaruokailu, virkistys- ja sosiaalitoiminta sekä koulutukseen liittyvät kustannukset kuten esimerkiksi opetusmateriaali, päivärahat, matkakustannukset ja muu koulutuksessa käytetty materiaali.

III. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä: Välilliset palkat, sosiaaliturvamenot ja muut välilliset kustannukset yhteensä.

IV. Työvoimakustannukset yhteensä: II. Tehdyn työajan palkat ja III. Välilliset työvoimakustannukset yhteensä.

3.3.2 Työajan käyttö

Tehdyn vuosityöajan (ydintoimintoihin, ohjaustoimintoihin ja tukitoimintoihin kohdistunut työaika) osuus säännöllisestä vuosityöajasta laski hieman edellisvuodesta. Myös ei tehdyn vuosityöajan (vuosilomat, sairaudet, tapaturmat ja muut palkalliset vapaapäivät) osuus säännöllisestä vuosityöajasta laski hieman. Koulutuksen osuus kasvoi lähes kahden vuoden takaiselle tasolle. Tätä selittää erityisesti se, että vuonna 2020 koulutuksen osuus säännöllisestä vuosityöajasta laski merkittävästi koronapandemian vuoksi.

3.3.3 Perhevapaiden käyttö

Rajavartiolaitoksen tasa-arvosuunnitelman mukaisesti tilinpäätöksessä seurataan perhevapaiden käyttöä sukupuolen mukaisesti. Rajavartiolaitoksen henkilöstö käytti vuonna 2021 lakisääteisiä tai muita perhevapaita seuraavan taulukon mukaisesti:

Perhevapaiden käyttö (työpäivää)	miehet, 2019	miehet, 2020	miehet, 2021	miehet, muutos %	naiset, 2019	naiset, 2020	naiset, 2021	naiset, muutos %	yht. 2019	yht. 2020	yht. 2021	muutos %
Erityisäitiysvapaa	0	0	0	0,0	83	136	87	-36,0	83	136	87	-36,0
Äitiys/vanhempainvapaa	494	309	694	124,6	3 019	3 019	4 370	44,7	3 513	3 328	5 064	52,2
Isyysvapaa	5 836	5 308	5 902	11,2	11	3	0	-100,0	5 847	5 311	5 902	11,1
Hoitovapaa	1 590	1 313	1 536	17,0	2 101	2 054	1 285	-37,4	3 691	3 367	2 821	-16,2
Osittainen vanhempainvapaa	0	1	0	-100,0	0	0	0	0,0	0	1	0	-100,0
Osittainen hoitovapaa	1 376	1 419	1 096	-22,8	358	480	773	61,0	1 734	1 899	1 869	-1,6
Lapsen vaikea sairaus	456	98	64	-34,7	147	31	8	-74,2	603	129	72	-44,2
Pakottavat perhesyyt	56	60	100	66,7	1	42	147	250,0	57	102	247	142,2

Tilapäinen hoito- vapaa	1 745	1 311	1 623	23,8	191	172	206	19,8	1 936	1 483	1 829	23,3
Kaikki yhteensä	11 553	9 819	11 015	12,2	5 911	5 937	6 876	15,8	17 464	15 756	17 891	13,6

Sekä miesten että naisten osalta eniten vähenivät lapsen vaikean sairauden vuoksi pidetyt perhevapaat. Miehillä perhevapaiden käyttö kasvoi kokonaisuudessaan edelliseen vuoteen verrattuna 12,2 %. Miesten osalta erityisen suuri kasvu tapahtui vanhempainvapaiden osalta. Myös naisten osalta perhevapaiden käyttö kokonaisuudessaan kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna ollen 15,8 %. Naisten osalta kasvua selittää eniten pakottavien perhesyiden vuoksi pidettyjen perhevapaiden kasvu. Kaiken kaikkiaan tarkasteltuna sekä miesten että naisten osalta perhevapaiden käytön hyödyntäminen kasvoi kokonaisuudessaan 13,6 % edelliseen vuoteen verrattuna.

3.3.4 Koulutukseen osallistuminen

Rajavartiolaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti toimintakertomuksessa seurataan Rajavartiolaitoksen henkilöstön pääsyä koulutukseen. Henkilöstöä osallistui Raja- ja merivartiokoulun sekä Maanpuolustuskorkeakoulun järjestämille perus-, täydennys- ja jatkokursseille alla olevan taulukon mukaisesti. Osa henkilöstölle suunnatuista kursseista on muodoltaan sellaisia, että ne ajoittuvat useamman vuoden osalle.

Kursseille osallistuminen 2021		
Kurssit	Kurssille osallistuneet miehet	Kurssille osallistuneet naiset
Yleisesikuntaupseerikurssi 60 (alkanut 2019, valmistui 2021)	7	0
Yleisesikuntaupseerikurssi 61 (alkanut 2021, valmistuu 2023)	6	0
Sotatieteiden maisterikurssi 10 (alkanut 2020, valmistuu 2022)	13	1
Sotatieteiden maisterikurssi 11 (alkanut 2021, valmistuu 2023)	14	1
Lentoupseerien sotatieteiden maisteriopinnot SMOHJ16 (alkanut 2016, valmistuu 2022)	1	0
Lentoupseerien sotatieteiden maisteriopinnot SMLENTOUPS19 (alkanut 2019, valmistuu 2026)	2	0
Lentoupseerien sotatieteiden maisteriopinnot SMLENTOUPS20 (alkanut 2020, valmistuu 2027)	2	0
Sotatieteiden kandidaattikurssi 105. kadk ja 88. merikadk (valmistui 2021)	24	1
Sotatieteiden kandidaattikurssi 106. kadk ja 89. merikadk (valmistuu 2022)	24	2
Mestarikurssi 15 (12.1. - 3.12.2021)	16	1
Mestarikurssi 16 (2.2.2021 - 11.2.2022)	16	1
Mestarikurssi 17 (13.12.2021 - 2.12.2022)	19	0
Rajavartijan jatkokurssi 21 (30.8. - 22.10.2021)	20	2
Rajavartijan jatkokurssi 22 (18.1. - 12.3.2021)	21	1
Rajavartijan peruskurssi 29 (11.1. - 17.12.2021)	46	10
Kaikki yhteensä	231	20

3.4 TYÖHYVINVOINTIA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

3.4.1 Työtyytyväisyys

Rajavartiolaitoksessa ei toteutettu työtyytyväisyyskyselyä vuonna 2021. Edellinen kysely järjestettiin vuonna 2020, jolloin työtyytyväisyysindeksi oli 3,65. Seuraava työtyytyväisyyskysely järjestetään vuonna 2022.

3.4.2 Fyysinen kunto ja kenttäkelpoisuus

Fyysisen kunnan ja kenttäkelpoisuuden testaus uudistettiin Rajavartiolaityksesss vuodesta 2017 lukien. Fyysisen kunnan testit tehdään joka kolmas vuosi, mikäli rajavartiomiehen henkilökohtainen kuntoindeksi on vähintään tyydyttävä 3,0 (HKI \geq 3,0). Edellä mainitusta johtuen testaustulokset ovat kolmen vuoden keskiarvoja.

Vuonna 2021 henkilökohtainen kuntoindeksi (HKI) oli 4,3 (2020: 4,3 ja 2019: 4,3) ja kenttäkelpoisuusindeksi 4,5 (2020: 4,7 ja 2019: 4,4).

3.4.3 Työterveyshuolto ja työturvallisuus

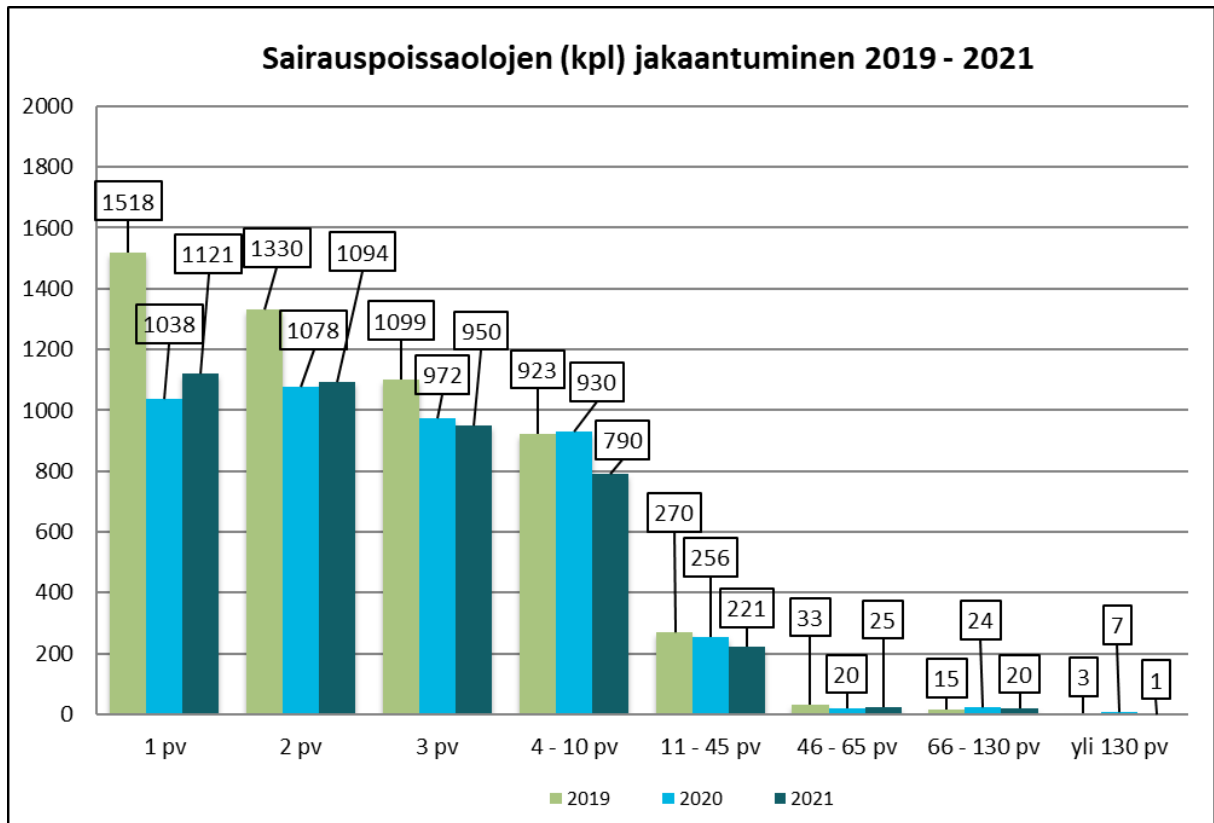
Rajavartiolaityksen työterveyshuollon palvelutuottajana vuonna 2021 oli Mehiläinen Oy.

Työtapaturmia seurataan Rajavartiolaityksen Turva-järjestelmään tehtyjen ilmoitusten kautta. Vuonna 2021 Turva-järjestelmään kirjattiin työtapaturmailmoituksia 286 (320 kpl vuonna 2020). Näistä työtapaturmista aiheutui työkyvyttömyyttä 30 %:lle. Vuonna 2020 vastaava luku oli sama 30 %.

3.4.4 Sairaus- ja tapaturmapoissaolot

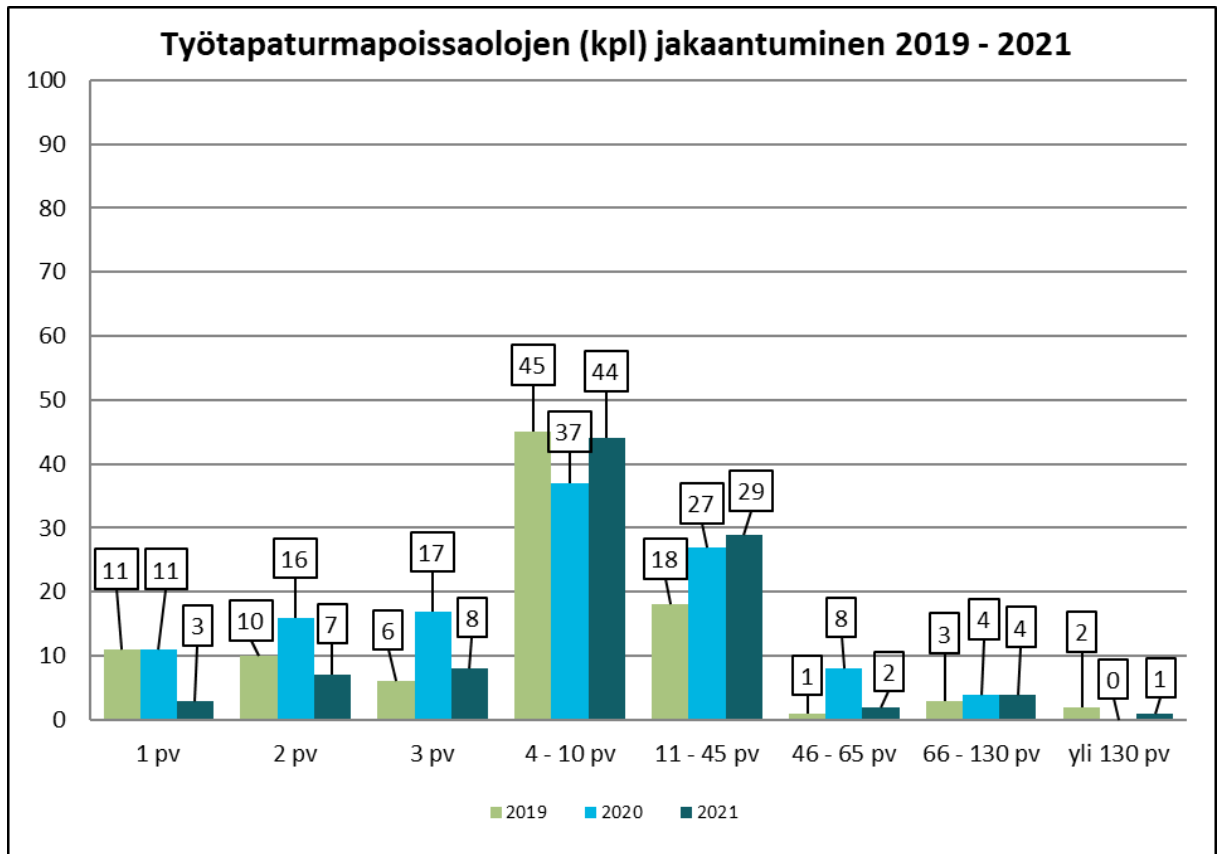
Sairaus- ja tapaturmapoissaoloja koskevat tiedot ovat Tahti-henkilötietojärjestelmästä, jolloin ne ovat virastotyöajassa (työpäiviä ma-pe). Sairaudesta aiheutuvia palkallisia poissaoloja kertyi 18 709 työpäivää vuonna 2021. Henkilötyövuotta kohden poissaolopäiviä kertyi 6,4 työpäivää, mikä on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Sairauspäivien sekä sairaustapausten määrä laski edelleen aiemmista vuosista ja näistä erityisesti sairauspäivien määrässä oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna. Hyvää kehitystä selittää osaltaan se, että Rajavartiolaityksessä on 2010-luvun puolivälistä alkaen kehitetty pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti Rajavartiolaityksen ja työterveyshuollon välistä yhteistyötä henkilöstön työkyvyn tukemiseksi sekä sairauksien- ja työtapaturmien aiheuttamien poissaolojen vähentämiseksi. Työterveyshuollon palveluntuottajan kanssa jatketaan työterveysyhteistyön kehittämistä. Edellisen vuoden tapaan myös vuonna 2021 koronapandemia on luultavasti vaikuttanut sairauspoissaolojen laskuun.

Sairauspoissaolojen kehitys	2019	2020	2021	muutos
Sairauspäiviä	21 779	21 007	18 709	-10,9 %
Sairautapauksia	5 191	4 325	4 222	-2,4 %
Sairauspäiviä/htv	7,7	7,3	6,4	-12,3 %

Työtapaturmista aiheutuvia sairauspäiviä kertyi 1 666 työpäivää, joka on kasvanut edellisvuoteen verrattuna. Sairauspoissaoloja aiheuttaneita tapaturmia oli yhteensä 98 kappaletta, mikä on edellisvuotta vähemmän. Tapaturmista aiheutuneiden sairauspoissaolojaksojen pituuksissa on tapahtunut muutoksia siten, että vakavien tapaturmien (yli 30 päivää poissaoloa aiheuttaneet) määrä on laskenut. Poissaolopäivät suhteutettuna henkilötyövuotta kohden kasvovat hieman edellisvuoteen verrattuna.

Tapaturmapoissaolojen kehitys	2019	2020	2021	muutos
Sairauspäiviä	1 402	1 592	1 666	4,6 %
Sairaustapauksia	96	120	98	-18,3 %
Sairauspäiviä/htv	0,5	0,5	0,6	20,0 %

4. VASTUULLISUUS

Rajavartiolaitoksen vastuullisuussuunnitelma valmistui vuoden 2021 aikana.

Rajavartiolaitoksen vastuullisuussuunnitelma on Rajavartiolaitoksen toimenpidesitoumus kestävään kehitykseen. Rajavartiolaitoksen vastuullisuussuunnitelma perustuu YK:n kestävä kehityksen 17 tavoitteeseen. Suunnitelmassa kuvataan Rajavartiolaitoksen tavoitteet sidottuina valittuihin YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin sekä keskeiset toimenpiteet, jotka toimeenpanemalla kestävä kehityksen tavoitteisiin pyritään. Toimeenpanon astetta ja onnistumista seurataan mittareilla.

Suunnitelman toimeenpanolla kehitetään vastuullisuuden kulttuuria koko organisaatiossa ja vakiinnutetaan kestävä kehityksen tavoitteiden huomioiminen kaikessa toiminnassa. Keskeistä on vastuullisuuden huomioiminen myös kaikessa opetuksessa ja opetussuunnitelmissa.

Vastuullisuuden ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisilla toimenpiteillä ja tavoitteiden saavuttamisella Rajavartiolaitos tukee yhdenvertaisuuden lisäämistä, turvaa osaltaan tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen palvelun koko Suomessa ja osallistuu hiilijalanjäljen pienentämiseen.

Rajavartiolaitoksen vastuullisuusraportti laaditaan erillään tilinpäätöksestä huhtikuun loppuun mennessä. Ensimmäinen vastuullisuusraportti laaditaan koskien vuotta 2021.

Rajavartiolaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitys valmistui kesäkuussa 2021. Suunnitelma käsittelee tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä henkilöstön että Rajavartiolaitoksen toiminnan osalta. Suunnitelmasta on viestitty henkilöstölle sekä ulospäin. Suunnitelman jalkautustoimet on osin käynnistetty. Kuluvana vuonna työyksiköiden hyödynnettävänä oli poikkeuksellisista oloista johtuen tavallista suurempi määräraha työyhteisön yhteiseen virkistytymiseen ja työhyvinvointia ja terveyttä edistävänä toimena otettiin käyttöön taukoliikuntasovellus tukemaan erityisesti etätöntehtäjien töiden tauotusta sekä muutenkin lisäämään liikuntaa.

Vuoden aikana selvitettiin työ- ja palvelusturvallisuuden sekä työsuojelun ohjeistuksen ja osaamisen syvyyttä sekä vaikuttavuutta osana henkilöstöjohtamista. Selvitystyön perusteella laadittiin Rajavartiolaitokselle työsuojelun toimintaohjelma 2022 - 2023 ja asetettiin kehittämiskohteita sekä työ- ja palvelusturvallisuuden että sen tukena käytettävän Turva-järjestelmän osalta.

Verkkokoulutuspaketteja on laadittu ja kehitetty sekä Rajavartiolaitoksen virtuaalikoulu eNallen käyttöönottoa on valmisteltu osana henkilöstöstrategian toimeenpanoa. Toimiva verkkokoulutuksen kokonaisuus mahdollistaa laajemman saavutettavuuden sekä koulutuksesta johtuvan matkustamisen vähentämisen. Virkamatkat toteutetaan valtion matkustussäännön mukaisesti taloudellisimman vaihtoehdon mukaisesti huomioiden matkan tarkoituksenmukainen ja turvallinen suorittaminen. Taloudellisin vaihtoehto on yleensä myös ympäristöystävällisin käytettävissä oleva matkustustapa.

Työkykyjohtaminen on yksi henkilöstöstrategian toteuttamisen osa-alue. Henkilöstöosasta on perehdyttänyt hallintoyksiköiden päällikköryhmiä sekä muuta henkilöstöä eri koulutustilaisuuksissa työkykyjohtamiseen ja valmistelussa olevaan Rajavartiolaitoksen uuteen työkyvyn tuen malliin. Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa on lisätty sekä valtakunnallisesti että hallintoyksiköissä säännöllisillä tapaamisilla. Tapaamisissa on tarkasteltu henkilöstön työkyvyn tilannekuvaa, määritelty tarpeita ja tavoitteita, arvioitu työterveystoimintaa ja suunniteltu toimenpiteitä. Yhteistyössä palvelutuottajan kanssa on kuvattu työterveyshuollon keskeiset toimintamallit, jotta voidaan taata laadukas toiminta palveluntuottajasta riippumatta.

5. TILINPÄÄTÖSANALYYSI SEKÄ MUUT OIKEAT JA RIITTÄVÄT TIEDOT

5.1 RAHOITUKSEN RAKENNE

Rajavartiolaitoksen toiminnan rahoitus tulee lähes täysimääräisesti talousarviosta. Toimintamenomomentti on nettobudjetoitu. Rajavartiolaitokselle osoitetut määrärahat talousarvion luvussa 26.20. on avattu kappaleessa 5.2.1.

Alla olevassa taulukossa on Rajavartiolaitoksen käyttö- ja kirjausoikeudella saamat määrärahat ja niiden käyttö tarkoituksineen. Määrärahapäätökset on saatu vuosina 2019 - 2021.

Hallinnonala	Talousarviotili ja nimi	Käyttö, euroina	Aihe
Ulkoministeriö	24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö.	122 159	Meripelastuksen ja ympäristövahinkojen torjunnan monialaonnettomuuden harjoitustoimintakonseptin (OILSAREX), 1-2. vaiheet.
Sisäministeriö	26.01.24.2.ISF-B.	3 319 200	Kolmen meriveneen hankinta.
Sisäministeriö	26.01.25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta.	4 660 635	Öljyntorjunnan sopimus- ja korvausvelvoitteiden kustannukset.
Valtiovarainministeriö	28.60.12. Osaamisen kehittäminen.	116 825	Ammatillisen osaamisen ja kehittämisen tuki.
Maa- ja metsätalousministeriö	30.40.62.3. Kansalliset toimenpiteet.	17 000	Kalastuksenseurantakeskuksen ruuhka-apu: kahden henkilön palkkaus kolmeksi kuukaudeksi.
Työ- ja elinkeinoministeriö ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	32.30.51.07. ja 33.20.5x.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto.	194 475	16 henkilöstön palkkaus huoltoasennus-, kiinteistöhoito-, keittiö- ja varastonhoitotehtäviin.

5.2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

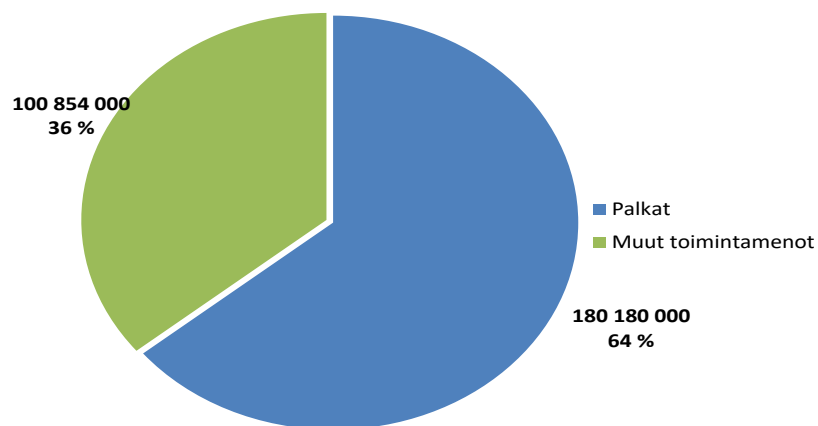
5.2.1 Rajavartiolaitoksen toimintamenot 26.20.01.

Alla olevassa taulukossa on yhteenveto toimintamenomomentin talousarvioista 2021:

Momentit	TAE/LTA	Euroa	Lisäyksen/vähennyksen perusteet
	TAE	271 598 000	
	Täydentävä esitys	290 000	Vuokratkustannusten nousu
	3. LTA	5 880 000 -35 000	+ Sisärajalvonta, - Senaatti-kiinteistön vuokrien omakustannusperiaatteen toteutus
	4. LTA	7 300 000	+ Sisärajalvonta ja koronapandemia
26.20.01.	Yhteensä	285 033 000	

Vuoden 2021 talousarviossa Rajavartiolaitoksen toimintamenoihin momentille 26.20.01. myönnettiin nettomäärärahaa 271,9 milj. euroa. Lisätalousarvioissa III-VI määrärahoja myönnettiin lisää yhteensä 13,1 milj. euroa sisärajalvontaan ja koronapandemian kustannuksiin.

Toimintamenoista palkkoihin kuluu 64 % ja muihin toimintamenoihin 36 %. Toimitiloihin kohdistuu 28 %, tieto- ja valvontajärjestelmiin 22 %, kuljetusvälineisiin (alus-, ilma-alus, kuljetusvälineet) 27 % sekä muihin toimintoihin 23 % muista toimintamenoista.

Talousarviotili	2021	2020	Muutos %	Muutos
Toimintamenot, 26.20.01 Brutto	289 422 271,40	266 582 928,78	8,6 %	22 839 342,62
26.20.01. Palkat	180 180 351,16	171 832 040,55	4,9 %	9 981 459,87
26.20.01. Muut	100 853 534,49	83 259 213,15	15,3 %	17 594 321,34
26.20.01. Tulot	- 8 388 385,75	- 11 491 675,08	-27 %	-3 104 289,33
Toimintamenot, 26.20.01. Netto	281 033 885,65	255 091 253,70	21,1 %	25 942 631,95

Tuloja arvioitiin kertyvän toimintamenoihin 10 milj. euroa. Nettoutettavia tuloja kertyi noin 8,4 milj. euroa alla olevan taulukon mukaisesti.

Toimintamenomomentille 26.20.01 tuloutetut tuotot (1000 euroa):	2021	2020
<u>30 Maksullisen palvelutoiminnan tulot</u>	623	455
- Viisumit	30	38
- Sairaankuljetukset ilma-aluksilla tai aluksilla	523	405
- Muut tuotot (kirjat ym.)	2	12
- Senaatti-kiinteistöt, kiinteistöhoito *)	68	268

31 Vuokrat ja käyttökorvaukset	575	574
- Palvelussuhdeasunnot	438	481
- Muu vuokraus	136	82
- Työpaikkamajoitus	1	11
390 Omaisuuden myyntivoitot	351	232
396 Yhteistoiminnan tuotot	1 338	2 008
- Frontex-operaatiot ja matkakustannukset, ml. Cat2	694	789
- Tietojärjestelmien käyttöoikeudet (Ulkonet, Coastnet)	146	86
- Lohenkalastuksen yhteisvalvonnan korvaus (MMM)	-	350
- Dornier ympäristövahinkojen valmiuden ylläpito (SM)	96	52
- Koulutuskorvaus (VM)	117	154
- Vuokratuotot yhteistyöviranomaisilta (viranomaiskiinteistöt)	111	143
- Muut (Oulun kaupunki/Virpiniemi ym.)	174	166
397 Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	5 144	7 689
- Tuotot EU-hankkeista	70	570
- Sisäisen turvallisuuden rahaston hankkeet	3 568	6 583
- Muut hankkeet, valtion sisäiset (Kalastuksenseurantakeskus, avomeriöljytorjunta, meripelastussovellus, valvonta2 -hankkeet)	628	486
- ENI-CBC hankkeet	832	-
- Muut hankkeet (ResQU2)	45	50
398 Muut tuotot	282	407
- Muonitustuotot/ateriakorvaukset	94	87
- Muut tuotot, esim. irtaimiston myynnit, takaisinperinnät	188	320
50 Korkotuotot	5	2
60 Satunnaiset tuotot (mm. palvelussitoumuskorvaukset, sopimusrikkomukset, lahjoitukset)	70	123
Yhteensä	8 388	11 492

*) Senaatti-kiinteistön kiinteistöhoito: vuonna 2020 yhteistoiminnan tuotoissa, vuonna 2021 liikeloudellisissa tuotoissa.

Toimintamenoja siirtyi vuodelle 2022 yhteensä 37,8 milj. euroa, joka on 13 % bruttotoimintamenoista. Siirtyvää erää kasvatti useiden hankkeiden viivästyminen edelleen jatkuvan koronatilanteen vuoksi. Vuoden 2021 siirtävästä erästä on 80,2 % sidottu pitkäkestoiisiin tieto- ja valvontajärjestelmä-, kiinteistö- sekä alus- ja ilma-alushankkeisiin sekä ajoneuvojen ja voimankäyttö- ja suojavälineiden hankintamenoihin. Alla olevassa taulukossa on Rajavartiolaitoksen toimintameno (26.20.01) siirtävän määrän vaihtelu vuosina 2017 - 2021.

Talousarviotili	Vuosi	Siirtyvä erä seuraavalle vuodelle (milj. euroa)	%:ia toimintamenoista	Sidottu osuus (milj. euroa)	Sidottu osuus, %:ia siirtävästä erästä
26.20.01.	2021	37,8	13,0 %	30,3 milj. euroa	80,2 %
26.20.01.	2020	33,8	12,7 %	22 milj. euroa	65,1 %
26.20.01.	2019	20,4	8,1 %	10,4 milj. euroa	51,0 %
26.20.01.	2018	19,5	7,6 %	17,5 milj. euroa	89,7 %
26.20.01.	2017	24,9	10 %	14 milj. euroa	56,2 %

Rajavartiolaitoksen toimintameno momentilla 26.20.01. on päätösosassa laajennuksia seuraavasti:

Talousarviotilin 26.20.01. laajennus talousarvion päätösosassa:	Selvitys
Rajavartiolaain 578/2005 81§ nojalla työsuhdeasuntojen vuokrat kompensatioon.	Palvelussuhdeasunnoista perityt vuokrat ja muut tuotot olivat yhteensä 438 796 euroa. Vuokraustoiminnan kustannusvastaavuus oli alijäämäinen.
Säädettyjen korvausten maksamiseen teleyrityksille.	Tehtävät ovat osa Rajavartiolaitoksen lakisääteistä toimintaa. Kulut vähäisiä.

Sisäministeriön rajavartio-osaston menoihin (noin 1,2 milj. euroa, 10 henkilötyövuotta).	Rajavartiolaituksen esikunta toimii myös sisäministeriön rajavartio-osastona. Ministeriön tehtävät ovat oikeudellisen osaston lainvalmistelutehtäviä sekä suunnittelu- ja talousyksikön toiminnan ja talouden suunnittelutehtäviä sekä sisäisen turvallisuuden rahaston hallinnointitehtäviä.
Eurooppalaisen raja- ja merivartiostalon pysyvän joukon sekä raja- ja merivartiostalon toimintaan osallistumisen menoihin.	Pysyvät joukot aloittavat toimintansa vuonna 2021. Toiminta on luokiteltu pitkiin (2+2 vuotta) ja lyhytaikaisiin (max 4 kk) komennuksiin. Pitkiin joukkoihin resursoitiin vuonna 2021 yhteensä 8 henkilöä ja lyhyisiin joukkoihin 72 henkilöä.

5.2.2. Ilma- ja vartioalusten hankinta 26.20.70.

Alla olevassa taulukossa on yhteenveto ilma- ja vartioalusten hankinta momentin talousarvioista 2021:

Momentit	TAE/LTA	Euroa	Selite, investointimenot
26.20.70.4.	3. LTA	120 000 000	Kahden ulkovartiolaivan hankinta
26.20.70.4.	4. LTA	65 000 000	Kahden ulkovartiolaivan hankinta, sis. valtuus
26.20.70.4.	Yhteensä	185 000 000	Ulkovartiolaivojen hankinta
26.20.70.5.	4. LTA	1 019 000	AB/B412 helikopterien yhdenmukaistaminen - määrärahan peruutus ja uudelleen budjetointi
26.20.70.7.	TAE	2 865 000	Kertaluonteiset peruskorjaukset
26.20.70.8.	TAE	2 135 000	Nopeiden veneiden hankinta
26.20.70.	Yhteensä	191 019 000	

Vuoden 2021 talousarviossa ilma- ja vartioalushankintoihin momentille 26.20.70. myönnettiin yhteensä 5 milj. euroa ja lisätalousarvioissa lisämäärärahaa yhteensä 185 milj. euroa ulkovartiolaivojen hankintaan ja miljoona euroa uudelleen budjetointina B/AB412 helikopterien yhdenmukaistamiseen.

Alla olevissa taulukoissa on ilma- ja vartioalushankintojen hankkeiden tilanne ja määrärahojen käyttö tilikauden aikana talousarvioletiltein:

Talousarviotili	Käyttö 2021	Käyttö 2020	Muutos %	Muutos €
Investointimenot 26.20.70.	14 060 757,13	14 714 899,64	-4,4 %	-654 142,51

Talousarviotili	Käyttötarkoitus ja tilanne	Käyttö, 1000 euroa
26.20.70.1.	Ilma-alusten hankinta: Super Puma -modifikaatiot ja G-huollot. Hanke viivästyi runsaasti ja viimeisen koneen vastaanotto toteutui marraskuussa 2021. Viivästymisen vuoksi toimittaja hyväksytti Rajavartiolaitolle yhteensä 1 693 355 euroa. Viimeisen koneen luovutuksen yhteydessä kompensatio sovittiin otettavaksi vastaan toimittajan palveluina ja tarvikkeina. Kompensatio on viety investointimomentille 4.18.26.20.70.1. hyvitykseksi talousarvion momentin laajennuksen perusteella ja samalla sovittu tarviksesaatava vietiin siirtosaamisiin odottaen toimittajan tavaratoimituksia. Super Puma hanke päättyi.	740

26.20.70.2.	Meriveneen hankinta (7 kpl): Kolmeen veneeseen saatiin lisäksi rahoitusta sisäisen turvallisuuden rahastosta (8,1 milj. euroa/90 %). Tilikauden aikana merivenehankinnan menoja kirjattiin tämän vuoksi sisäministeriön talousarviolille 26.01.24.2. yhteensä 3,3 milj. euroa. Neljä merivenettä on vastaanotettu. Vuosien 2018 - 2020 määrärahoja.	6 801
26.20.70.3.	Ulkovartiolaiva Turvan varustelu: Uponneen partioveneen uushankintaan, johon tilikauden aikana ei syntynyt vielä kuluja. Vartiolaiva Turvan lisävarustelun kuluja. Vuoden 2020 määräraha.	724
26.20.70.4.	Ulkovartiolaivan hankinta: Turvan lisävarustaminen. Vuoden 2017 määräraha. Kahden uuden ulkovartiolaivan suunnittelu ja hankinta. Tilikauden aikana maksettiin suunnittelu-, asiantuntija- ja lakiteknisestä avusta kuluja. Vuoden 2020 määräraha.	188 896
26.20.70.5	Kahden AB/B412-helikopterin ja niiden varaosavaraston yhdenmuikaistaminen: Hankkeen toimitus on viivästynyt merkittävästi Rajavartiolaivastosta riippumattomista syistä. Toisen AB412 -koneen arvioitu toimitus on alkuvuonna 2022. Vuoden 2017 määräraha, jonka jäljellä oleva osuus peruutettiin ja uudelleen budjetoitiin vuoden 4. lisätalousarviossa.	37
26.20.70.6.	Partioveneen järjestelmäpäivitys: Partioveneluokan midlife update -hankkeen menoja. Vuoden 2020 määräraha.	288
26.20.70.7.	Ilma- ja vartioalusten kertaluonteiset peruskorjaukset ja huollot: Vuosien 2018 – 2020 määrärahoja.	0
26.20.70.8.	NV-kaluston hankinta (nopeat veneet): Hanke on aikataulussa. Tilivuoden aikana vastaanotettiin kuusi venettä (veneet 14.-19.). Optionvenesopimus allekirjoitettiin. Vuosien 2020 – 2021 määrärahoja.	1 740
26.20.70.9.	Rajavartiolaivaston investoinnit (hallitusohjelma 2019): Maa- ja merirajan teknillisen valvonnan uudistaminen. Vuoden 2020 määräraha.	2 647
26.20.70.	Yhteensä (ilman peruutuksia)	14 061

Rajavartiolaivaston investointimomentin 26.20.70. päätösosan laajennuksiin käytettiin määrärahaa seuraavasti:

Momentin 26.20.70. laajennus talousarvion päätösosassa:	Selvitys
Momentille voidaan myös tulouttaa oikaisuna sopimuksista aiheutuvia sopimussakkoja tai muita vastaavia korvauksia.	Tilivuoden aikana investointimomentille tuloutettiin Super Puma-hankkeen viivästymisestä yhteensä 1,7 milj. euroa.

5.2.3 Muut talousarviotilit

Momentti	Toteuma	Selvitys
12.26.99.3. Muut tulot	402 520 euroa	Vuosikorvaus osallistumisesta Eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyviin joukkoihin. Rikostorjunnassa haltuun jääneen omaisuuden myyntituloja.
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	756 701 euroa	Yhteistoiminnan- ja yhteisrahoitteisen toiminnan hankkeiden arvonlisävero-osuuksia.
26.01.25.x. Eräät avustukset	250 000 euroa	Avustus meripelastusseuroille osallistumisesta meripelastustoimintaan. Avustuksen käytön valvomiseksi tarkastettiin yhdistysten vuoden 2020 toimintakertomukset ja tilinpäätösasiakirjat.
26.01.66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuodet ulkomaille	43 351 euroa	Maailmanlaajuisen meripelastusorganisaation COSPAS-SARSAT -järjestön jäsenmaksuosuus.

5.2.4 Valtuudet

Rajavartiolaityksellä on ollut tilikauden aikana neljä valtuutta seuraavasti:

Vuosi	Valtuuden aihe	Valtuus	Sopimus tehty	Tilanne
2012 LTA 2013 uusittu	AS332 Super Puma helikopterien modifi- kaatio ja G-huolto	33,7 milj. euroa	03/2013	Viivästynyt merkittävästi. Vas- taanotot: HVI 06/2019, HVG 08/2020 HVF 12/2021. Hanke päättyy.
2018 TAE 2019 uusittu	Meriveneiden han- kinta (7 kpl)	22,5 milj. euroa	08/2019	Neljä merivenettä vastaanotettu, näistä kolmeen on saatu 8,1 milj. euroa rahoitusta sisäisen turvallisuuden rahastosta. Aika- taulussa.
2014 TAE	Öljyntorjuntapalvelut yhteysaluksille	4 milj. eu- roa	02/2014 ja 12/2014	Valtuus siirtyi Suomen ympäris- tökeskukselta Rajavartiolaityk- selle vuonna 2019. Vuosittaisia kuluja 400 000 euroa vuoteen 2023 saakka.
2021 LTA 2022 uusi- taan	Ulkovartiolaivan han- kinta (2 kpl)	320 milj. euroa	-	Saatu ulkovartiolaivojen suunnit- telu-, hankinta- ja koulutuskus- tannuksiin 5 milj. euron valmiste- lুমääräraha vuonna 2020 ja valtuus vartiolaivojen hankintaan vuoden 2022 lisätalousarviossa. Ei käytetty. Hankinnan valmis- telu on vielä kesken.

5.4 TUOTTO- JA KULULASKELMAN ANALYYSI

Tiliryhmä	Muutos +/- (milj. euroa)	Selvitys (sisältö / pääasiallinen syy muutokseen)
30 Maksullisen toiminnan tuotot	+ 0,17	Muutos johtuu pääsääntöisesti kilpailullisen toimin- nan kirjaustavan muutoksesta, jotka vuonna 2020 kirjattiin yhteistoiminnan tuottoihin.
31 Vuokrat ja käyttökorkvauk- set	-	Vuokrat ja käyttökorkvaukset tavanomaisella tasolla. Palvelussuhdeasuntojen vuokraus, muu vuokraus.
39 Muut toiminnan tuotot	- 3,93	Sisäisen turvallisuuden rahastosta saadut tulot laski- vat (-3,3 milj. euroa).
40 Aineet, tarvikkeet, tavara, ml. varaston muutos	+ 2,38	Polttoainekulujen kasvu (+ 1,7 milj. euroa). Muut ai- neet ja tarvikkeet, ml. varaosat (+1,7 milj. euroa). Va- raston muutos/kasvu (-1,3 milj. euroa).
41 Henkilöstökulut	+ 8,59	Työaikaperusteisten lisien ja varallaolokorvausten kasvu, syynä sisärajavalvonta (+1,9 milj. euroa). Työnantajan eläke- ja sosiaaliturvamaksujen kasvu (+1,2 milj. euroa). Varsinaiset palkat nousivat 3,8 % (4,2 milj. euroa). Henkilötyövuosien kasvu +19,5 henkilötyövuotta.
42 Vuokrat	+ 1,75	Senaatti-kiinteistön vuokrakulujen kasvu (1,7 milj. euroa), josta suurimpana Immolan esikunta-alueen vuokrakulujen kasvu (0,6 milj. euroa).
43 Palveluiden ostot	+ 5,97	Ympäristövahinkojen valmius ja torjunta (+3,6 milj. euroa), Valtorin palvelumaksut (+ 1,0 milj. euroa).
45 Muut kulut	+ 1,49	Koronapandemian sisärajavalvontakomennusten ai- heuttamat päiväraha- ja matkustuspalveluiden kulut.
47 Valmistus omaan käyt- töön	+ 0,41	Aktivoitu teknisten valvontajärjestelmien parannus- toita sekä kiinteistötoimialan hankkeita.

60 Satunnaiset tuotot	+ 1,37	Super Puma retrofitit ja G-huolto -hankkeen viivästys-sakot. Muut tuotot ovat saatuja lahjoituksia, palvelus-rikkomustuottoja tai sopimusrikkomus tai -viivästys-tuottoja sekä tuottoja perättömistä vaarailmoituk-sista.
61 Satunnaiset kulut	+ 1,56	Edelliselle tilikaudelle kuuluvan VL Merikarhun kou-lutussaataavan oikaisu.

Tilivuoden aikana tileistä on poistettu saatavia yhteensä 200 euroa.

5.5 TASEEN ANALYYSI

Rajavartiolaitoksen käyttöomaisuuden tasearvo oli 261,7 milj. euroa (2020: 249,8 milj. euroa). Aineellisista hyödykkeistä kuljetusvälineet (ilma-alukset, alukset, ajoneuvot) muodostavat merkittävimmän osuuden (207,2 milj. euroa). Alla olevassa taulukossa on Rajavartiolaitoksen taseeseen tilivuoden aikana aktivoituja suurimpia eriä:

Aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin aktivoituja hankkeita	Milj. euroa
Tietojärjestelmien kehittäminen	1,1
Kiinteistötoimialan rakennuksia ja rakennelmia, järjestelmiä	3,0
Ajoneuvoja varusteluineen (ml. moottorikelkat ja maastoajoneuvot)	5,2
Alukset (meriveneet, nopeat veneet, Turvan märkäkello)	16,6
Helikopterin 332 (OH-HVI) peruskorjaus varalaitteineen	16,3
Valvontatekniikan laitteita ja -järjestelmiä (ml. automaattiset rajatarkastuslinjastot)	3,6
Yhteensä (milj. euroa)	45,8

Aineettoman ja aineellisen käyttöomaisuuden ennakkomaksuissa, keskeneräisissä hankin-noissa sekä keskeneräisissä rakennuksissa ja rakenteissa on muun muassa:

Aineettoman ja aineellisen käyttöomaisuuden keskeneräiset hankkeet	Milj. euroa
Maa- ja merirajan- valvontajärjestelmät sekä tietojärjestelmä-hankkeet	7,4
Kiinteistötoimialan eri hankkeet (rakenteet, rakennelmat, järjestelmät)	2,6
Ilma-alustoimialan keskeneräiset hankkeet	1,3
Alushankkeet (meriveneet, nopeat veneet, vartiolaivojen suunnittelu)	8,1
Muut hankkeet (ENI-CBC)	1,7
Yhteensä (milj. euroa)	21,1

Muiden tasetilien sisältö merkittävimpien erien ja muutosten osalta on seuraava:

Tililaji	Saldo (euroa)	Selvitys
150 Aineet ja tarvikkeet	10 741 699	Vartiolentolaiivueen varaosa- ja varalaiteva-rasto, muonavarastot ja polttoainevarastot.
160 Pitkäaikaiset saamiset	12 615	Takuuvuokria. Muutos edelliseen vuoteen (-1,4 milj. euroa) johtuu vartiolaiva Merikarhun koulutussaamisen oikaisusta.
170 Myyntisaamiset	912 671	Saatavat Frontexilta ja Kansaneläkelaitok-selta (sairaankuljetuksista).
173 Muut siirtosaamiset	6 998 512	Sisäisen turvallisuuden rahaston hankesaa-miset sekä 1,1 milj. euron tavara- ja palvelu-saatava Super Puma -toimittajalta.
256 Saadut ennakot	1 253 929	EU-hankkeiden avoimet ennakot.

6. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

6.1 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA RAJAVARTIOLAITOKSESSA

Rajavartiolaitoksessa sisäisen valvonnan järjestämistä johtaa ja sen asianmukaisuudesta ja riittävydestä vastaa Rajavartiolaitoksen päällikkö. Rajavartiolaitoksen päällikkö on määrännyt

sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleiset periaatteet ja vastuut Rajavartiolaitoksen pysyväisasiakirjassa RVLPAK A.21.

Rajavartiolaitoksen sisäisen valvonnan järjestelyt pohjautuvat COSO-viitekehykseen ja riskienhallinnan toteutus ISO 31000:2009 -standardiin. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kytketty osaksi toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa.

Riskienhallintaa tehdään Rajavartiolaitoksessa kaikilla tasoilla. Strateginen riskien arviointi tehdään arvioimalla riskejä Rajavartiolaitoksen strategisten päämäärien ja toimintaedellytysten suhteen. Strateginen riskien arviointi kattaa koko Rajavartiolaitoksen toiminnan ja rakenteet. Toiminnan ja talouden suunnittelun yhteydessä tehdään myös kehityshankkeiden riskiarviointit ja suunnitellaan sisäisen valvonnan toimenpiteet.

Rajavartiolaitoksen hallintoyksiköt toimeenpanevat Rajavartiolaitoksen esikunnan määrittämät valvontatoimet ja raportoivat niistä. Hallintoyksiköt vastaavat oman toiminnan riskien arvioinnista, hallinta- ja valvontatoimien suunnittelusta, toimeenpanosta ja seurannasta.

Riskienhallinnassa hyödynnetään sisäministeriön linjauksen mukaisesti sähköistä Granite ERSM -riskienhallintajärjestelmää.

6.2 SISÄINEN LAILLISUUSVALVONTA RAJAVARTIOLAITOKSESSA

Laillisuusvalvonta on vakiintunut osa Rajavartiolaitoksen toimintaa ja se on täyttänyt sille asetetut tavoitteet. Toimintatapoja on ohjattu ja muutettu ylimpien laillisuusvalvojien sekä Rajavartiolaitoksen oman laillisuusvalvonnan havaintojen perusteella. Rajavartiolaitoksen sisäisestä laillisuusvalvonnasta laaditaan vuosittain oma raporttinsa.

Rajavartiolaitoksen laillisuusvalvonnassa on otettu huomioon sisäministeriön asettaman laillisuusvalvonnan kehittämistyöryhmän työ.

Rajavartiolaitoksen laillisuusvalvontaa tehostetaan perustamalla Rajavartiolaitoksen esikunnan oikeudellisen osaston yhteyteen uusi laillisuusvalvontayksikkö vuoden 2022 alusta alkaen.

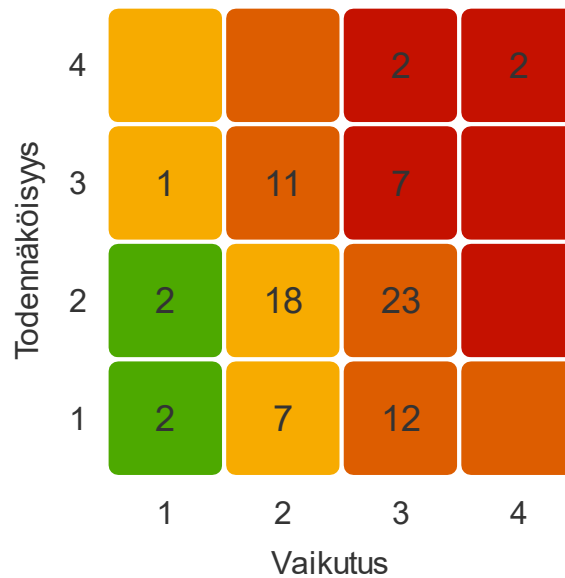
6.3 SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN ARVIOINTI JA TULOKSET

Rajavartiolaitoksen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vahvuuksina ovat erityisesti sotilaallinen koulutus ja johtamisjärjestelmä. Johtajina ja asiantuntijoina toimivan päällystön koulutukseen kuuluu uhkien ja riskien arviointi osana jatkuvaa tilanteenarviointia, niiden perusteella laaditut toimintasuunnitelmat ja tinkimätön pyrkiminen tavoitteisiin. Säännöllinen tehtäväkierto ennaltaehkäisee väärinkäytöksiä. Sotilasjohtamisen periaatteen mukaan johtamisesta valtaosa on valvontaa. Sisäinen tarkastustoiminta on vakiintunut osa Rajavartiolaitoksen toimintaa. Esikuntien tehtäviksi on myös säädetty alayksiköihin kohdistuvia valvonta- ja tarkastustehtäviä. Rajavartiolaitoksen esikunta valvoo Rajavartiolaitoksen tehtävien asianmukaista suorittamista ja tarkastaa alaistensa hallintoyksiköiden toimintaa. Hallintoyksikön esikunta valvoo hallintoyksikön yksiköiden toimintaa.

Rajavartiolaitoksen strategisia päämääriä uhkaavien riskien käsittelyssä ja seurannassa kiinnitetään erityistä huomiota seuraaviin painopistealueisiin ja niiden mukaisiin riskeihin:

- 1) Riittävät voimavarat, mukaan lukien henkilötyövuodet
- 2) Operatiivisen suorituskyvyn ylläpito, tekniikka ja toimitilat.

Rajavartiolaitoksen strategisia päämääriä koskevien riskien riskitasot ilmenevät lukumäärittäin seuraavasta riskikartasta.

Rajavartiolaitoksen tulossuunnitelman ja Rajavartiolaitoksen esikunnan työsuunnitelman valmistelun yhteydessä arvioitiin kehityshankkeiden ja toimenpiteiden riskit ja suunniteltiin riskienhallintatoimenpiteet. Rajavartiolaitoksen esikunnan osastopäällikkökokouksessa on säännöllisesti arvioitu ajankohtaisia riskejä ja suunniteltu niiden hallintatoimenpiteitä. Rajavartiolaitoksen esikunnan tarkastussuunnitelma on pääosin toteutunut. Osa tarkastuksista on tehty etäyhteyksin pandemiarajoitukset huomioiden. Hallintoyksiköt toteuttivat omat sisäisen valvonnan toimenpiteensä ja raportoivat niistä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on Rajavartiolaitoksessa järjestetty systemaattisesti ja kattavasti. Rajavartiolaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta perustuvat yleisesti hyväksytyihin viitekehyksiin. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan määräykset ovat ajantasaiset. Sotilaallisesti järjestetty organisaatio tukee Rajavartiolaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista, vastuiden selkeää jakamista sekä tulosvastuuta.

6.4 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttää talousarvioasetuksen 69§:n vaatimukset.

Keskeisimmät kehittämiskohteet ovat sisäisen tarkastuksen toimintojen edelleen vahvistaminen osana hankintaprosessia sekä Handi-järjestelmän käytön edelleen kehittäminen.

7. ARVIOINTIEN TULOKSET

Rajavartiolaitoksessa ei toteutettu vuonna 2021 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ulkoista arviointia. Arviointi tehdään viiden vuoden välein. Edellinen arviointi on tehty 2017.

8. YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ JA TAKAISINPERINNÄT

Rajavartiolaitoksessa tutkittiin vuonna 2021 yksi väärinkäytösepäily. Asiassa ei ilmennyt näyttöä rikoksesta. Vuoden 2018 lopussa poliisin tutkittavaksi siirretyn asian käsittely päättyi ja Rajavartiolaitoksen palveluksessa aiemmin ollut henkilö sai kahdeksan kuukauden ehdollisen vankeustuomion vuonna 2018 tehdystä törkeästä kavalluksesta ja törkeästä palvelusrikoksesta. Tuomittu veloitettiin suorittamaan vahingonkorvauksena Rajavartiolaitokselle yhteensä 16 720,55 euroa korkoineen.

Vuoden 2021 aikana sisäministeriö peri takaisin liikaa maksettua sisäisen turvallisuuden rahaston tukiosuuksia korkoineen seuraavasti:

Hanke	Diaarinumero	Summa
Rajavartijan peruskurssi, tukikelvottomia kustannuksia	2018-1986	35 918,05
Alusrekisteri, tukikelvottomia kustannuksia	2018-1982	38 777,70
Takaisinperinnät yhteensä:		74 695,75

Palkan kautta perittiin takaisin liikaa maksettua palkkaa yhteensä 50 865 euroa. Maksuvapautusta oli haettu viidessä tapauksessa, yhteensä 7 578 euroa. Valtiokonttori hylkäsi kolme hakemusta, yksi henkilö perui hakemuksensa ja yksi odottaa Valtiokonttorin päätöstä. Vuodelta 2020 siirtyneistä maksuvapautushakemuksista Valtiokonttori myönsi osittaisen maksuvapautuksen neljässä tapauksessa, summa on 3 640 euroa.

Aiheettomasti maksettua matkapäiväkorvauksia ja muita matkakuluja perittiin takaisin yhteensä 1 206 euroa.

TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA JA SEN SISÄLTÄMÄT VALTUUKSIA KOSKEVAT TIEDOT

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero	Osaston, momentin ja tilijaottelun nimi	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2021	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot		1 021 265,87	2 868 376	2 868 376,10	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	1 021 265,87	2 868 376	2 868 376,10	0,00	100
12. Sekalaiset tulot		1 214 563,16	2 178 929	2 178 928,84	0,00	100
12.26.99.	Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	19,44	402 520	402 520,00	0,00	100
	12.26.99.3. Muut tulot	19,44	402 520	402 520,00	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset		1 019 708	1 019 708,00	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	1 214 543,72	756 701	756 700,84	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		2 235 829,03	5 047 305	5 047 304,94	0,00	100

Pääloukan, momentin ja tilijaoittelun numero	Pääloukan, momentin ja tilijaoittelun nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2021 käyttö	Talousarvion 2021 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2021	Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot / edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoministeriön hallinnonala		135 000,00						219 734,22	219 734,22	122 158,86	97 575,36
24.90.68.	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	135 000,00						219 734,22	219 734,22	122 158,86	97 575,36
26. Sisäministeriön hallinnonala		446 781 649,65	497 604 299	268 848 158,27	228 749 491,69	497 597 649,96	6 649,24	212 504 553,24	689 858 553,24	303 324 478,13	385 514 367,11
26.01.24.	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (Siirtomääräraha 3v)							3 319 200,00	3 319 200,00	3 319 200,00	3 319 200,00
	26.01.24.2. ISF-B (KPY)							3 319 200,00	3 319 200,00	3 319 200,00	3 319 200,00
26.01.25.	Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (Siirtomääräraha 3v)	2 000 000,00	1 052 000	132 996,19	919 003,81	1 052 000,00	0,00	4 600 720,03	5 652 720,03	4 660 634,75	992 085,28
26.01.29.	Sisäministeriön hallinnonalan arvonnisäveromenot (Arviomääräraha)	15 981 292,60	20 200 299	20 200 299,20		20 200 299,20	0,00				
26.01.50.	Eräät avustukset (Siirtomääräraha 2v)	250 000,00	250 000	250 000,00		250 000,00	0,00		250 000,00	250 000,00	0,00
	26.01.50.1. Suomen meripelastusseura	237 900,00	237 900	237 900,00		237 900,00	0,00		237 900,00	237 900,00	0,00
	26.01.50.2. Ålands Sjö- räddssällskap	12 100,00	12 100	12 100,00		12 100,00	0,00		12 100,00	12 100,00	0,00
26.01.66.	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (Arviomääräraha)	46 357,05	50 000	43 350,76		43 350,76	6 649,24				
26.20.01.	Rajavartiolaitoksen toimintamenot (Siirtomääräraha 2v)	268 494 000,00	285 033 000	247 267 105,55	37 765 894,45	285 033 000,00	0,00	33 766 780,10	318 799 780,10	281 033 885,65	37 765 894,45
26.20.70.	Ilma- ja vartioalusten hankinta (Siirtomääräraha 5v)	160 010 000,00	191 019 000	954 406,57	190 064 593,43	191 019 000,00	0,00	170 817 853,11	361 836 853,11	14 060 757,73	346 756 387,38
	26.20.70.1. Ilma-alusten hankinta (KPY)	0,00		0,00		0,00	0,00	4 083 066,90	4 083 066,90	740 294,00	3 342 772,90
	26.20.70.2. Meriveneen hankinta (KPY)	3 800 000,00						9 179 549,65	9 179 549,65	6 801 475,00	2 378 074,65
	26.20.70.3. Ulkovartiolaiva Turvan varustelu (KPY)	2 000 000,00		0,00		0,00	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00	723 608,71	1 276 391,29
	26.20.70.4. Ulkovartiolaivan hankinta (KPY)	125 000 000,00	185 000 000	0,00	185 000 000,00	185 000 000,00	0,00	125 049 390,79	310 049 390,79	1 083 676,21	308 965 714,58
	26.20.70.5. Kahden AB/B 412 helikopterin ja niiden varaosavaran yhdenmukaistaminen (KPY)		1 019 000		1 019 000,00	1 019 000,00	0,00	1 056 495,00	2 075 495,00	36 787,00	1 019 000,00

	26.20.70.6. Partioveneen järjestelmäpäivitys (KPY)	400 000,00						400 000,00	400 000,00	288 050,00	111 950,00
	26.20.70.7. Kertaluonteiset peruskorjaukset ja huollot (KPY)	1 860 000,00	2 865 000		2 865 000,00	2 865 000,00	0,00	4 928 201,00	7 793 201,00	0,00	7 793 201,00
	26.20.70.8. NV-kaluston hankinta (KPY)	1 950 000,00	2 135 000	954 406,57	1 180 593,43	2 135 000,00	0,00	785 294,69	2 920 294,69	1 739 701,26	1 180 593,43
	26.20.70.9. Rajavartiolaitoksen investoinnit (HO 2019 kertaluonteinen) (KPY)	25 000 000,00		0,00		0,00	0,00	23 335 855,08	23 335 855,08	2 647 165,55	20 688 689,53
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		153 670,00	116 825	116 825,00		116 825,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28.60.12.	Osaamisen kehittäminen (Arviomääräraha)	153 670,00	116 825	116 825,00		116 825,00	0,00				
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala								17 000,00	17 000,00	17 000,00	0,00
30.40.62.	Elinkeinokalatalouden edistäminen (Siirtomääräraha 3v)							17 000,00	17 000,00	17 000,00	0,00
	30.40.62.3. Kansalliset toimenpiteet							17 000,00	17 000,00	17 000,00	0,00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		172 583,87	144 090	144 090,43		144 090,43	0,00	0,00	144 090,43	144 090,43	0,00
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (Siirtomääräraha 2v)	172 583,87	144 090	144 090,43		144 090,43	0,00		144 090,43	144 090,43	0,00
	32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	172 583,87	144 090	144 090,43		144 090,43	0,00		144 090,43	144 090,43	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		63 019,29	50 385	50 384,74		50 384,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.50.	Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (Arviomääräraha)	22 147,10	32 045	32 045,28		32 045,28	0,00				
	33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	22 147,10	32 045	32 045,28		32 045,28	0,00				
33.20.52.	Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (Arviomääräraha)	40 872,19	18 339	18 339,46		18 339,46	0,00				
	33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	40 872,19	18 339	18 339,46		18 339,46	0,00				
Määräraha-	tilit yhteensä	447 305 922,81	497 915 599	269 159 458,44	228 749 491,69	497 908 950,13	6 649,24	212 741 287,46	690 239 377,89	303 607 727,42	385 611 942,47

Valtuudet ja niiden käyttö (1000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarvio-menot ja määräraha-tarve (1000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2021 valtuudet	Vuoden 2021 valtuudet	Vuoden 2021 valtuudet	Vuoden 2021 valtuudet	Vuoden 2021 valtuudet	Vuoden 2021 valtuudet	Talousarvio-menot 2021	Määräraha-tarve 2022	Määräraha-tarve 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu v. 2022 TA:ssa						
26.20.70. Ilma- ja vartioalusten hankinta	51 797	320 000	439	320 439	0	320 439	0	10 198	3 198	63	0	0	3 261
Aikaisempien vuosien valtuudet	51 797	0	0	0	0	0	0	10 198	3 198	63	0	0	3 261
Vuonna 2021 käytettävissä olevat valtuudet		320 000	439	320 439	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35.10.20. Ympäristövahinkojen torjunta	4 000	0	0	0	0	0	0	389	400	615	0	0	1 015
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 000	0	0	0	0	0	0	389	400	615	0	0	1 015
Vuonna 2021 käytettävissä olevat valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	55 797	320 000	439	320 439	0	320 439	0	10 597	3 598	678	0	0	4 276

1. Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.
2. Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00"
3. Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.
4. Korkotukilainojen lainakannan enimmäismäärä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismäärä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määritellyjä valtuuksia.

TUOTTO- JA KULULASKELMA

Rajavartiolaitoksen tuotto- ja kululaskelma	1.1.2021 - 31.12.2021	1.1.2021 - 31.12.2021 YHTEENSÄ	1.1.2020 - 31.12.2020	1.1.2020 - 31.12.2020 YHTEENSÄ
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	623 066,51		454 834,30	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	574 886,11		574 536,30	
Muut toiminnan tuotot	8 663 055,46	9 861 008,08	12 590 110,11	13 619 480,71
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	23 614 767,59		19 904 381,03	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 181 309,84		151 199,55	
Henkilöstökulut	182 564 774,86		173 970 660,82	
Vuokrat	22 170 088,74		20 418 856,37	
Palvelujen ostot	41 696 059,48		35 729 192,21	
Muut kulut	12 523 683,93		11 035 761,95	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-691 148,81		-280 708,88	
Poistot	22 669 104,99	-303 366 020,94	22 539 993,38	-283 469 336,43
JÄÄMÄ I		-293 505 012,86		-269 849 855,72
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	4 587,50		1 620,85	
Rahoituskulut	-6 707,40	-2 119,90	-2 478,25	-857,40
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	1 775 831,55		405 387,90	
Satunnaiset kulut	-1 576 139,63	199 691,92	-19 071,60	386 316,30
JÄÄMÄ II		-293 307 440,84		-269 464 396,82
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot valtionhallinnolta	0,00	0,00	83 671,91	83 671,91
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	0,00		20 000,00	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	250 000,00		250 000,00	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	43 350,76	-293 350,76	46 357,05	-316 357,05
JÄÄMÄ III		-293 600 791,60		-269 697 081,96
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	2 868 376,10		1 021 265,87	
Suoritetut arvonlisäverot	-20 193 304,11	-17 324 928,01	-16 029 762,36	-15 008 496,49
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-310 925 719,61		-284 705 578,45

TASE

RAJAVARTIOLAITOKSEN TASE	1.1.2021 - 31.12.2021	1.1.2021 - 31.12.2021 YHTEENSÄ	1.1.2020 - 31.12.2020	1.1.2020 - 31.12.2020 YHTEENSÄ
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	976 242,77		1 274 777,49	
Muut pitkävaikutteiset menot	5 803 280,82		6 198 203,96	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 577 258,93	12 356 782,52	4 990 068,56	12 463 050,01
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	98 216,00		98 216,00	
Rakennukset	4 893 754,34		4 665 951,19	
Rakennelmat	9 190 847,71		7 732 757,39	
Koneet ja laitteet	219 321 041,76		201 101 615,51	
Kalusteet	298 169,42		510 532,68	
Muut aineelliset hyödykkeet	12 500,00		42 423,61	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	15 521 202,42	249 335 731,65	23 155 323,35	237 306 819,73
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ		261 692 514,17		249 769 869,74
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	10 741 698,94	10 741 698,94	9 560 389,10	9 560 389,10
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	12 615,00	12 615,00	1 421 029,00	1 421 029,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	912 670,64		1 044 717,28	
Siirtosaamiset	6 998 512,07		6 682 411,99	
Muut lyhytaikaiset saamiset	98 071,10		99 731,78	
Ennakkomaksut	85 217,36	8 094 471,17	179 967,07	8 006 828,12
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	922,10		922,10	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-425,22	496,88	-282,14	639,96
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		18 849 281,99		18 988 886,18
VASTAAVAA YHTEENSÄ		280 541 796,16		268 758 755,92

RAJAVARTIOLAITOKSEN TASE	1.1.2021 - 31.12.2021	1.1.2021 - 31.12.2021 YHTEENSÄ	1.1.2020 - 31.12.2020	1.1.2020 - 31.12.2020 YHTEENSÄ
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	308 130 527,40		308 130 527,40	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-87 282 857,96		-95 364 838,39	
Pääoman siirrot	316 865 659,84		292 787 558,88	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-310 925 719,61</u>	226 787 609,67	<u>-284 705 578,45</u>	220 847 669,44
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00		4 171 728,00	
Saadut ennakot	1 253 928,68		1 420 037,50	
Ostovelat	16 097 849,09		10 510 357,27	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tililykset	4 154 027,39		3 677 540,94	
Edelleen tilittävät erät	3 706 772,78		3 298 851,78	
Siirtovelat	28 532 142,02		24 817 449,63	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>9 466,53</u>	<u>53 754 186,49</u>	<u>15 121,36</u>	<u>47 911 086,48</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		53 754 186,49		47 911 086,48
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>280 541 796,16</u>		<u>268 758 755,92</u>

LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöslaskelmien liitteet

Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

- 1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten vaikutukset**
Ei ilmoitettavaa.

- 2) Valuuttakurssi, jolla ulkomaanrahamääräiset velat ja saamiset sekä muut sitoumukset on muutettu euroiksi**
Valuuttamaksut maksetaan pääosin keskitetysti Valtiokonttorin pankkitileiltä ja niihin liittyvät kurssierot kirjautuvat Valtiokonttorille.

- 3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset**
Palkat on kirjattu kirjanpitoon maksuperusteella.

Handi -valtion tilaamisen ja laskujen käsittelyjärjestelmän automaatioprosessiin menevien laskujen kohdennukseen ei ole tilinpäätöksessä puututtu, vaan laskut ovat kohdistuneet automaatiossa laskun kirjauspäivämäärän mukaiseen tilivuoteen.

Omaisuuksien arvostus on tilinpäätöksen laadintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein, säännösten ja määräysten mukaisesti.

Vaihto-omaisuutena on käsitelty ilma-alusten varaosa- ja varalaittevarastot, varusmieskomppanioiden ruokaloiden muonavarastot (ml. taistelumuonat) ja polttoainetarastot. Näiden omaisuuserien arvostus on tehty aineiden ja tarvikkeiden hankintahintaan ja polttoaineiden osalta inventointihetken (30.11.) hintaan.

- 4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuneet tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset**
Rajavartiolaitos luovutti vartiolaiva Merikarhun koulutuslaivaksi Kotka-Haminan koulutuskuntayhtymälle vuonna 2020. Kumppanuussopimuksessa sovittiin Rajavartiolaitoksen saatavana kymmenen vuoden navigointikoulutus ja sille laskennallinen arvo (1,5 milj. euroa), joka vietiin taseessa saatavaksi. Tämä vienti purettiin tilikauden aikana valtiontalouden tarkastusviraston suosituksesta. Oikaisu tehtiin satunnaisten kulujen kautta.

Muita merkittävien suuruisia, aikaisempiin vuosiin kohdistuvia tuottoja, kuluja tai virheiden korjauksia ei ole ollut.

- 5) Selvitys tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen**
Rajavartiolaitoksen Senaatti-kiinteistölle tuottamat kiinteistöhoitopalveluiden tuotot (kilpailulaki 30 d §) on kirjattu vuonna 2020 yhteistoiminnan tuottoihin ja vuonna 2021 maksuperustelain mukaisiin liiketaloudellisiin tuottoihin. Valtiokonttorin 17.12.2020 antaman ohjeen mukaan kilpailullinen toiminta voi olla samanaikaisesti myös maksullista toimintaa. Kirjaustapaa muutettiin vuoden 2021 alusta.

- 6) Selvitys tilinpäätöksen jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa**
Ei ilmoitettavaa.

Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021 (TA+LTA)	Talousarvion määrärahojen käyttö vuonna 2021	Siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2021	Vertailu talousarvio – tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä 2021	Käyttö vuonna 2021 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.20.01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	279 831 973,49	295 033 000	255 538 666,30		293 304 560,75				289 422 271,40	
	Bruttotulot	11 337 973,49	10 000 000	8 271 560,75		8 271 560,75				8 388 385,75	
	Nettomenot	268 494 000,00	285 033 000	247 267 105,55	37 765 894,45	285 033 000,00	0,00	33 766 780,10	318 799 780,10	281 033 885,65	37 765 894,45
33.20.52. Valtoinosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)	Bruttomenot	40 872,19		18 339,46		18 339,46					
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	40 872,19	18 339	18 339,46		18 339,46	0,00				

Toimintamomentin tuloutuksista 116 825 euroa on tehty siirtyvän määrärahan 4.20.26.20.01. -talousarvion tilille.

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset

Rajavartiolaitoksella ei ole ilmoitettavia tietoja.

Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero	Tilijaottelun nimi		Peruutettu
26. Sisäministeriön hallinnonala			
Vuosi 2017		Tilijaottelu	Yhteensä
26.20.70.5.	Kahden AB/B 412 helikopterin ja niiden varaosavaraston yhdenmukaistaminen	1 019 708,00	1 019 708,00
Pääloukat yhteensä			1 019 708,00
Vuosi 2017			1 019 708,00

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulujen erittely	2021	2020
Henkilöstökulut	152 824 872,43	145 587 682,73
Palkat ja palkkiot	151 619 846,82	144 647 697,19
Tulosperusteiset erät	10 054,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	1 194 971,61	939 985,54
Henkilösivukulut	29 739 902,43	28 382 978,09
Eläkekulut	25 326 841,52	24 484 450,15
Muut henkilösivukulut	4 413 060,91	3 898 527,94
Yhteensä	182 564 774,86	173 970 660,82
Johdon palkat ja palkkiot, josta	2 424 344,59	2 373 264,10
- tulosperusteiset erät	10 054,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	3 120,00	3 120,00
Johto	2 640,00	2 640,00
Muu henkilöstö	480,00	480,00

Palkkiot sisältävät asevelvollisten ja kadettien päivärahoja 860 264 euroa (2020: 869 067 euroa).

Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuuksryhmä	Kom-luokka	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuosina	Vuotuinen poisto-%
112 Aineettomat oikeudet				
11200000 Ostetut atk-ohjelmistot	1120010	Tasapoisto	5	20
11230000 Liittymismaksut	1123010	Tasapoisto	10	10
11290000 Muut aineettomat oikeudet	1129010	Tasapoisto	5	20
114 Muut pitkävaikutteiset menot				
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat	1140010	Tasapoisto	5	20
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat	1140020	Tasapoisto	10	10
11490000 Muut pitkävaikutteiset menot - Esim. vuokratiloihin tehdyt merkittävät perusparannustyöt.	1149010	Tasapoisto	10	10
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
11900000 Ennakkomaksut aineettomasta käyttöomaisuudesta		Ei poistoja		
11910000 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat - Keskeneräiset merkittävät tietojärjestelmät	1191010	Ei poistoja		
120 Maa-alueet				
12000000 Metsäalueet	1200010	Ei poistoja		
12090000 Muut maa- ja vesialueet	1209010	Ei poistoja		
122 Rakennukset				
12220000 Teollisuusrakennukset	1222010	Tasapoisto	30	3,3
12230000 Varistorakennukset	1223010	Tasapoisto	20	5
12290000 Muut rakennukset	1229010	Tasapoisto	30	3,3
123 Rakennelmat				
12300000 Rakennelmat - Kontit	1230010	Tasapoisto	15	6,6
125-126 Koneet ja laitteet				
12500000 Autot ja muut maakuljetusvälineet - Partioajoneuvot, moottorikelkat, maastojoneuvot, moottoripyörät	1250010	Tasapoisto	5	20
12500000 Autot ja muut maakuljetusvälineet - Hallinnolliset ajoneuvot, traktorit, kuorma-autot, linja-autot	1250020	Tasapoisto	10	10
12510000 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet - Apuveneet, nopeat veneet, jääkulkuneuvot, vesijetit	1251010	Tasapoisto	7	14,3
12510000 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet - Rajavartiolaikokset ulkovartiolaivat ja raskaat ja kevyet rannikkovartiolaivat	1251020	Tasapoisto	30	3,3
12510000 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet - Partioveneet, meriveneet, ilmatyynyalukset, rannikkovartiioveneet	1251030	Tasapoisto	15	6,6
12520000 Lentokoneet ja muut ilmakuljetusvälineet - Ilma-alusten elektroniikka ja valvontalaitteet	1252010	Tasapoisto	7	14,3
12520000 Lentokoneet ja muut ilmakuljetusvälineet - Rajavartiolaikoksen ilma-alukset ja niiden varamoottorit ja vaihteistot.	1252020	Tasapoisto	25	4
12530000 Raskaat työkoneet	1253010	Tasapoisto	7	14,3
12540000 Kevyet työkoneet - Trukit	1254010	Tasapoisto	7	14,3
12550000 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	1255010	Tasapoisto	3	33,3
12560000 Toimistokoneet ja -laitteet	1256010	Tasapoisto	5	20
12570000 Puhelinkeskukset ja viestintälaitteet	1257010	Tasapoisto	5	20
12580000 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	1258010	Tasapoisto	5	20
12590000 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet- Asiapapereiden tarkastuslaitteet	1259010	Tasapoisto	5	20
12600000 Muut tutkimuslaitteet - Ensihoitokalusto, defibrillaattorit, painantaelytyslaitteet	1260010	Tasapoisto	5	20
12690000 Muut koneet ja laitteet - Kamerat, monitorit, siirtolaitteet, rajatarkastuslaitteet, valvontajärjestelmät ym. - Liikunta- ja kuntosalivälineet - Pumpukalusto	1269010	Tasapoisto	5	20
12690000 Muut koneet ja laitteet - Öljyntorjuntapuomit ja öljynkeräyssäiliöt (Tässä Suomen Ympäristökeskukselta siirtyneet)	1269020	Tasapoisto	10	10
12690000 Muut koneet ja laitteet - Öljyntorjuntakalusto ja -laitteet, esim. talviharjakeräimet, raskaat puomit ja säiliöt	1269030	Tasapoisto	15	6,6
127 Kalusteet				

12700000 Asuinhuoneisto ja -toimistokalusteet	1270010	Tasapoisto	5	20
12790000 Muut kalusteet	1279010	Tasapoisto	5	20
128 Muut aineelliset hyödykkeet				
12800000 Taide-esineet	1280010	Ei poistoja		
12890000 Muut aineelliset hyödykkeet	1289010	Tasapoisto	5	20
129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
12980000 Keskeneräiset rakenteet - Keskeneräiset rakennelmat ja rakenteet, polttoaineiden jakelupisteet, tornit, laiturit ym.	1298010	Ei poistoja		
12990000 Keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat - Keskeneräiset merkittävät kalustohankinnat, valvontalaitteet ja tekniset valvontajärjestelmät	1299010	Ei poistoja		
130 Käyttöomaisuusarvopaperit				
13010000 Muut osakkeet	1301010	Ei poistoja		
13030000 Muut osuudet	1303010	Ei poistoja		

Rajavartiolaitoksen poistosuunnitelman (RVL Dno2020-11, 1.12.2020) mukaan

- Kaikki moottorikelkat ja mönkijät aktivoidaan käyttöomaisuuteen hankintahinnasta riippumatta.
- Kaikki perävaunut seurataan irtaimistokirjanpidossa hankintahinnasta riippumatta.
- Alusten perämoottorit ovat osa alusta. Uusien perämoottoreiden hankinta on korjausta tai kunnossapitoa - aluksen toimintakyvyn ylläpitoa - eikä niitä viedä käyttöomaisuuteen, vaikka ne olisivatkin ostettu etukäteen varastoon odottamaan aluksen perämoottorin rikkoontumista.
- Kaikki Virve-radiot seurataan yksilöinä Rajavartiolaitoksen irtaimistorekisterissä.
- Miehittämättömät, pienet ilma-alukset (dronit) ovat ns. kertakäyttötavaraa helpon rikkoontumisen vuoksi eikä niitä viedä käyttöomaisuuteen.
- Ilma-alusten varalaitteiden hankinta on osa ilma-alusten korjaus- ja kunnossapitoa eikä niitä viedä käyttöomaisuuteen vaan ne seurataan vaihto-omaisuudessa korjausarvoltaan. Poikkeuksena hankinta-arvoltaan merkittävät, yli 200 000 euron arvoiset varalaitteet, jotka viedään yksilöinä käyttöomaisuuteen.
- Ilma-alusten maakalustoa ja testilaitteita ei viedä käyttöomaisuuteen vaan varastokirjanpidon seurantaan.

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Aineettomat hyödykkeet	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskenäiset hankkeet		Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2021	1 730 990,98	10 970 201,40	4 990 068,56		17 691 260,94
Lisäykset	0,00	1 059 612,45	1 969 368,60		3 028 981,05
Vähennykset	0,00	0,00	-1 382 178,23		-1 382 178,23
Hankintameno 31.12.2021	1 730 990,98	12 029 813,85	5 577 258,93		19 338 063,76
Kertyneet poistot 1.1.2021	-456 213,49	-4 771 997,44	0,00		-5 228 210,93
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00		0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-298 534,72	-1 454 535,59	0,00		-1 753 070,31
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00		0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00		0,00
Kertyneet poistot 31.12.2021	-754 748,21	-6 226 533,03	0,00		-6 981 281,24
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	976 242,77	5 803 280,82	5 577 258,93		12 356 782,52
Aineelliset hyödykkeet	120 Maa- ja vesialueet	122 Rakennukset	123 Rakennelmat	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet
Hankintameno 1.1.2021	98 216,00	11 385 147,80	12 545 218,32	312 990 294,68	1 290 893,37
Lisäykset	0,00	677 159,01	2 290 664,58	37 642 487,69	0,00
Vähennykset	0,00	-55 785,76	0,00	-1 246 166,65	-403 394,44
Hankintameno 31.12.2021	98 216,00	12 006 521,05	14 835 882,90	349 386 615,72	887 498,93
Kertyneet poistot 1.1.2021	0,00	-6 719 196,61	-4 812 460,93	-111 888 679,17	-780 360,69
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	55 785,76	0,00	1 214 922,90	403 394,44
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	-432 810,91	-832 574,26	-19 375 381,35	-212 363,26
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	-16 544,95	0,00	-16 436,34	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2021	0,00	-7 112 766,71	-5 645 035,19	-130 065 573,96	-589 329,51
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	98 216,00	4 893 754,34	9 190 847,71	219 321 041,76	298 169,42

Aineelliset hyödykkeet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat			Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2021	48 495,19	23 155 323,35			361 513 588,71
Lisäykset	0,00	26 683 705,80			67 294 017,08
Vähennykset	-35 995,19	-34 317 826,73			-36 059 168,77
Hankintameno 31.12.2021	12 500,00	15 521 202,42			392 748 437,02
Kertyneet poistot 1.1.2021	-6 071,58	0,00			-124 206 768,98
Vähennysten kertyneet poistot	35 995,19	0,00			1 710 098,29
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00			-20 853 129,78
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	-29 923,61	0,00			-62 904,90
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00			0,00
Kertyneet poistot 31.12.2021	0,00	0,00			-143 412 705,37
Arvonkorotukset	0,00	0,00			0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	12 500,00	15 521 202,42			249 335 731,65

Liite 8 Rahoitustuotot ja –kulut

Rajavartiolaitoksella ei ole ilmoitettavia tietoja.

Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat

Rajavartiolaitoksella ei ole ilmoitettavia tietoja.

Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Rajavartiolaitoksella ei ole ilmoitettavia tietoja.

Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat

Rajavartiolaitoksella ei ole ilmoitettavia tietoja.

Liite 12 Valtiontakaukset ja –takuut sekä muut vastuut

Valtiontakaukset ja -takuut

Rajavartiolaitoksella ei ole ilmoitettavia tietoja.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset (€)

Euroina	Talousarviomenot 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve 2024	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	16 157 240,35	33 835 797,01	3 738 551,76	3 564 818,56	15 163 832,69	56 303 000,02

Rajavartiolaitoksella on lisäksi 10 vuokrasopimusta, joihin liittyy jäännösarvovastuu. Jäännösarvovastuut ovat yhteensä 16,5 milj. euroa ja ne on huomioitu liitteen 12 taulukko-osuudessa irtisanomisajan vuotena.

Tulevien vuosien määrärahatarpeissa ei ole mukana sellaiset koneiden ja laitteiden ylläpitosopimukset, joista rikkoontumisen ja korjauksen johdosta syntyy kuluja. Näiden sopimusten tulevia määrärahatarpeita ei voida arvioida riittävällä tarkkuudella.

Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rajavartiolaitoksella ei ole ilmoitettavia tietoja.

Liite 14 Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Rajavartiolaitoksella ei ole ilmoitettavia tietoja.

Liite 15 Velan muutokset

Rajavartiolaitoksella ei ole ilmoitettavia tietoja.

Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Rajavartiolaitoksella ei ole ilmoitettavia tietoja.

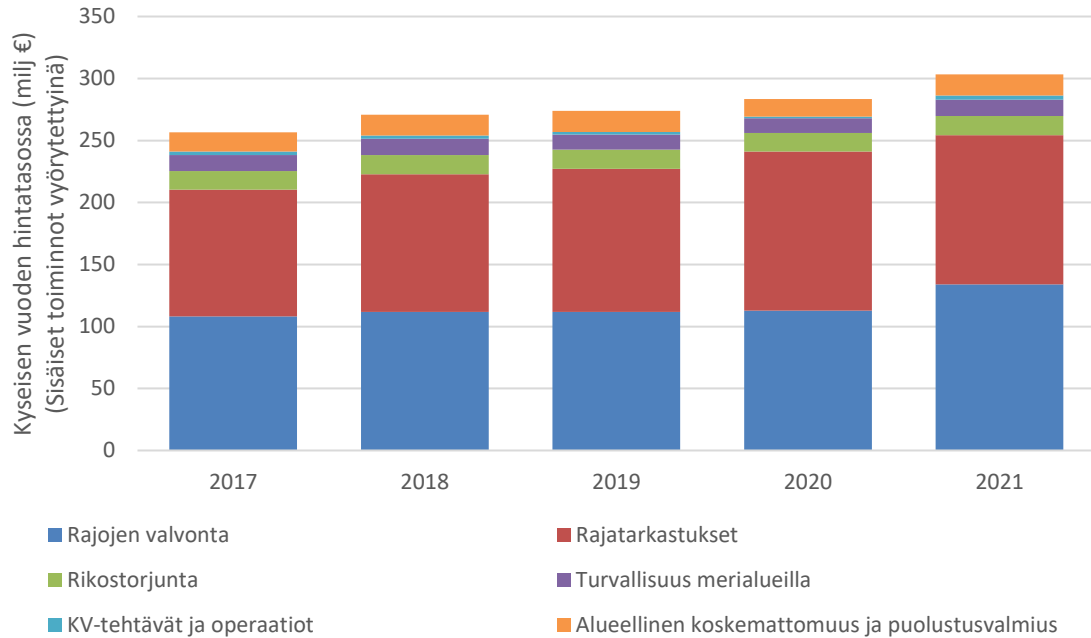
Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Rajavartiolaitoksella ei ole ilmoitettavia tietoja.

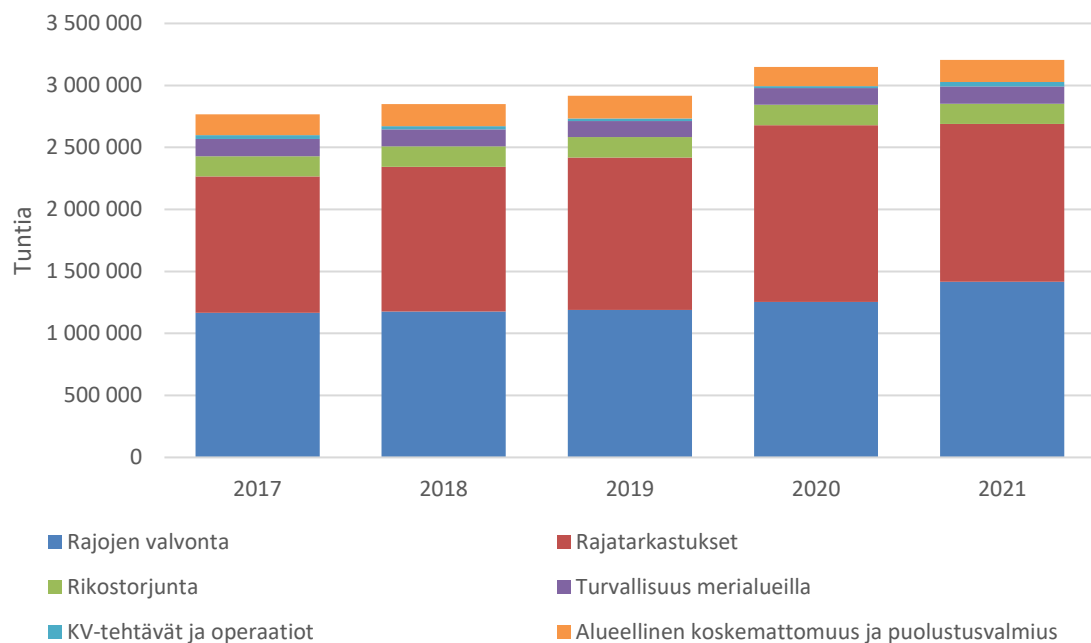
2 Muut liitteet

2.1 Tuotannon tekijöiden käyttö

Kustannukset

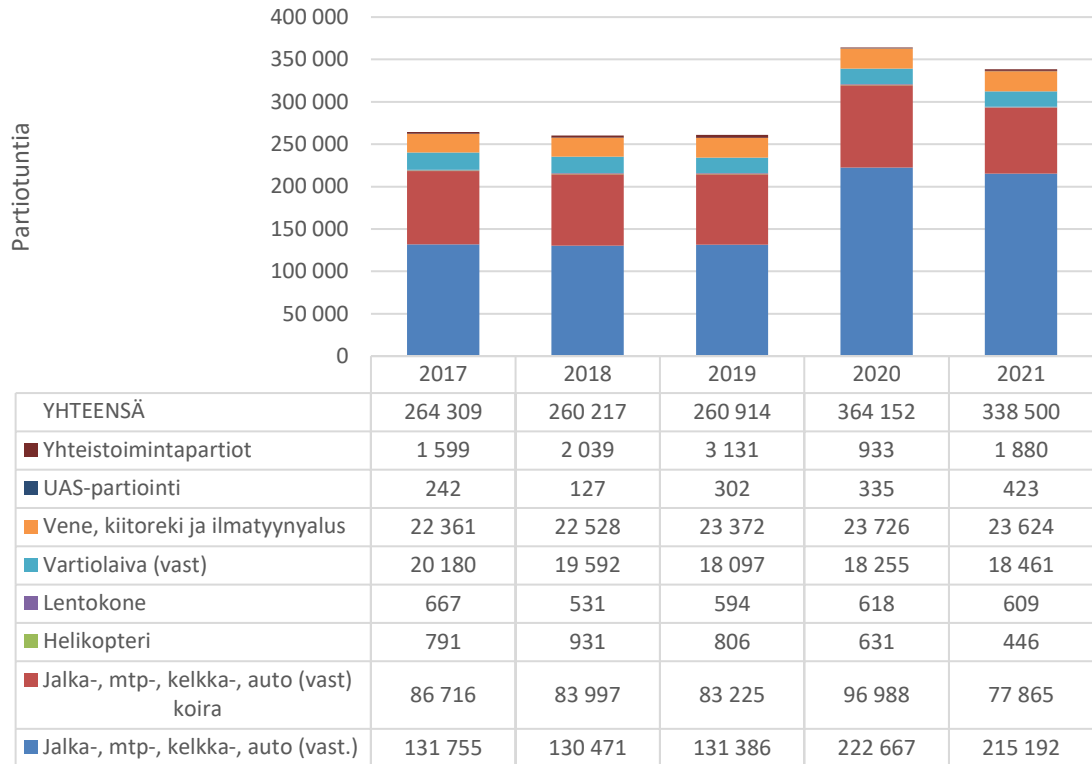
Operatiivisen toiminnan työajankäyttö

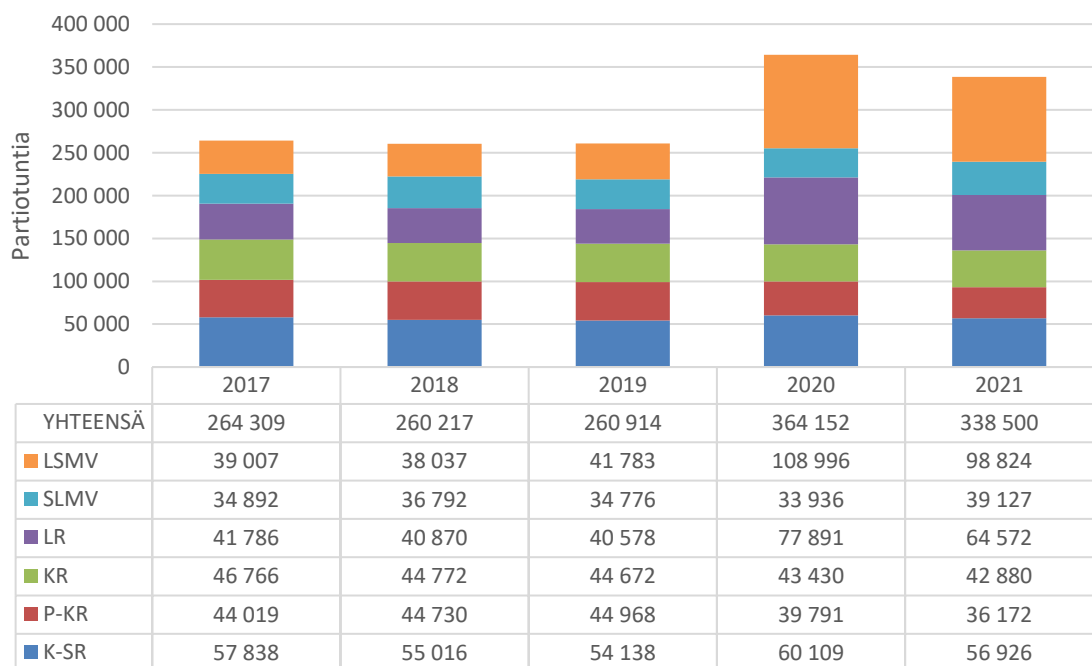
2.2 Rajojen valvonta

Partiointi

Kokonaismäärä

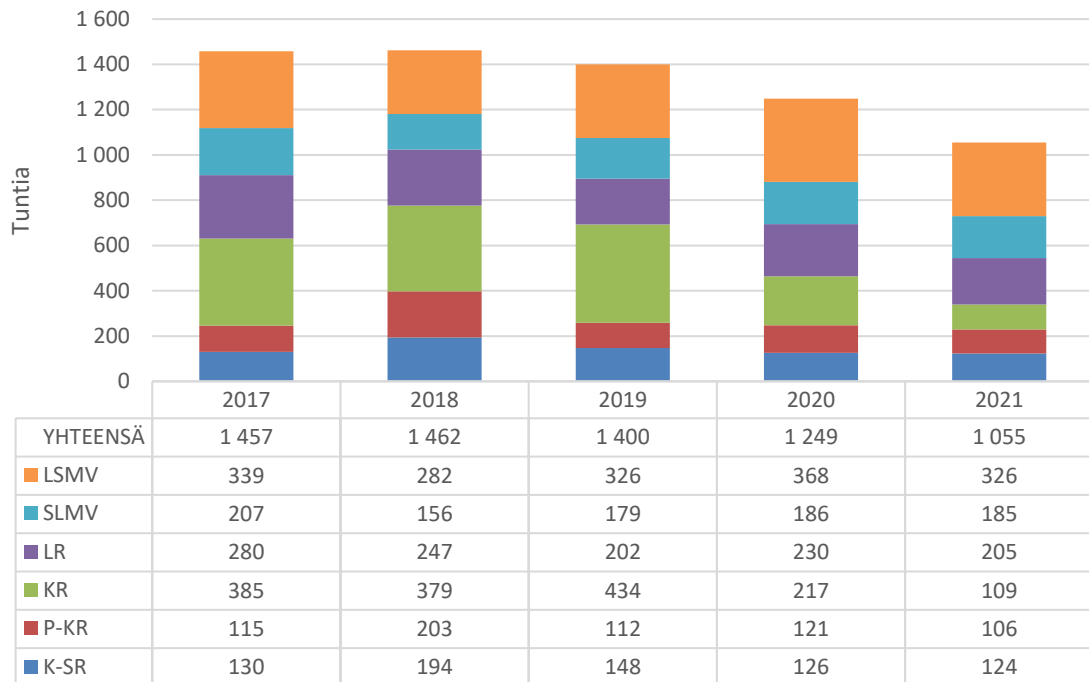

Hallintoyksiköittäin

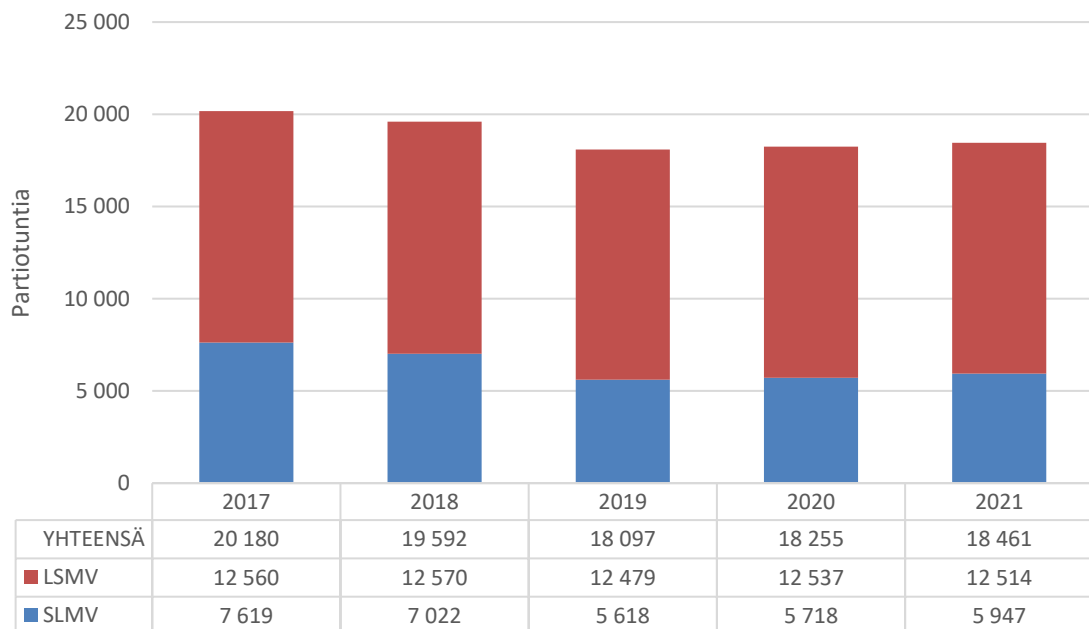
Ilma-aluspartiointi

Hallintoyksiköittäin

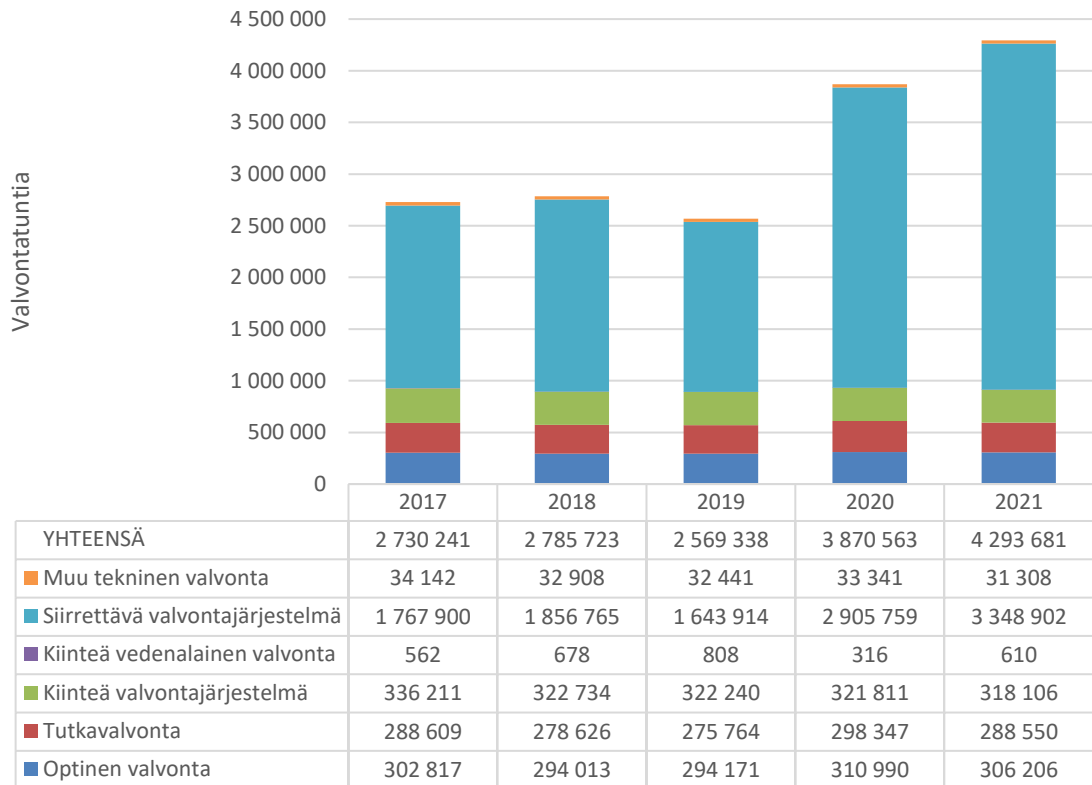
Vartioaluspartiointi

Hallintoyksiköittäin

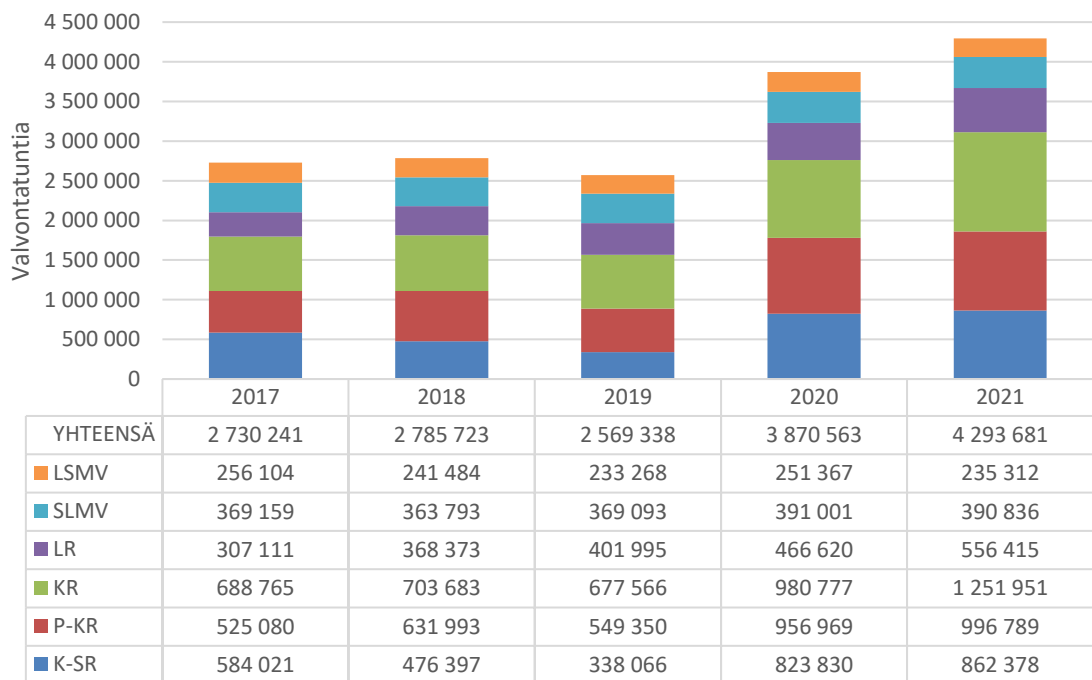

Tekninen valvonta

Kokonaismäärä

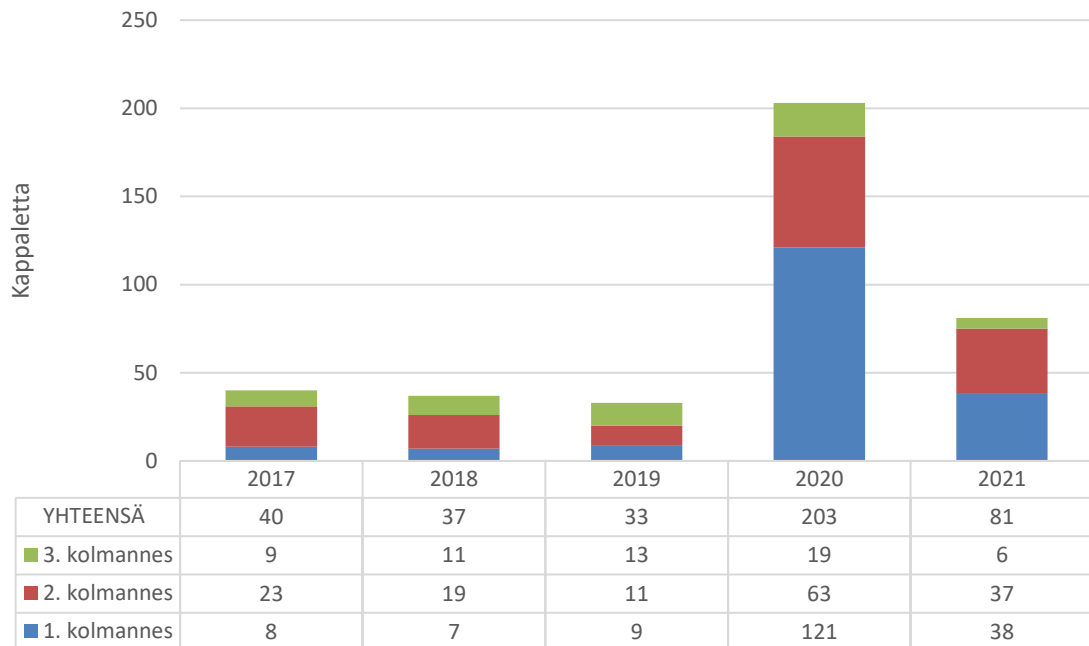

Hallintoyksiköittäin

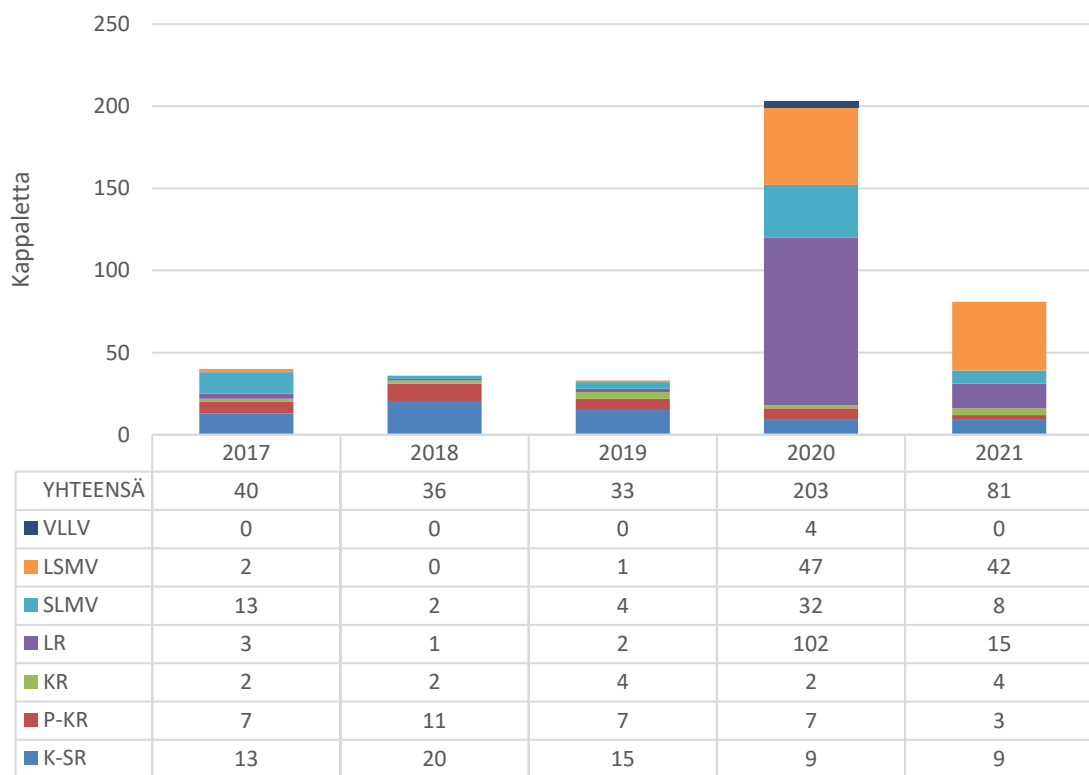

Rajatapahtumat raja- ja merialueella

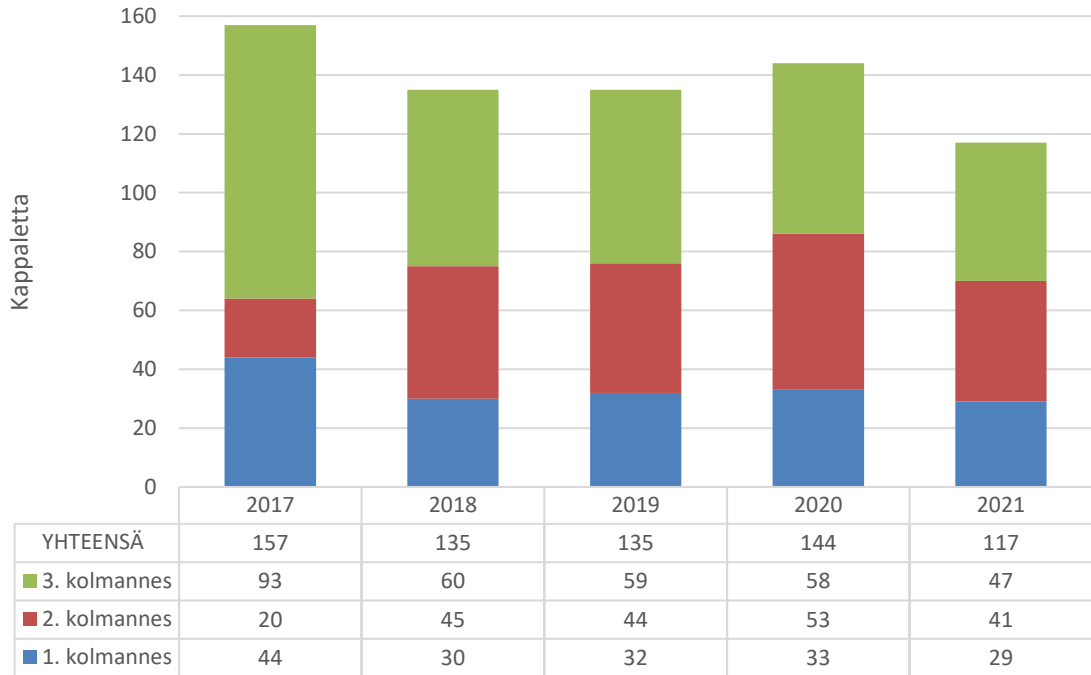
Luvattomat rajanylitykset (hlö, ilma-alus, alus)

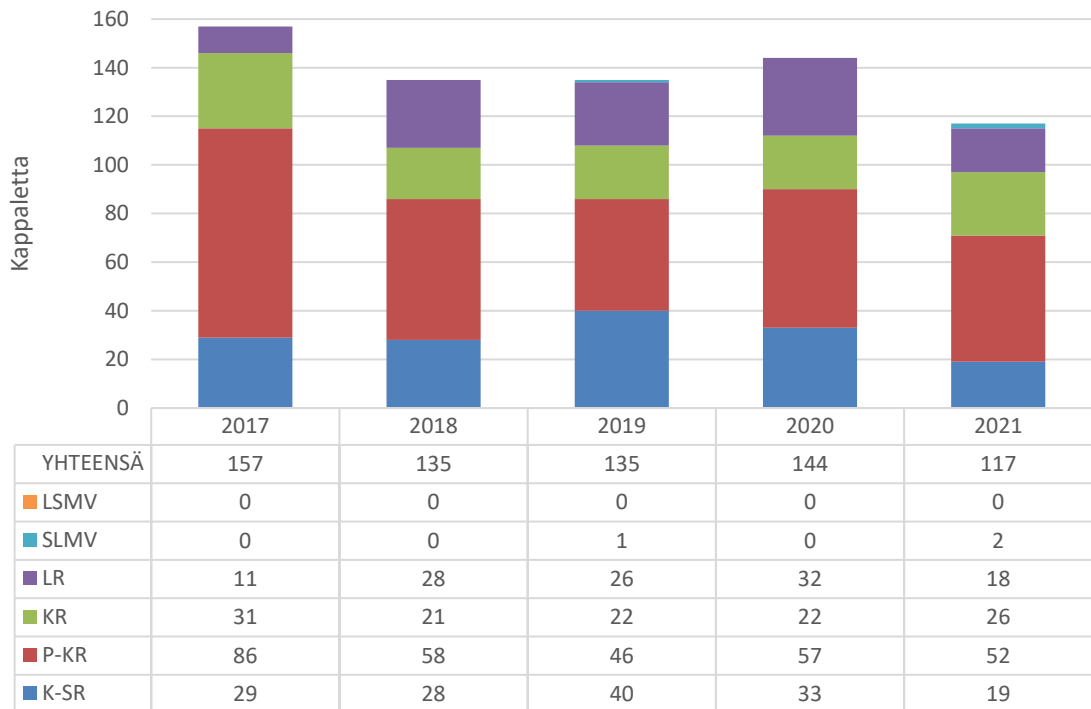
Hallintoyksiköittäin

Rajajärjestyssopimuksen rikkomukset (hlöt, kotieläimet, muut)

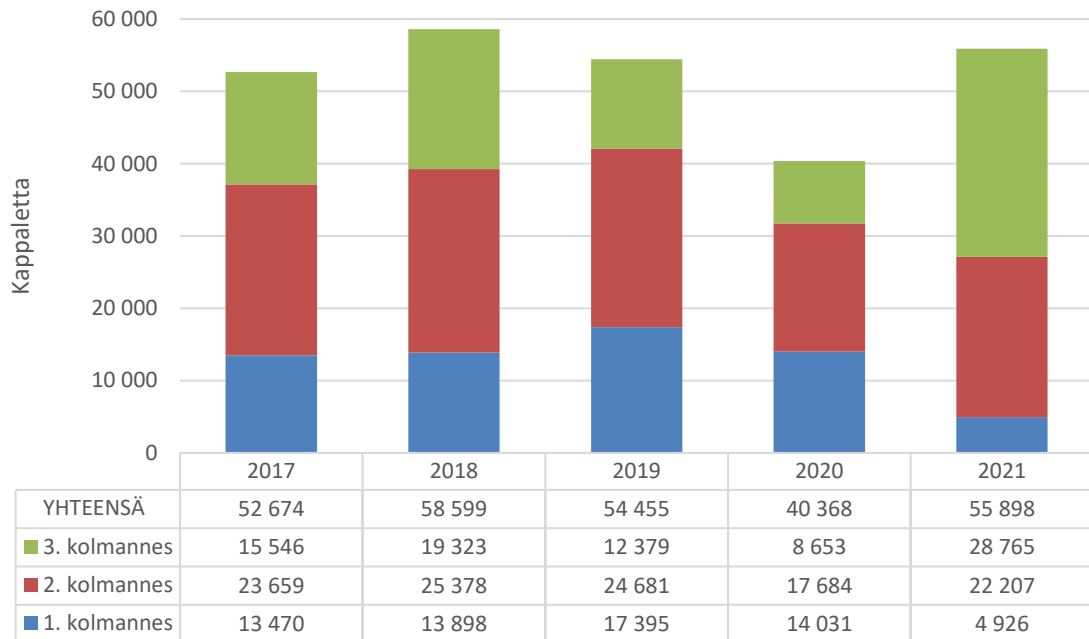

Hallintoyksiköittäin

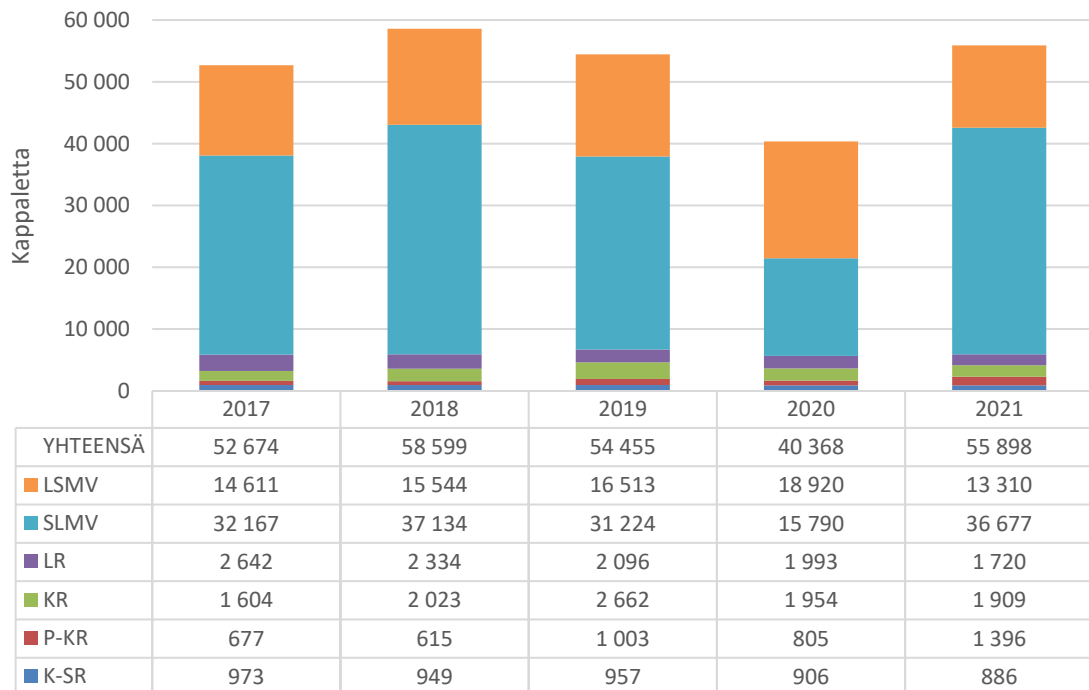

Muut suoritteet raja- ja merialueella

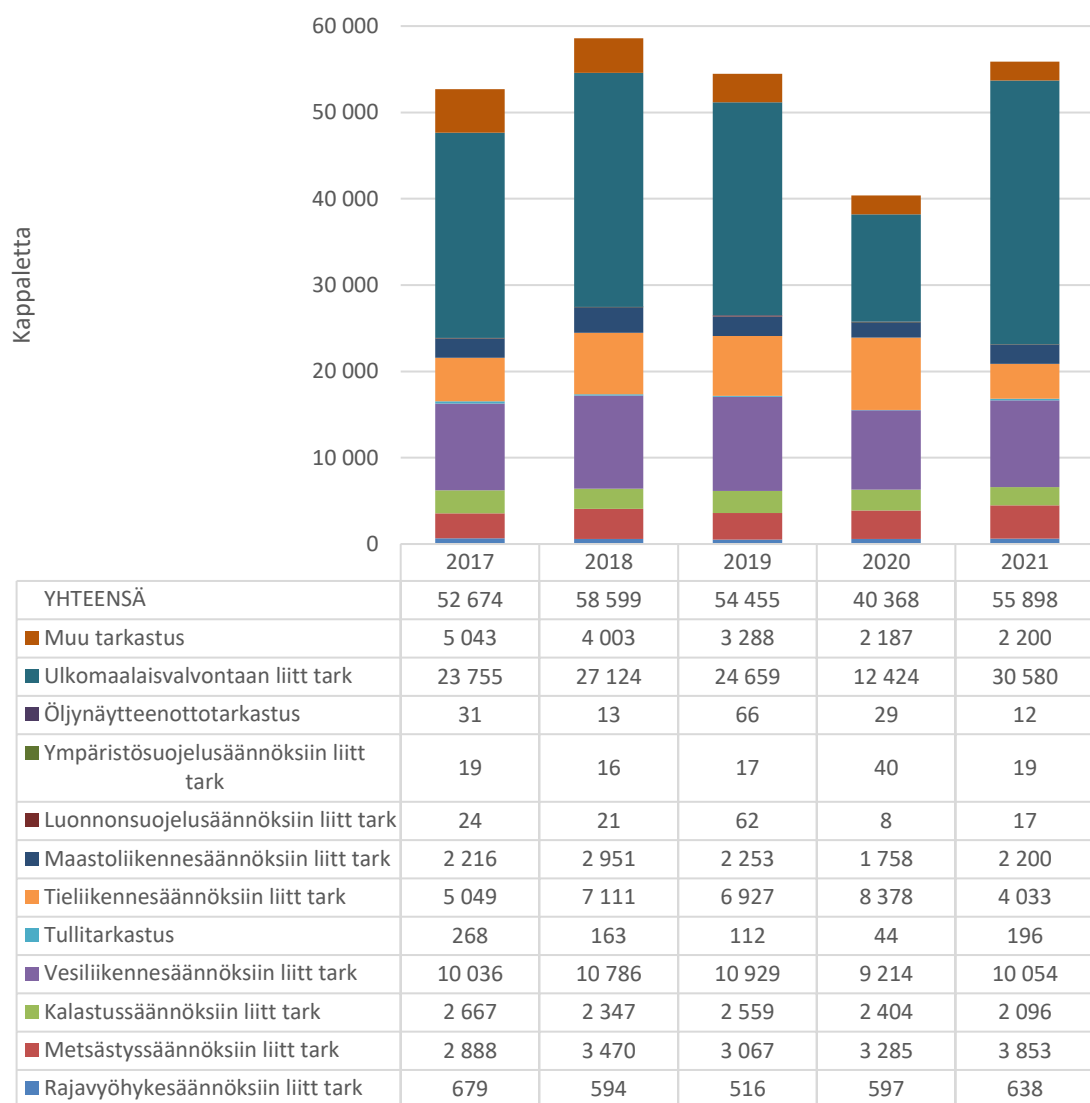
Tarkastukset

Hallintoyksiköittäin

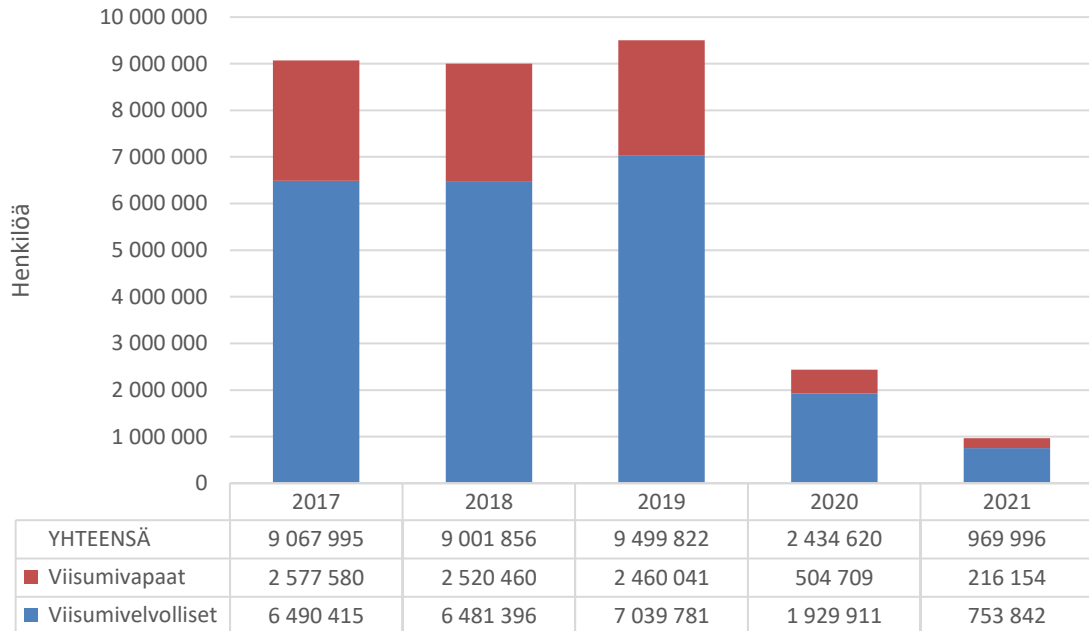
Lajeittain

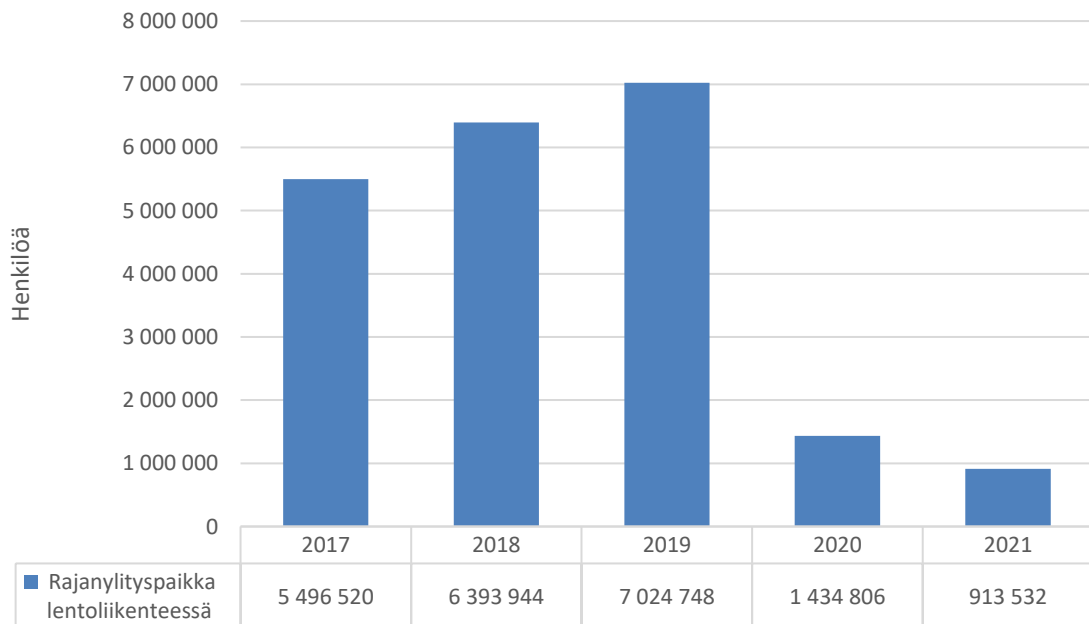
2.3 Rajatarkastukset

Tarkastetut henkilöt ulkorajaliikenteessä

Itärajan liikenne

Lentoliikenne

Henkilöiden rajatarkastukset ulkorajaliikenteessä rajanylityspaikoittain

Lentoasemat

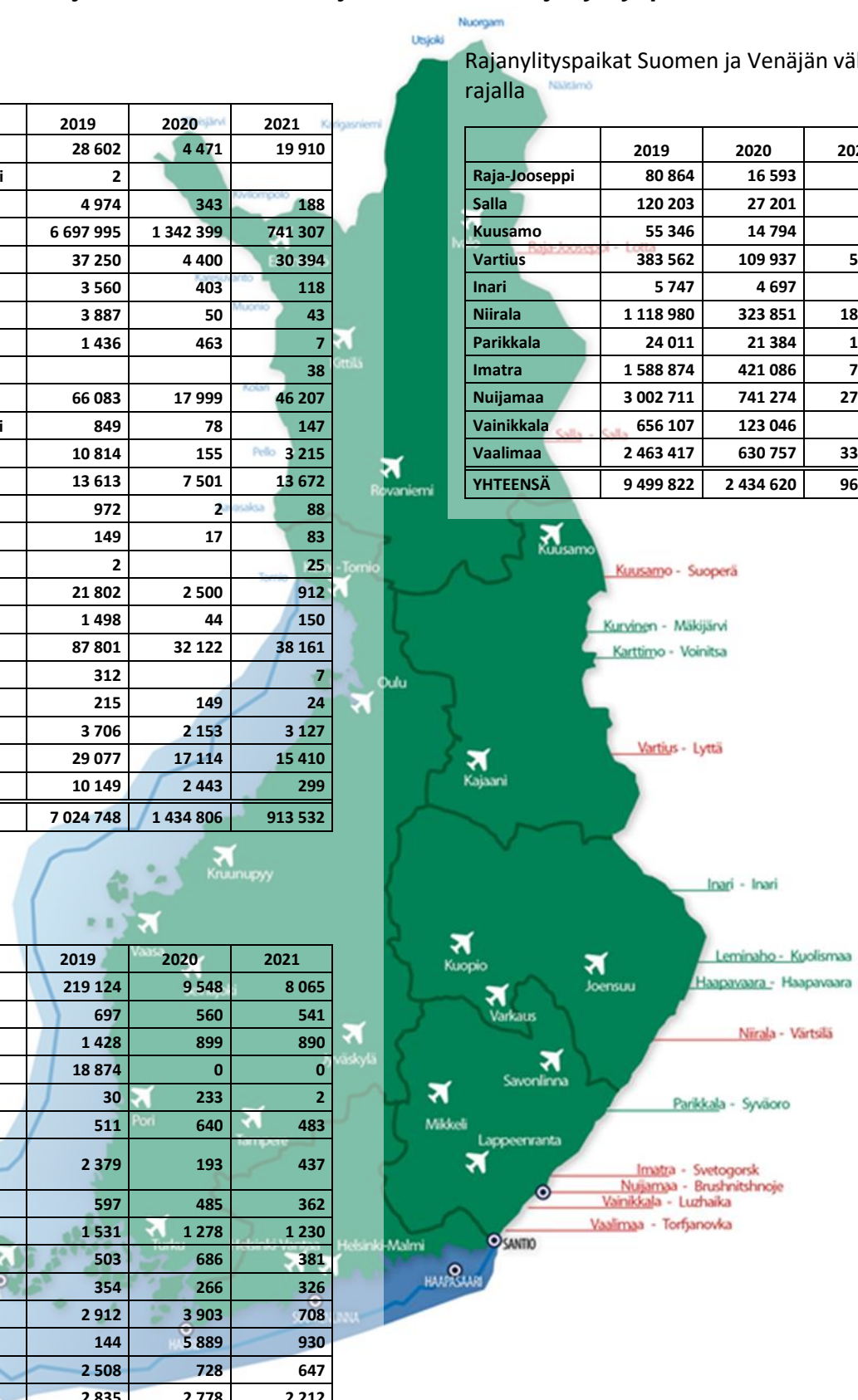
	2019	2020	2021
Enontekiö	28 602	4 471	19 910
Helsinki-Hernesaari	2		
Helsinki-Malmi	4 974	343	188
Helsinki-Vantaa	6 697 995	1 342 399	741 307
Ivalo	37 250	4 400	30 394
Joensuu	3 560	403	118
Jyväskylä	3 887	50	43
Kajaani	1 436	463	7
Kemi-Tornio			38
Kitilä	66 083	17 999	46 207
Kokkola-Pietarsaari	849	78	147
Kuopio	10 814	155	3 215
Kuusamo	13 613	7 501	13 672
Lappeenranta	972	2	88
Maarianhamina	149	17	83
Mikkeli	2		25
Oulu	21 802	2 500	912
Pori	1 498	44	150
Rovaniemi	87 801	32 122	38 161
Savonlinna	312		7
Seinäjoki	215	149	24
Tampere-Pirkkala	3 706	2 153	3 127
Turku	29 077	17 114	15 410
Vaasa	10 149	2 443	299
YHTEENSÄ	7 024 748	1 434 806	913 532

Satamat

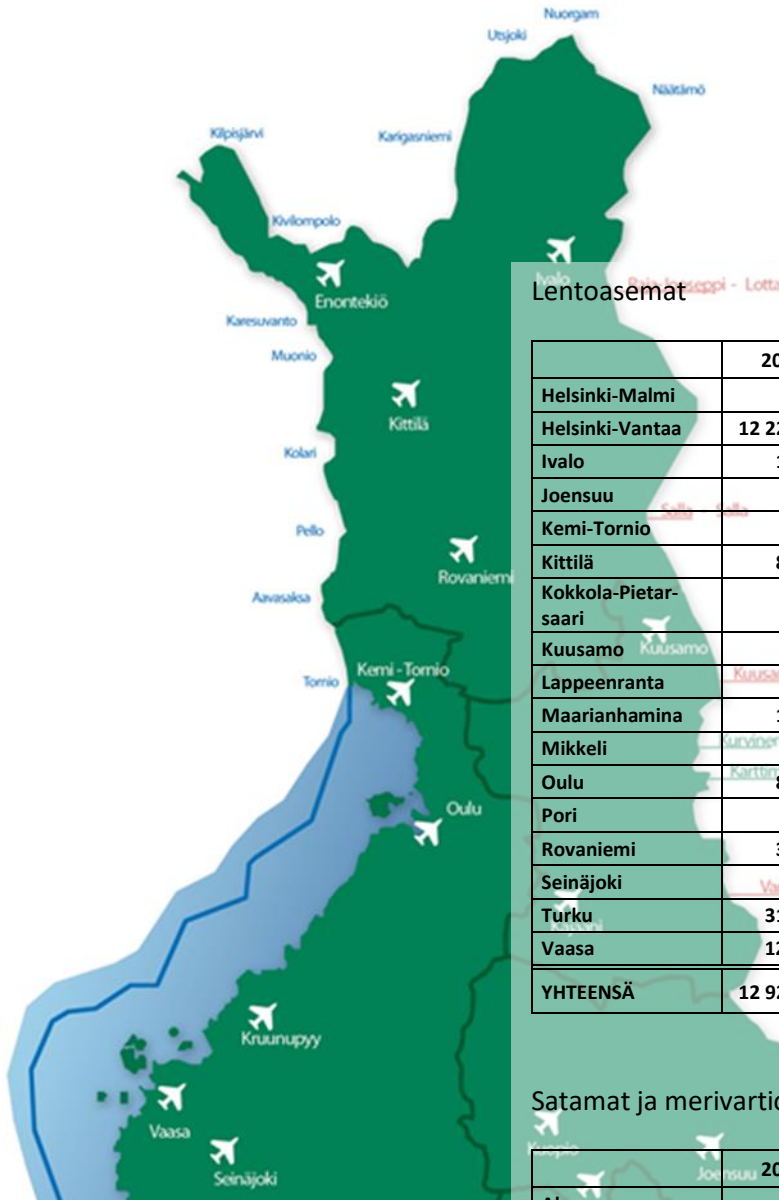
	2019	2020	2021
Helsinki	219 124	9 548	8 065
Kokkola	697	560	541
Kotka	1 428	899	890
Lappeenranta	18 874	0	0
Maarianhamina	30	233	2
Naantali	511	640	483
Saimaan Kanava (Nuijamaa)	2 379	193	437
Pori	597	485	362
Porvoo	1 531	1 278	1 230
Rauma	503	686	381
Tornio	354	266	326
Turku	2 912	3 903	708
Vaasan satama	144	5 889	930
Huvialusliikenne	2 508	728	647
Muu	2 835	2 778	2 212
YHTEENSÄ	254 427	28 086	17 214

Rajanylityspaikat Suomen ja Venäjän välisellä rajalla

	2019	2020	2021
Raja-Jooseppi	80 864	16 593	2 736
Salla	120 203	27 201	4 327
Kuusamo	55 346	14 794	2 666
Vartius	383 562	109 937	59 185
Inari	5 747	4 697	4 693
Niirala	1 118 980	323 851	184 402
Parikkala	24 011	21 384	19 273
Imatra	1 588 874	421 086	74 641
Nuijamaa	3 002 711	741 274	274 990
Vainikkala	656 107	123 046	4 524
Vaalimaa	2 463 417	630 757	338 559
YHTEENSÄ	9 499 822	2 434 620	969 996

Henkilöiden kokonaisliikennemäärät sisärajaliikenteessä

Lentoasemat

	2019	2020	2021
Helsinki-Malmi		929	5
Helsinki-Vantaa	12 229 151	192 029	178 738
Ivalo	19 145	43 697	104
Joensuu		1	7
Kemi-Tornio	1 055		
Kittilä	81 494	31 154	1 733
Kokkola-Pietarsaari	4 761	33	
Kuusamo		283	1 438
Lappeenranta		114	211
Maarianhamina	14 215	4 720	268
Mikkeli		4	2
Oulu	84 370	11 594	247
Pori	5 276	36	11
Rovaniemi	32 254	17 426	28 388
Seinäjoki		24	6
Turku	319 807	48 143	2 336
Vaasa	129 701	17 471	266
YHTEENSÄ	12 921 229	367 658	213 760

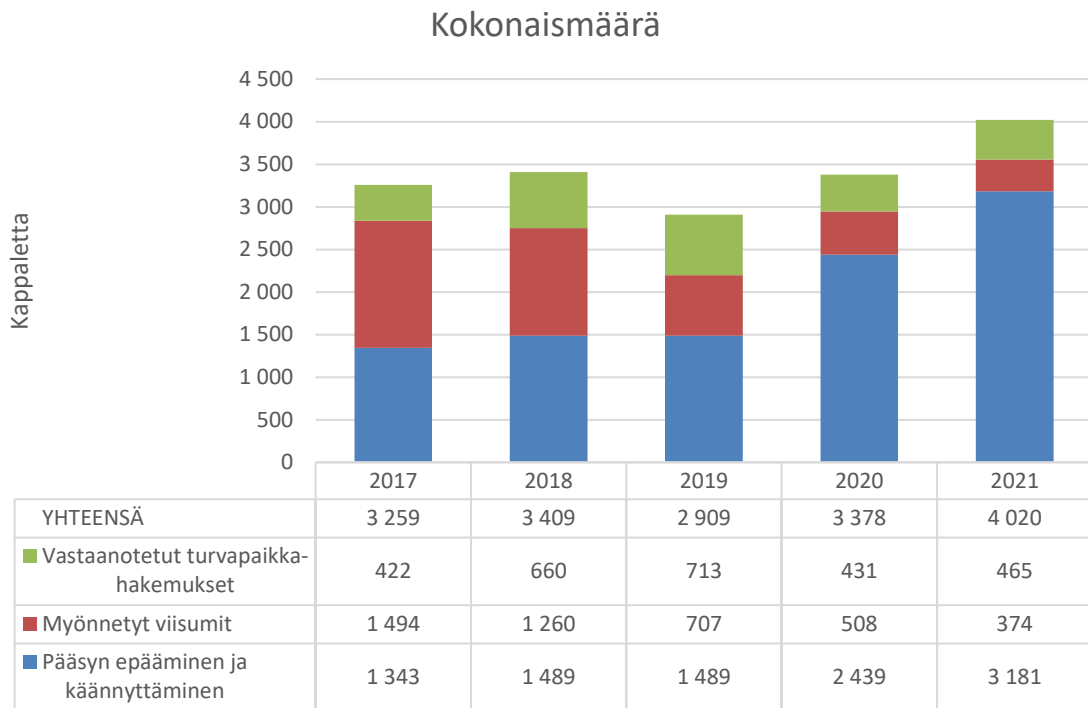
Satamat ja merivartioasemat

	2019	2020	2021
Ahvenanmaa		39	
Eckerö	897 123	172 161	312 837
Hangon mv-asema		162	5
Hangon satama		2 685	269
Helsinki	11 502 149	2 527 669	912 598
Kökar		2	
Långnäs	5 129	5 698	4 224
Maarianhamina	2 235 341	356 306	539 344
Naantalin satama		13 028	21 105
Oulun satama	2 313		
Pietarsaaren satama		4	
Porin satama	939		
Suomenlinna		14	
Turku	2 384 650	654 764	874 320
Vaasa	198 204	44 884	100 515
Vallgrund		1	81
YHTEENSÄ	17 225 848	3 777 417	2 765 298

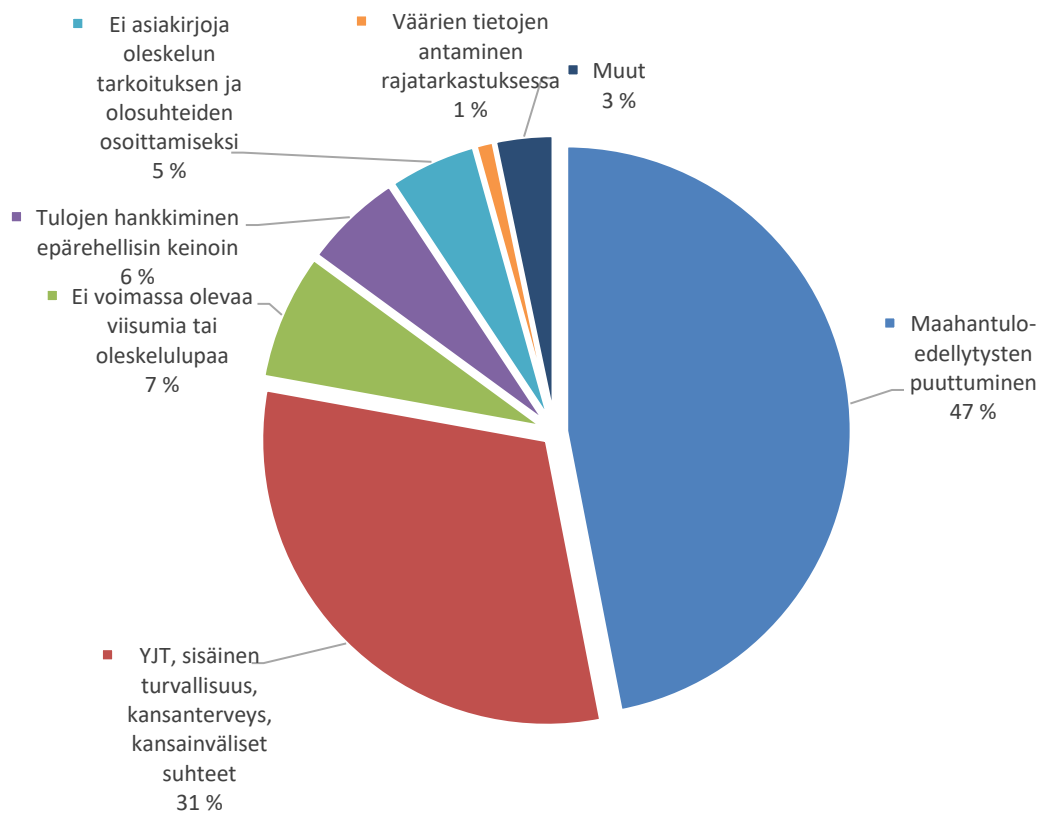
Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Norjan väliset rajaosuudet

	2019	2020	2021
Aavasaksa	1 863 635	548 251	861 372
Karesuvanto	689 046	188 916	224 022
Karigasniemi	695 858	311 132	222 405
Kilpisjärvi	693 676	405 055	297 552
Kivilompolo	438 990	180 832	186 580
Kolari	839 360	272 686	201 725
Muonio	182 013	53 742	75 842
Nuorgam	575 246	276 422	195 995
Näätämö	508 558	241 228	171 510
Pello	1 032 634	300 806	372 616
Tornio	13 530 185	6 333 229	4 943 562
Utsjoki	156 573	81 993	42 333
YHTEENSÄ	21 205 774	9 194 292	7 795 514

Havainnot ja jatkotoimenpiteet

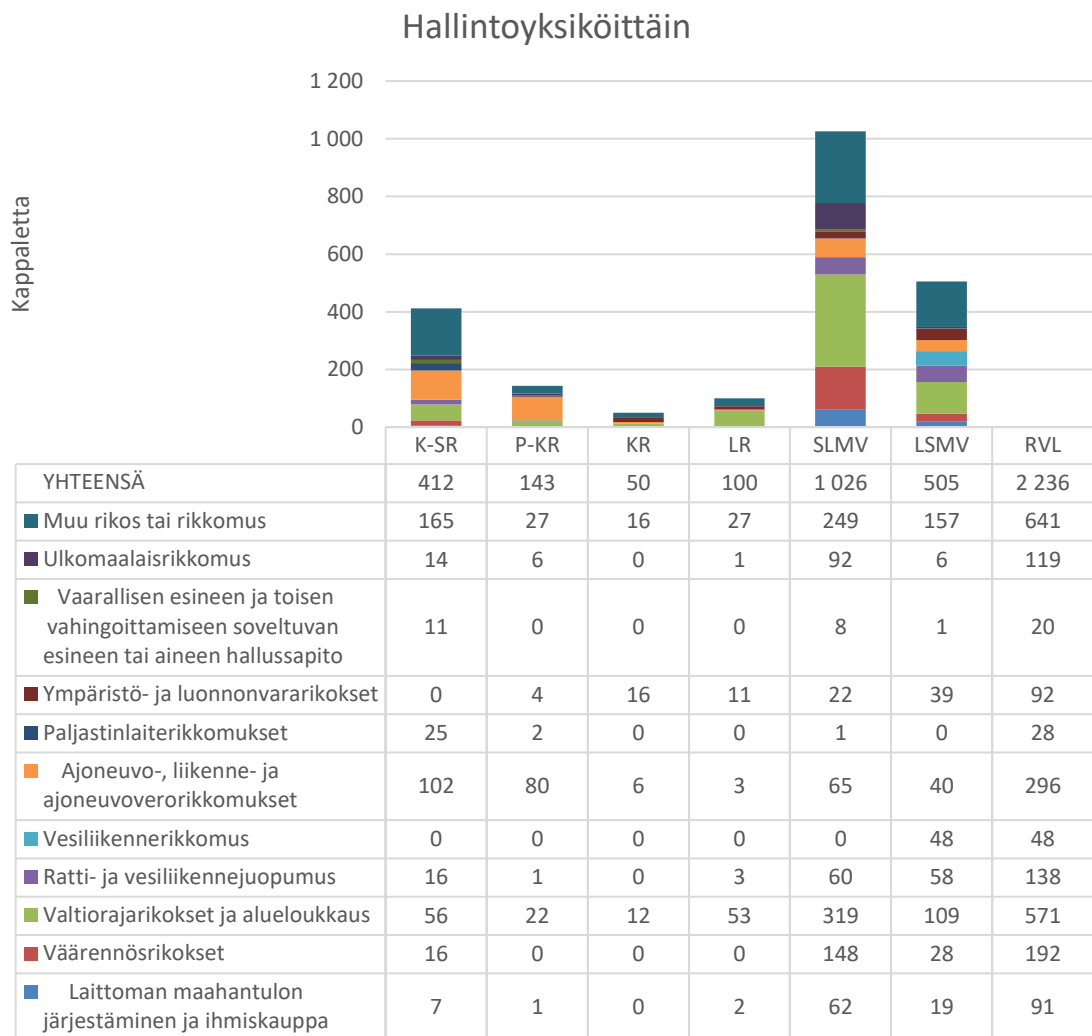

Käännyksperusteet vuonna 2021

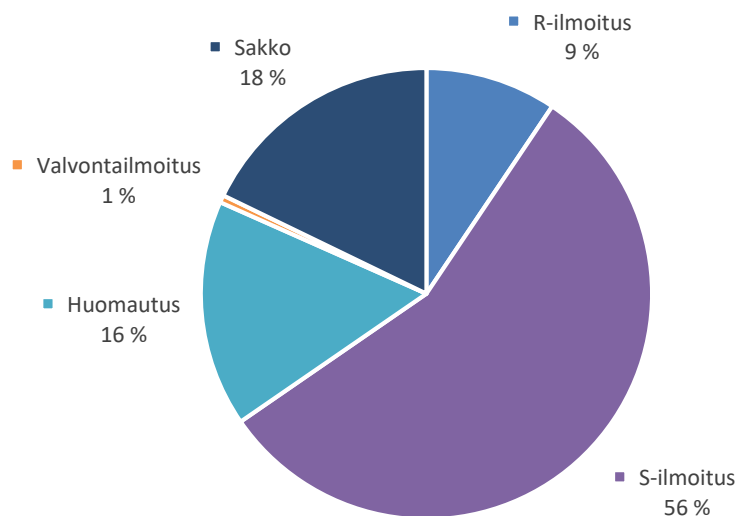

2.4 Rikostorjunta

Esitutkintaan tulleet tapaukset 2021

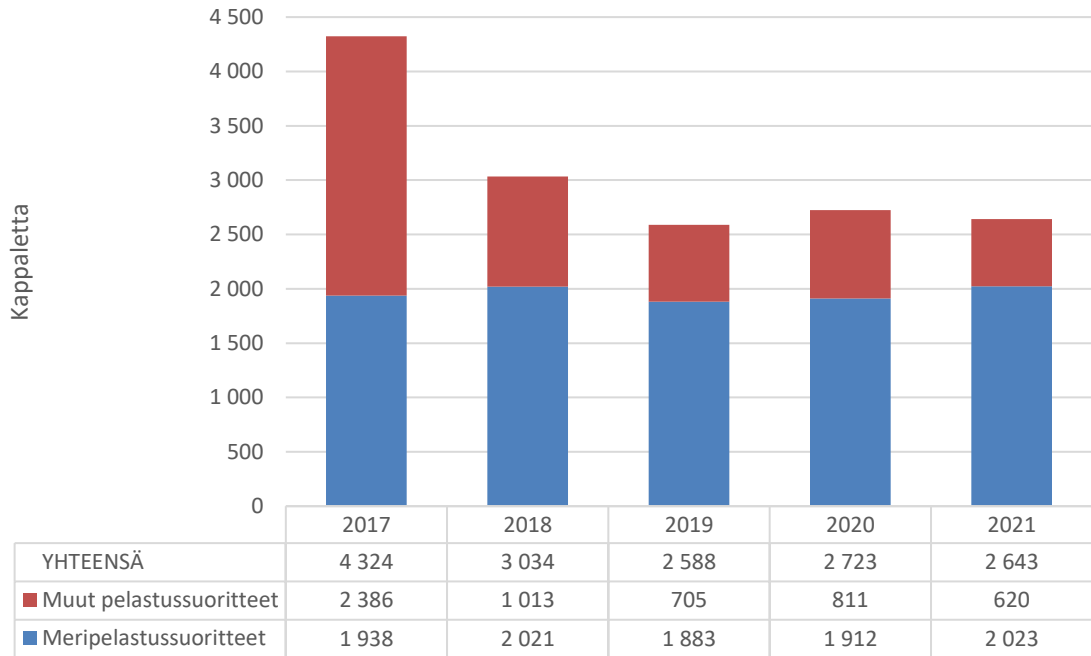
Jatkotoimenpiteet vuonna 2021

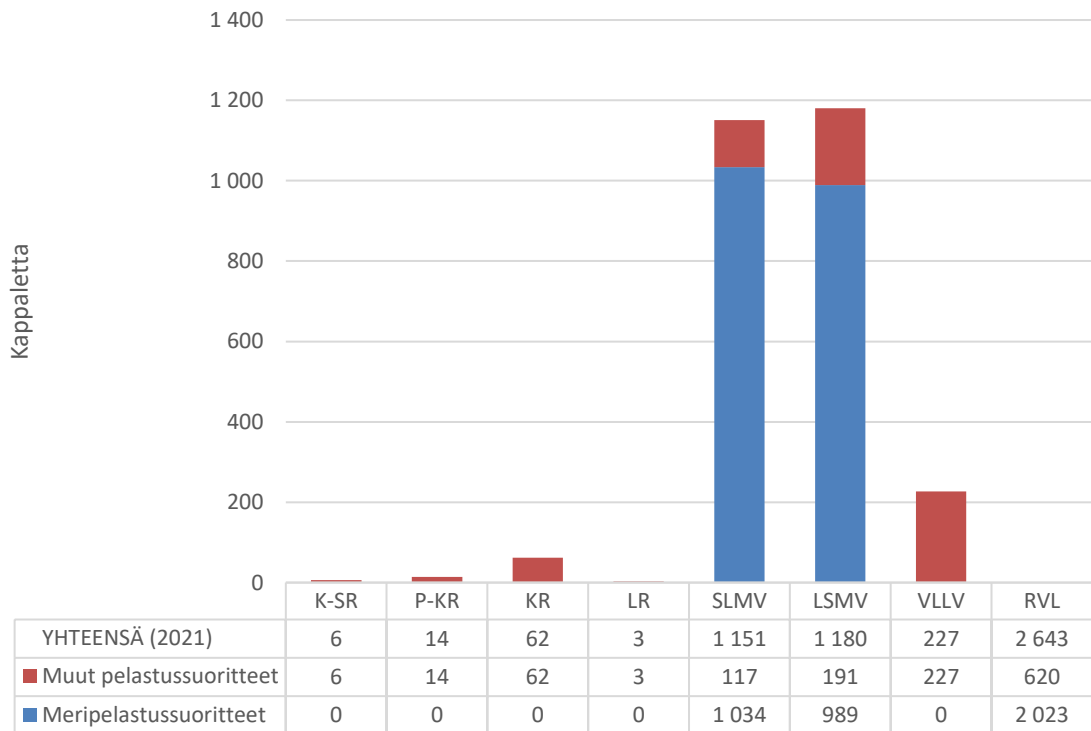
2.5 Turvallisuus merialueilla

Pelastus- ja avustussuoritteet

Kokonaismäärä

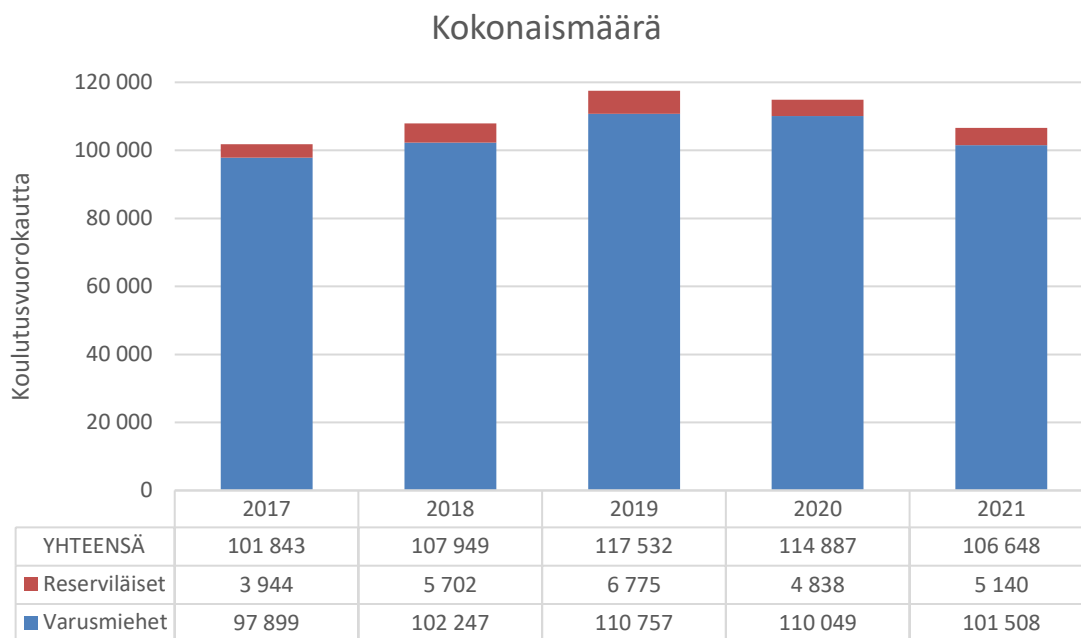

Hallintoyksiköittäin

2.6 Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius

Koulutusvuorokaudet

Hallintoyksiköittäin

Varusmiehet	2017	2018	2019	2020	2021
P-KR	36 885	37 950	47 862	49 861	45 325
LR	45 814	47 859	49 035	46 218	42 983
RMVK	15 200	16 438	13 860	13 970	13 200
RVL YHTEENSÄ	97 899	102 247	110 757	110 049	101 508

ALLEKIRJOITUKSET

Rajavartiolaitoksen tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Rajavartiolaitoksen vuoden 2021 tilinpäätös on hyväksytty.

Helsingissä 23 . päivänä helmikuuta 2022

Rajavartiolaitoksen päällikkö
Kenraaliluutnantti

Pasi Kostamovaara

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Markku Hässinen